

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Postavení ČR v ekonomice EU

Bc. Lenka KORCHŇÁKOVÁ, DiS.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lenka Korchňáková, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Postavení ČR v ekonomice EU

Název anglicky

The position of the Czech Republic in the EU economy

Cíle práce

Základním cílem diplomová práce je analýza a zhodnocení postavení České republiky v ekonomice Evropské unie za využití vybraných makroekonomických, sociálních a environmentálních indikátorů v časové řadě deseti let. Subsidiární cíle jako teoretický popis, vybrání vhodných indikátorů na základě studia odborné literatury, shromáždění vhodných vstupních dat jednotlivých indikátorů v rámci databáze EUROSTATu, kvantitativní analýza, grafické a tabulkové znázornění jednotlivých indikátorů, analýza indikátorů ve vztahu ke zkoumaným skupinám EU (28), EU (17) a EU (11) a vyhodnocení provedené analýzy indikátorů vychází ze základního cíle a slouží k jeho dosažení.

Metodika

Metodika diplomové práce vychází z určených cílů. Základní aplikovanou metodou je deskripce, dále je zde použita komparativní metoda, matematické a statistické metody, indexní metoda, lineární regrese. Porovnání je realizováno mezi ČR a zkoumanými skupinami za využití hodnot a kvantitativní analýze jednotlivých indikátorů v období od roku 2009 do roku 2018. Základní prameny práce vychází ze statistických dat aplikovaných do grafů a tabulek, přičemž je současně založeny na rešerši odborné literatury a ostatních informačních zdrojů.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Česká republika, ekologické zemědělství, ekonomické indikátory, environmentální indikátory, Evropská unie, HDP, chudoba, indexní metoda, inflace, konvergence, nezaměstnanost, obchodní bilance, odpad, sociální indikátory, tempo růstu, trend, vzdělanost, zadluženost státu.

Doporučené zdroje informací

BRČÁK, J. *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-369-8.

FUCHS, K. – TULEJA, P. *Základy ekonomie*. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-94-7.

HOLMAN, R. *Ekonomie*. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-006-5.

HRONOVÁ, S. *Národní účetnictví : nástroj popisu globální ekonomiky*. V Praze: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-153-6.

SOJKA, M. – KONEČNÝ, B. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. Praha: Libri, 2006. ISBN 80-7277-328-3.

VLČEK, J. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-103-.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 ZS – PEF (únor 2020)

Vedoucí práce

prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 28. 11. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Postavení ČR v ekonomice EU" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27.11.2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Ivaně Boháčkové, CSc.

Postavení ČR v ekonomice EU

Abstrakt

Práce teoreticky popisuje ekonomické, sociální a environmentální indikátory k následné analýze postavení ČR v ekonomice EU. V praktické části kvantitativně analyzuje jednotlivé indikátory, jak v jejich hodnotách, tempu růstu nebo trendu vůči zkoumaným skupinám (celá EU, staré země EU, postkomunistické země EU) ve zkoumaném období 2009 – 2018. Práce vede k vyhodnocení postavení ČR v ekonomice EU na základě analýzy vybraných indikátorů.

Klíčová slova:

Česká republika, ekologické zemědělství, ekonomické indikátory, environmentální indikátory, Evropská unie, HDP, chudoba, indexní metoda, inflace, konvergence, nezaměstnanost, obchodní bilance, odpad, sociální indikátory, tempo růstu, trend, vzdělanost, zadluženost státu.

The position of the Czech Republic in the EU economy

Abstract

The thesis theoretically describes economic, social and environmental indicators for the subsequent analysis of the Czech Republic's position in the EU economy. In the practical part, it quantitatively analyses individual indicators, both in their values, growth rates or trends towards groups studied (the whole EU, the old EU countries, post-communist EU countries) in the period examined 2009-2018. The thesis leads to an evaluation of the Czech Republic's position in the EU economy on the basis of an analysis of selected indicators.

Keywords:

Czech Republic, organic farming, economic indicators, environmental indicators, European Union, GDP, poverty, index method, inflation, convergence, unemployment, trade balance, waste, social indicators, growth rate, trend, education, state indebtedness.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Vybrané ekonomické, sociální a environmentální indikátory využitelné při analýze postavení ČR v rámci EU	15
3.1 Hrubý domácí produkt	17
3.1.1 Definice hrubého domácího produktu	17
3.1.2 Metody měření hrubého domácího produktu.....	19
3.2 Inflace.....	21
3.2.1 Definice inflace	21
3.2.2 Metody měření inflace	23
3.3 Obchodní bilance	24
3.3.1 Definice obchodní bilance	25
3.3.2 Metody měření obchodní bilance	25
3.4 Zadluženost státu.....	25
3.4.1 Definice zadluženosti státu	26
3.4.2 Metody měření zadluženosti státu	27
3.5 Nezaměstnanost.....	28
3.5.1 Definice nezaměstnanosti	28
3.5.2 Metody měření nezaměstnanosti	29
3.6 Chudoba	30
3.6.1 Definice chudoby	31
3.6.2 Metody měření chudoby	32
3.7 Vzdělanost.....	32
3.7.1 Definice vzdělanosti	32
3.7.2 Metody měření vzdělanosti.....	33
3.8 Odpad	33
3.8.1 Definice odpadu.....	34
3.8.2 Metody měření odpadu	34
3.9 Ekologické zemědělství	35
3.9.1 Definice ekologického zemědělství	36
3.9.2 Metody měření ekologického zemědělství	36
4 Analýza postavení ČR v rámci EU	37
4.1 Analýza HDP	38
4.1.1 Srovnání dle hodnoty HDP	38
4.1.2 Tempo růstu HDP	41

4.1.3	Srovnání HDP uvnitř skupin.....	43
4.2	Analýza inflace.....	46
4.2.1	Srovnání dle hodnoty inflace	46
4.2.2	Tempo růstu inflace	47
4.2.3	Srovnání inflace uvnitř skupin.....	49
4.3	Analýza obchodní bilance	50
4.3.1	Srovnání dle hodnoty obchodní bilance.....	50
4.3.2	Tempo růstu obchodní bilance.....	51
4.3.3	Srovnání obchodní bilance uvnitř skupin	53
4.4	Analýza zadluženosti státu	54
4.4.1	Srovnání dle hodnoty zadluženosti státu	55
4.4.2	Tempo růstu zadluženosti státu.....	56
4.4.3	Srovnání zadluženosti státu uvnitř skupin	58
4.5	Analýza nezaměstnanosti	60
4.5.1	Srovnání dle hodnoty nezaměstnanosti.....	60
4.5.2	Tempo růstu nezaměstnanosti.....	62
4.5.3	Srovnání nezaměstnanosti uvnitř skupin	64
4.6	Analýza chudoby.....	65
4.6.1	Srovnání dle hodnoty chudoby	65
4.6.2	Tempo růstu chudoby	67
4.6.3	Srovnání vzdělanosti uvnitř skupin.....	68
4.7	Analýza vzdělanosti	69
4.7.1	Srovnání dle hodnoty vzdělanosti.....	69
4.7.2	Tempo růstu vzdělanosti	71
4.7.3	Srovnání vzdělanosti uvnitř skupin.....	73
4.8	Analýza odpadu.....	74
4.8.1	Srovnání dle hodnoty odpadu	74
4.8.2	Tempo růstu odpadu	75
4.8.3	Srovnání odpadu uvnitř skupin	76
4.9	Analýza ekologického zemědělství.....	77
4.9.1	Srovnání dle hodnoty ekologického zemědělství	78
4.9.2	Tempo růstu ekologického zemědělství	79
4.9.3	Srovnání ekologického zemědělství uvnitř skupin	80
5	Výsledky a diskuse	82
5.1	Postavení ČR vůči EU (28).....	82
5.2	Postavení ČR vůči EU (17).....	83
5.3	Postavení ČR vůči EU (11).....	84
5.4	Diskuse a náměty	85
6	Závěr.....	87

Seznam použitých zdrojů	88
--------------------------------------	-----------

Přílohy.....	92
---------------------	-----------

Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozdělení zemí Evropské unie do zkoumaných skupin	37
Tabulka 2: Hodnoty HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v eurech)	39
Tabulka 3: Procentuální hodnota HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v %)..	39
Tabulka 4: Tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100).....	41
Tabulka 5: Meziroční tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100).....	42
Tabulka 6: Hodnoty inflace České republiky a zkoumaných skupin (v %)	46
Tabulka 7: Hodnoty obchodní bilance ČR a zkoumaných skupin (v mil. EURO).....	50
Tabulka 8: Hodnoty zadluženosti ČR a zkoumaných skupin (v %).....	55
Tabulka 9: Hodnoty nezaměstnanosti České republiky a zkoumaných skupin (v %)....	60
Tabulka 10: Procentuální hodnoty nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin (v %) ..	61
Tabulka 11: Tempo změny nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100).....	62
Tabulka 12: Meziroční tempo změny poklesu nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)	63
Tabulka 13: Hodnoty chudoby České republiky a zkoumaných skupin (v %)	65
Tabulka 14: Procentuální vyjádření hodnoty chudoby ČR a zkoumaných skupin (v %)66	
Tabulka 15: Tempo změny chudoby ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100).....	67
Tabulka 16: Hodnoty vzdělanosti České republiky a zkoumaných skupin (v %).....	69
Tabulka 17: Procentuální vyjádření hodnoty vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin (v %).....	70
Tabulka 18: Tempo změny vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100).....	71
Tabulka 19: Meziroční tempo změny růstu vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100).....	72
Tabulka 20: Hodnoty odpadu České republiky a zkoumaných skupin (v kg/osobu)	74
Tabulka 21: Procentuální vyjádření hodnoty odpadu ČR a zkoumaných skupin (v %). 75	

Tabulka 22: Tempo změny odpadu ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100).....	75
Tabulka 23: Hodnoty eko. zemědělství České republiky a zkoumaných skupin (v %) .	78
Tabulka 24: Procentuální vyjádření hodnoty ekologického zemědělství ČR a zkoumaných skupin (v %)	79
Tabulka 25: Tempo změny ekologického zemědělství ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)	79
Tabulka 26 – Legenda.....	82
Tabulka 27: Vyhodnocení ekonomických indikátorů ČR vůči EU (28)	82
Tabulka 28: Vyhodnocení ekonomických indikátorů ČR vůči EU (17)	83
Tabulka 29: Vyhodnocení ekonomických indikátorů ČR vůči EU (11)	84

Seznam grafů

Graf 1: Hodnoty HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v eurech)	39
Graf 2: Procentuální hodnota HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v %)	40
Graf 3: Tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100).....	41
Graf 4: Meziroční tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100).....	42
Graf 5: Srovnání HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17)	43
Graf 6: Srovnání tempa změny HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17); bazický index (2009 = 100)	43
Graf 7: Srovnání HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (11)	44
Graf 8: Srovnání tempa změny HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17); bazický index (2009 = 100)	45
Graf 9: Hodnoty inflace České republiky a zkoumaných skupin (v %)	46
Graf 10: Průměrné tempo růstu Inflace ČR a EU (28)	47
Graf 11: Průměrné tempo růstu Inflace ČR a EU (17)	48
Graf 12: Průměrné tempo růstu Inflace ČR a EU (11)	48
Graf 13: Srovnání inflace ČR se zeměmi uvnitř EU (17).....	49
Graf 14: Srovnání inflace ČR se zeměmi uvnitř EU (11).....	49
Graf 15: Hodnoty obchodní bilance ČR a zkoumaných skupin (v mil. EURO)	50
Graf 16: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (28).....	51

Graf 17: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (17).....	52
Graf 18: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (11).....	52
Graf 19: Srovnání obchodní bilance ČR se zeměmi uvnitř EU (17)	53
Graf 20: Srovnání obchodní bilance ČR se zeměmi uvnitř EU (11)	54
Graf 21: Hodnoty zadluženosti ČR a zkoumaných skupin (v %).....	55
Graf 22: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (28).....	56
Graf 23: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (17).....	57
Graf 24: Trend vývoje zadluženosti ČR a EU (11)	57
Graf 25: Srovnání zadluženosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17).....	58
Graf 26: Srovnání zadluženosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11).....	59
Graf 27: Hodnoty nezaměstnanosti České republiky a zkoumaných skupin (v eurech)	60
Graf 28: Procentuální hodnoty nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin (v %).....	61
Graf 29: Tempo změny nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009=100).....	62
Graf 30: Meziroční tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100).....	63
Graf 31: Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17)	64
Graf 32: Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11)	65
Graf 33: Hodnoty chudoby České republiky a zkoumaných skupin (v %)	66
Graf 34: Procentuální vyjádření hodnoty chudoby ČR a zkoumaných skupin (v %).....	66
Graf 35: Tempo změny chudoby ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009=100)	67
Graf 36: Srovnání chudoby ČR se zeměmi uvnitř EU (17) v %.....	68
Graf 37: Srovnání chudoby ČR se zeměmi uvnitř EU (11) v %.....	68
Graf 38: Hodnoty vzdělanosti České republiky a zkoumaných skupin (v %).....	69
Graf 39: Procentuální vyjádření hodnoty nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin (v %).....	70
Graf 40: Tempo změny vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100).....	71
Graf 41: Meziroční tempo změny vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)	72
Graf 42: Srovnání vzdělanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17)	73
Graf 43: Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11)	73
Graf 44: Hodnoty odpadu České republiky a zkoumaných skupin (v kg/osobu).....	74

Graf 45: Procentuální vyjádření hodnoty odpadu ČR a zkoumaných skupin (v %)	75
Graf 46: Tempo změny odpadu ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 =100)	76
Graf 47: Srovnání odpadu ČR se zeměmi uvnitř EU (17) v kg/osobu	76
Graf 48: Srovnání odpadu ČR se zeměmi uvnitř EU (11) v kg/osobu	77
Graf 49: Hodnoty eko. zemědělství České republiky a zkoumaných skupin (v %)	78
Graf 50: Procentuální vyjádření hodnoty ekologického zemědělství ČR a zkoumaných skupin (v %)	79
Graf 51: Tempo změny ekologické zemědělství ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)	80
Graf 52: Srovnání ekologického zemědělství ČR se zeměmi uvnitř EU (17) v %	80
Graf 53: Srovnání ekologického zemědělství ČR se zeměmi uvnitř EU (11) v %	81

1 Úvod

Chceme-li poznat jednotlivé země, začínáme obvykle u popisu geografických, politických, sociálních, historických a dalších údajů. Nedílnou součástí popisu země je i popis ekonomické situace země, popis hospodářství. K popisu ekonomické situace země se nejvíce využívají základní makroekonomické ukazatele jako hrubý domácí produkt (HDP), inflace, nezaměstnanost a bilance zahraničního obchodu. Tyto ukazatele musí však být doplněny i o další na první pohled neekonomické údaje, jako například zdraví populace, vzdělanost obyvatelstva, příjmy obyvatel tzv. sociální indikátory. Úkolem a snahou každé země s vyspělou ekonomikou je nejen růst, ale také trvale udržitelný rozvoj. Trvale udržitelný rozvoj je předání života ekonomiky pro další generace. Mezi environmentální faktory, které poslouží k popisu trvale udržitelného rozvoje, patří např. ukazatelé vyrobené energie z obnovitelných zdrojů, odpadové hospodářství, stav ovzduší a ekologické zemědělství.

Po politické i ekonomické transformaci České republiky (ČR), která započala převratovými událostmi v listopadu 1989, vyjádřilo Československo zájem o členství v Evropském společenství (ES).

Nejen jednotlivé postkomunistické země se připravovaly na vstup do Evropské unie (EU) politickými, legislativními a ekonomickými kroky ve svých zemích. Ale i samotná EU se musela na přístup velkého počtu nových členů připravit legislativně, upravit některé své orgány a taktéž sledovala vývoj v jednotlivých zemích, protože v červnu 1993 na svém zasedání v Kodani rozhodla Evropská rada, že země střední a východní Evropy, které o vstup žádají, se mohou stát členy EU. ČR podala přihlášku ke členství v EU 17. ledna 1996.¹

Dne 1. května 2004 se EU rozrostla na společenství 25 členských států. Je otázkou, do jaké míry připustit soulad a podřizování se ekonomické politice EU a do jaké míry si zachovat vlastní ekonomickou suverenitu a subjektivitu ve vztahu ke konvergenci ČR a zkoumaných skupin. Snad alespoň částečně na tyto otázky nalezneme nepřímé odpovědi v předkládané analýze vývoje ekonomických, sociálních a environmentálních ukazatelů (indikátorů) vývoje ČR vůči zkoumaným skupinám.

---

¹ EUROSOKP.CZ [online]. ZENKNER, Petr. Vstup ČR do EU. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce se zabývá tématem Postavení ČR v ekonomice EU. Hlavní cíl je analyzovat postavení České republiky v ekonomice Evropské unie za využití vybraných makroekonomických, sociálních a environmentálních indikátorů v časové řadě deseti let. K podpoře hlavního cíle byly stanoveny tyto dílčí cíle:

- Teoretické popsání a vybrání vhodných indikátorů na základě studia odborné literatury.
- Shromáždění vhodných vstupních dat jednotlivých indikátorů v rámci databáze EUROSTATu.
- Provést analýzu, popis, grafické a tabulkové znázornění jednotlivých indikátorů.
- Provést analýzu indikátorů ve vztahu ke zkoumaným skupinám EU (28), EU (17) a EU (11).
- Vyhodnotit provedenou analýzu indikátorů.

2.2 Metodika

Následná metodika práce zachycuje konkrétní postupy při řešení diplomové práce, stanovuje hypotézu jako jeden z přístupů k vědeckému řešení problému. Současně je uváděna metodologie, tj. jednotlivé metody využití při zpracovávání diplomové práce. Začátek práce byl spojen s vyhledáváním potřebných dat z veřejně dostupných databází Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) a EUROSTATU.

Hypotéza: Cílem je analyzovat postavení ČR v ekonomice EU za využití vybraných makroekonomických, sociálních a environmentálních indikátorů v časové řadě deseti let. Hypotéza vycházející ze zaměření práce: **„Postavení ČR v ekonomice EU se prostřednictvím hodnot vybraných indikátorů zvyšuje, indikátory představující ekonomickou pozici ČR vykazují stabilní růst.“**

Diplomová práce využívá deskripci, pozorování, komparaci, dedukci, analýzu a syntézu.

Deskripce: „*Deskriptivní přístup je založen na empirickém rozboru již existujících a uskutečněných systémů a ukazuje, jak to ve skutečnosti je.*“² Práce předkládá ve třetí kapitole teoretické vysvětlení makroekonomických, sociálních a environmentálních indikátorů.

Pozorování patří do metod empirických, které jsou založeny na bezprostředním živém obrazu reality.³ Metoda pozorování neboli observace je chápána jako jedna ze základních vědeckých metod. Jakožto nejuniverzálnější z metod v rámci této práce umožnila získání prvotních informací. Je jí využito ve třetí kapitole.

Komparace, v nejobecnějším smyslu jde o způsob myšlení spočívající ve vzájemném přiřazování jevů k sobě a v uvažování o jejich podobnostech a rozdílnostech. Komparace jako vědecká metoda je vázána určitými pravidly, předně nelze srovnávat cokoli, ale jen jevy stejného řádu, tj. jevy souměřitelné, to znamená, že je nutno podřídít se principu komparability, (tj. souměřitelnosti, srovnávat srovnatelné). Také musí být přesně vymezeno to, co se srovnává, tedy objekty, vlastnosti, procesy, které se stávají jednotkami komparace. V našem případě půjde o hodnoty vybraných makroekonomických, sociálních a environmentálních indikátorů pro jednotlivé státy EU. V neposlední řadě se při vyžití komparace musí brát v úvahu případné vzájemné vazby a působení mezi srovnávanými objekty a kontextuálními faktory, které spoluvytvářejí komparační situaci.⁴ Ve čtvrté kapitole je srovnání skutečných hodnot indikátorů pro ČR a země EU, pracovní rozdělených do tří výzkumných skupin, kde je použito komparace a analýzy.

Analýza: „*Analýza je proces faktického nebo myšlenkového rozčlenění celku (jevu, objektu) na části. Je to rozbor vlastností, vztahů, faktů postupující od celku k částem. Analýza umožňuje odhalovat různé stránky a vlastnosti jevů a procesů, jejich stavbu, vyčleňovat etapy, rozporné tendence apod. Analýza umožňuje oddělit podstatné od nepodstatného, odlišit trvalé vztahy od nahodilých.*“⁵ Metoda analýzy byla využita zejména ve čtvrté části práce pro možnost zhodnocení postavení České republiky v ekonomice Evropské unie.

---

² MOLNÁR, Z. *Úvod do základů vědecké práce*. Syllabus pro potřeby semináře doktorandů. [online]. [cit. 2019-06-26]. s. 6.

³ Tamtéž, s. 6.

⁴ *Sociologická encyklopedie* [online]. Komparace [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komparace>.

⁵ MOLNÁR, ref. 2, s. 7.

Dedukce: „Dedukce je způsob myšlení, při němž od obecných závěrů, tvrzení a soudů přecházíme k méně známým, zvláštním. Vycházíme tedy ze známých, ověřených a obecně platných závěrů a aplikujeme je na jednotlivé dosud neprozkoumané případy. Dedukce je proces, ve kterém testujeme, zda vyslovená hypotéza je schopna vysvětlit zkoumaný fakt.“⁶ Vědecká metoda dedukce, jakožto vyvozování z obecných hledisek jak jednotlivých, tak i specifických, byla v práci využita při hodnocení obecných teoretických závěrů první části práce a následné vyvození, z nich vycházejících konkrétních, praktických a méně obecných závěrů.

Syntéza: „Syntéza znamená postupovat od části k celku. Dovoluje poznávat objekt jako jediný celek. Je to spojování poznatků získaných analytickým přístupem. Syntéza tvoří základ pro správná rozhodnutí.“⁷ Syntéza jako metoda, jejímž prostřednictvím dochází ke sledování vazeb a vztahů mezi částmi objektu zkoumání a následnému odhalení možných zákonitostí ve fungování tohoto objektu, v této diplomové práci dopomohla k formulování závěrů za pomoci předchozích zjištění. V páté kapitole, obsahující výsledky a diskuzi, je využito syntézy.

---

⁶ MOLNÁR, Z. *Úvod do základů vědecké práce*. Syllabus pro potřeby semináře doktorandů. [online]. [cit. 2019-06-26], s. 7.

⁷ Tamtéž, s. 7.

3 Vybrané ekonomické, sociální a environmentální indikátory využitelné při analýze postavení ČR v rámci EU

Otázka vlivu ekonomické politiky EU na ekonomické postavení ČR je všeobecně a často řešena v odborné literatuře pomocí tzv. nominální a reálné konvergence České republiky ve srovnání s dalšími státy EU. „*Jsou diskutovány teoretické otázky týkající se těchto procesů. Význam obou spočívá v procesu dohánění vyspělých zemí méně vyspělými (catching-up). Česká ekonomika vykazuje v posledním období příznivé tempo ekonomického růstu, s příznivým vlivem na proces konvergence.*“⁸

Reálná konvergence je chápána jako přibližování ekonomické úrovně k úrovni jiné vyspělé země nebo skupiny zemí (v rámci integračního seskupení). Zpravidla se měří pomocí ukazatele HDP na obyvatele, který vylučuje vliv cenových úrovní a představuje skutečnou výši produkovaného zboží a služeb danou ekonomikou.⁹ (V této souvislosti se velmi často hovoří o tzv. kodaňských kritériích v EU pro kandidující státy usilující o členství v EU, resp. eurozóně, která jsou však zaměřena širěji.¹⁰)

Nominální konvergenčí v širokém slova smyslu se rozumí přibližování nominálních veličin – cenových hladin, měr inflace, úrokových měr, nominálních mezd atd.¹¹ V užším slova smyslu je chápána jako konvergence cen. Ve vztahu k EU se postup nominální konvergence obvykle charakterizuje plněním maastrichtských kritérií, která jsou podmínkou přijetí členských zemí do eurozóny. To jsou však kritéria, formulovaná za účelem udržení stability společné měny. Nevyjadřují tedy souvislosti reálné a nominální konvergence z hlediska ekonomiky, zajišťující její plynulý

---

⁸ ŽDÁREK, Václav. *Vybrané problémy reálné a nominální konvergence*. [online]. (PDF) [cit. 2019-06-25]. s. 1.

⁹ SLAVÍK, C. *Reálná konvergence České republiky k EU v porovnání s ostatními novými členskými zeměmi*. Praha: CESES UK, 2005.

¹⁰ ČECH, Z., KOMÁREK, L. Konvergence a vstup do eurozóny I: Existuje pro kandidátské země možnost volby? *Finance a úvěr*, 2002(a), č. 6, str. 322–337.

¹¹ FASSMANN, Martin, a kol. *Sociální a ekonomické souvislosti integrace České republiky do Evropské unie*. Ekonomická konvergence, konkurenceschopnost a sociální soudržnost. Vyd. 1. Praha: Rada vlády ČR pro sociální a ekonomickou strategii, 2002. s. 75.

ekonomický růst a budou ponechána v této práci stranou.¹² Čtvrté nejsouhrnnější vymezení je za pomoci vývoje nominálního HDP přepočteného tržním kurzem.¹³

Z důvodu již nespočetněkrát řešené problematiky postavení ekonomiky ČR pomocí konvergence je v této práci použit odlišný postup. Práce vychází z uveřejněných dat EUROSTATU a porovnává pořadí hodnoty jednotlivých indikátorů, tzn. pozici hodnoty indikátoru ČR vůči průměrným hodnotám indikátorů jednotlivých zkoumaných skupin.

Následující teoretická část diplomové práce řeší jednotlivé ekonomické, sociální a environmentální indikátory (ukazatele) pro hodnocení celkového postavení státu tak, aby mohla být provedena analýza těchto ukazatelů a mohly být porovnány v rámci zkoumaných skupin.

Pro práci byly vybrány uváděné ekonomické, sociální a environmentální indikátory (ukazatele) v souvislosti s jejich nejlepší vypovídající hodnotou k naplnění daného téma práce, a to postavení ČR v ekonomice EU. Základními kritérii pro výběr konkrétního indikátoru jsou: vypovídací hodnota, dostupnost dat v celém zkoumaném období 10 let, použití stejných metod výpočtu indikátoru příslušným statistickým úřadem.

Vybrané indikátory:

- **Makroekonomické indikátory:**
  - Reálný HDP na obyvatele (v EURO);
  - Míra inflace - Průměrná roční míra změny inflace (v %);
  - Obchodní bilance (v mil. EURO);
  - Zadluženost státu - Schodek / přebytek veřejných financí (v % HDP)
- **Sociální indikátory:**
  - Celková míra nezaměstnanosti (v % z aktivní populace);
  - Lidé ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením (v %);
  - Vzdělanost - Účast dospělých na učení (v % populace 25 až 64 let);
- **Environmentální indikátory:**

---

¹² Literatura zabývající se problematikou maastrichtských kritérií, jejich oprávněností pro nové členské státy apod. je poměrně rozsáhlá; lze doporučit např. www stránky MFCR, ČNB nebo výstupy CES VŠEM.

¹³ SPĚVÁČEK, V., VINTROVÁ, R., HÁJEK, M., ŽDÁREK V. Růst, stabilita a konvergence české ekonomiky v letech 1996-2005 (PDF). *Working Paper CES VŠEM* [online]. 2005, č. 11. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: https://www.vsem.cz/data/data/ces-soubory/working-paper/gf_WPNo11.pdf. ISSN 1801-27-28.

- Komunální odpad - Nakládání s odpady (v kg na osobu)
- Plocha ekologického zemědělství (v % využívané zemědělské plochy)

3.1 Hrubý domácí produkt

Tato podkapitola řeší a popisuje ekonomický indikátor HDP. Základem je definování HDP v odborné literatuře a dále pak definice vycházející z praktického využití indikátoru u ČSÚ a EUROSTATU.

3.1.1 Definice hrubého domácího produktu

„Hrubý domácí produkt (HDP, GDP Gross Domestic Product) vyjadřuje objem finální produkce, který byl vytvořen za určité období výrobními faktory, které působily na území státu za určité období. Časovým obdobím bývá obvykle jeden rok.“¹⁴

Ukazatel HDP se používá převážně v západní Evropě, zatímco v Severní Americe je preferován ukazatel hrubý národní produkt (HNP).¹⁵

Hlavními složkami HDP jsou:

- výdaje domácností na nákup zboží a služeb, čili vše co občané utratí v obchodech a za služby,
- vládní nákupy zboží a služeb, tj. vše co nakoupí vlády,
- hrubé soukromé domácí investice, což jsou zejména investiční nákupy firem, jak za suroviny, tak na rozšíření i obnovu tzv. kapitálových statků,
- čisté exporty, rozdíl exportu a importu.¹⁶

„Hrubý domácí produkt je základním makroekonomickým agregátem národního účetnictví, ukazatelem, jehož prostřednictvím se vyjadřuje a srovnává ekonomická vyspělost země, životní úroveň, tempo růstu národního hospodářství.“¹⁷

Hrubý domácí produkt zajisté není všezahrnující ukazatel, který ukazuje jak světlé tak i stinné stránky vývoje hospodářství, ale z důvodu jeho jednoduchého metodického výpočtu a vysvětlitelnosti, zůstává hojnou pomůckou statistik, vděčným tématem novinářů a silným argumentem politiků. Jsou to totiž právě politici, kteří by mohli na

¹⁴ BRČÁK, Josef, SEKERA, B., STARÁ, D., SVOBODA, R.. *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7380-369-8, s. 57

¹⁵ SOJKA, Milan, KONEČNÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. Praha: Libri, 2006. ISBN 978-807277-328-2.

¹⁶ PALETA, Tomáš. Hrubý domácí produkt - k čemu je a k čemu není. Vyd. 6. 12. 2005. In. *Britské listy*. [online]. (PDF). [cit. 2019-10-02]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz>. ISSN 1213-1792.

¹⁷ HRONOVÁ, S., FISHER, J., HINDLS, R., SIXTA, J. *Národní účetnictví. Nástroj popisu globální ekonomiky*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-153-6.

nedostatečích HDP vytěžit cenné body v diskuzi o růstu ekonomiky. Ovšem ani ekonomové, kteří jsou si většinou nedostatku HDP plně vědomi, je k tomu nedonutí.¹⁸

Definice hrubého domácího produktu dle Českého statistického úřadu

Hrubý domácí produkt (HDP) je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území; používá se pro stanovení výkonnosti ekonomiky.

Může být definován, resp. spočten třemi způsoby: produkční metodou, výdajovou metodou a důchodovou metodou.¹⁹

Definice hrubého domácího produktu dle EUROSTATu

Národní účty poskytují informace, které analyzují strukturu ekonomik a jejich vývoj v průběhu času. Obsahují širokou škálu statistik popisujících ekonomiku různými způsoby. Jiné údaje národních účtů o institucionálních sektorech, veřejných financích nebo tabulkách dodávek, použití, vstupů a výstupů umožňují hlubší analýzu. Výběr dat je k dispozici také na regionální úrovni.

Tato část se zaměřuje na výběr statistik národních účtů týkajících se agregátů hlavních národních účtů, jako je hrubý domácí produkt (HDP), jeho hlavní složky a zaměstnanost.

Zahrnuje rovněž údaje o hrubé přidané hodnotě a tvorbě hrubého fixního kapitálu a zaměstnanosti v členění podle odvětví, produktivita práce, výdaje na spotřebu domácností podle účelu, jakož i křížovou klasifikaci podrobného členění aktiv (zásob a toků) finanční rozvahy.

Eurostat obdrží údaje od členských států EU, zemí ESVO a kandidátských zemí EU a produkuje agregáty EU a eurozóny. Omezený soubor údajů z jiných zemí (například USA a další hlavní obchodní partneři) předávají.

Data jsou k dispozici každoročně a pro některé klíčové ukazatele čtvrtletně.²⁰

---

¹⁸ PALETA, Tomáš. Hrubý domácí produkt - k čemu je a k čemu není. Vyd. 6. 12. 2005. In. *Britské listy*. [online]. [cit. 2019-10-02]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz>. ISSN 1213-1792.

¹⁹ Český statistický úřad [online]. *Hrubý domácí produkt (HDP) – Metodika*. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/hruby_domaci_produkthdp.

²⁰ EUROSTAT [online]. National accounts (including GDP and regional accounts) – Overview. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/overview>.

3.1.2 Metody měření hrubého domácího produktu

„Třem základním charakteristikám HDP odpovídají i tři základní metody zjišťování HDP:

- **součet finální produkce statků a služeb** vyjádřený v tržních cenách (= finální produkt v tržních cenách),
- **součet důchodů všech výrobních faktorů** zvětšený o amortizaci a nepřímé daně (= hrubý důchod v tržních cenách),
- **součet hodnoty produkce mínus meziproduct** ve všech odvětvích a podnicích, které se zúčastnily tvorby HDP (= celková suma hodnoty přidané zpracováním v tržních cenách).

Uvedené tři způsoby výpočtu HDP odpovídají i třem metodám, které jsou obvykle využívány při statistickém zjišťování HDP.²¹

Výdajovou metodou se HDP počítá jako součet konečného užití výrobků a služeb rezidentskými jednotkami (skutečná konečná spotřeba a tvorba hrubého kapitálu) a salda vývozu a dovozu výrobků a služeb. Skutečná konečná spotřeba je odvozena prostřednictvím naturálních sociálních transferů od výdajů na konečnou spotřebu domácností, vlády a neziskových institucí sloužících domácnostem. Tvorba hrubého kapitálu se člení na tvorbu hrubého fixního kapitálu, změnu zásob a na čisté pořízení cenností.

HDP = Výdaje na konečnou spotřebu + Tvorba hrubého kapitálu + Vývoz výrobků a služeb - Dovoz výrobků a služeb

„Investiční výdaje zahrnují pouze soukromé hrubé investice, nikoli investice vynaložené vládou. Investice jsou označovány jako hrubé proto, že se od nich neodečítá ta část, jež slouží k náhradě znehodnoceného kapitálu (tj. spotřebovaných kapitálových statků). To znamená, že tato položka obsahuje odpisy.“²²

„Výdajová metoda vyjádření HDP je založena na měření složek poptávky. Výdaje na konečnou spotřebu a hrubá tvorba kapitálu tvoří domácí poptávku a její součet s vývozy zboží a služeb konečnou poptávku.“²³

---

²¹ VLČEK, Josef a kol. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-103-X, s. 288.

²² SOJKA, Milan, KONEČNÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. Praha: Libri, 2006. ISBN 978-807277-328-2.

²³ KADERÁBKOVÁ, Anna. *Základy makroekonomické analýzy*. Praha: LINDE, 2003. ISBN 80-86131-36-X, s. 44.

„Skutečná konečná spotřeba je odvozena prostřednictvím naturálních sociálních transferů od výdajů na konečnou spotřebu domácností, vlády a neziskových institucí sloužících domácnostem. Tvorba hrubého kapitálu se člení na tvorbu hrubého fixního kapitálu, změnu zásob a na čisté pořízení cenností.“²⁴

Důchodovou metodou se HDP počítá jako součet prvotních důchodů za národní hospodářství celkem: náhrad zaměstnancům, daní z výroby a z dovozu snížených o dotace a hrubého provozního přebytku a smíšeného důchodu (resp. čistého provozního přebytku a smíšeného důchodu a spotřeby fixního kapitálu).

„Důchodovou strukturu HDP (v tržních cenách), rovněž zjednodušeně zobrazenou ve schématu 2, lze vyjádřit jako

$$HDP = Y + a + tn, \quad (1)$$

kde: Y - celkový důchod vyplacený výrobním faktorům = mzdy (w) + čisté úroky (i) + zisky (z) + renta (r), a - amortizace, tn - nepřímé daně.“²⁵

Produkční metodou se HDP počítá jako součet hrubé přidané hodnoty jednotlivých institucionálních sektorů nebo odvětví a čistých daní na produkty (které nejsou rozvrženy do sektorů a odvětví). Je to také vyrovnávací položka účtu výroby za národní hospodářství celkem, kde se na straně zdrojů zachycuje produkce a na straně užití mezispotřeba. Hrubá přidaná hodnota je rozdílem mezi produkcí a spotřebou. Vzhledem k tomu, že produkce se oceňuje v základních cenách a užití v kupních cenách, je strana zdrojů za národní hospodářství celkem doplněna o daně snížené o dotace na výrobky.

$$HDP = \text{Produkce} - \text{Mezispotřeba} + \text{Daně z produktů} - \text{Dotace na produkt}^{26}$$

„HDP zjišťovaný ve fázi výroby tak slouží především ke sledování vyspělosti jednotlivých ekonomik. Zcela obecně platí, že čím vyspělejší ekonomika, tím větší je

---

²⁴ BRČÁK, Josef, SEKERA, B., STARÁ, D., SVOBODA, R.. Česká republika ve světle ekonomických teorií. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7380-369-8, s. 58.

²⁵ VLČEK, Josef, a kol. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-103-X, s. 292.

²⁶ KADERÁBKOVÁ, ref. 23, s. 39.

*podíl terciárního sektoru, především obchodu, dopravy a služeb, včetně finančních na celkovém HDP.*²⁷

Reálný HDP na obyvatele (v EURO) – indikátor EUROSTATu

Ukazatel se počítá jako poměr reálného HDP k průměrné populaci konkrétního roku. HDP měří hodnotu celkové konečné produkce zboží a služeb produkovaných ekonomikou v určitém časovém období. Zahrnuje zboží a služby, které mají trhy (nebo které by mohly mít trhy) a produkty, které vyrábějí vládní instituce a neziskové instituce.

Jedná se o měřítko hospodářské činnosti a běžně se používá jako náhrada za vývoj materiální životní úrovně země. Nejedná se však o úplné měřítko hospodářského blahobytu. Například HDP nezahrnuje většinu neplacené práce v domácnosti. HDP nezohledňuje ani negativní dopady hospodářské činnosti, jako je zhoršování životního prostředí.

Reálný HDP na obyvatele se počítá jako poměr reálného HDP k průměrné populaci konkrétního roku a vychází ze zaokrouhlených čísel. Jeho měrnou jednotkou jsou řetězově vázané objemy a zdrojem dat jsou národní účty. Referenčním obdobím, pro které se počítá, je kalendářní rok.²⁸

3.2 Inflace

Tato podkapitola řeší a popisuje ekonomický indikátor inflace. Základem je definování inflace v odborné literatuře a dále pak definice vycházející z praktického využití indikátoru u ČSÚ a EUROSTATU.

3.2.1 Definice inflace

„Hodnocení ekonomiky pouze na základě ukazatelů vztažených k produkci, tj. k HDP, by bylo značně neúplné. Používají se k tomu minimálně ještě míra inflace a míra nezaměstnanosti. Inflace je spojena s růstem všeobecné cenové hladiny. Míra inflace vyjadřuje, jak se změnila cenová hladina oproti předchozímu období. Jelikož v ekonomice mají různé statky a různé služby různé ceny a zpravidla se nemění všechny

---

²⁷ VLČEK, Josef a kol. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-103-X, s. 289.

²⁸ EUROSTAT [online]. *Real GDP per capita*. [cit. 2019-11-25]. Zdroj: https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=sdg_08_10&plugin=1 ; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

stejnou měrou a stejným směrem, je potřeba vyjádřit tyto ceny pomocí jednoho čísla (agregátně), k čemuž se užívají různé cenové indexy. Na základě cenových indexů se pak vypočítává míra inflace.“²⁹

„Makroekonomické a mikroekonomické důsledky změn cenových hladin slouží k měření inflace dvěma účelům: vyčíslit průměrnou míru inflace a identifikovat její hlavní oběti. K měření cenové hladiny se používají cenové indexy, což jsou vážené průměry cen vybraných zboží a služeb. Cenové indexy poměřují úroveň cen vybraného koše výrobků a služeb. Jedním z nejrozšířenějších je index spotřebitelských cen (CPI), používaný k zachycení dopadů změn cenové hladiny na domácnosti a jejich životní náklady. Má-li být schopen tyto informace poskytovat, musí být konstruován tak, aby postihoval ten okruh výrobků a služeb, který je rozhodující z hlediska výdajů domácností. Musí zahrnovat typické výdaje domácností.“³⁰

Definice inflace dle Českého statistického úřadu

1) Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců.

Tato míra inflace je vhodná při úpravách nebo posuzování průměrných veličin. Bere se v úvahu zejména při propočtech reálných mezd, důchodů apod.³¹

2) Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku vyjadřuje procentní změnu cenové hladiny ve vykazovaném měsíci daného roku proti stejnému měsíci předchozího roku. Jedná se tedy o dosaženou cenovou úroveň, která vylučuje sezónní vlivy tím, že se porovnávají vždy stejné měsíce.

Tato míra inflace je vhodná ve vztahu ke stavovým veličinám, které měří změnu stavu mezi začátkem a koncem období bez ohledu na průběh vývoje během tohoto období. Bere se v úvahu při propočtech reálné úrokové míry, reálného zvýšení cen majetku, valorizací apod.³²

---

²⁹ BRČÁK, Josef, SEKERA, B., STARÁ, D., SVOBODA, R.. *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7380-369-8, s. 38.

³⁰ FUCHS, Kamil; TULEJA, Pavel. *Základy ekonomie*. Praha: EKOPRESS, 2005. ISBN 80-86119-94-7, s. 227.

³¹ Český statistický úřad [online]. *Inflace - druhy, definice, tabulky*. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace.

³² Český statistický úřad [online]. *Inflace - druhy, definice, tabulky*. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace.

3) Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen k předchozímu měsíci vyjadřuje procentní změnu cenové hladiny sledovaného měsíce proti předchozímu měsíci.³³

Definice inflace dle České národní banky

Někteří ekonomové (Rakouské ekonomické školy) definují inflaci odlišně, a sice jako jakýkoli nárůst nabídky peněz v ekonomice, který nepředstavuje nárůst zásoby měnového kovu. Inflaci v jejich pojetí je tedy samo zvýšení nabídky nekrytých papírových peněz, přičemž nárůst cen je důsledkem tohoto zvýšení. Různé ekonomické školy se v názoru na inflaci liší. Keynesiánci měnovou politiku přizpůsobují plné zaměstnanosti. Zvyšování cenové hladiny je dle nich užitečný nástroj zvyšování výkonu hospodářství. Monetaristé před tímto přístupem varují. Tvrdí, že je potřeba vyrovnávat množství peněz a růst objemu zboží, pokud možno, aby se celková hladina neměnila, to tedy znamená mírný růst. Ekonomové rakouské školy v rozporu s oběma předchozími anglosaskými soudí, že jakákoliv manipulace s úroky a množstvím peněz může vyvolat hospodářský cyklus, a proto požadují, aby vláda inflaci neprováděla.³⁴

Míra inflace - Průměrná roční míra změny inflace (v %)

– indikátor EUROSTATu

Harmonizované indexy spotřebitelských cen jsou navrženy pro mezinárodní srovnání inflace spotřebitelských cen. Harmonizované indexy spotřebitelských cen používá například Evropská centrální banka pro sledování inflace v Hospodářské a měnové unii a pro posuzování konvergence inflace podle článku 121 Amsterodamské smlouvy.³⁵

3.2.2 Metody měření inflace

„Inflace je obvykle chápána jako opakovaný růst většiny cen v dané ekonomice. Jde o oslabení reálné hodnoty (tj. kupní síly) dané měny vůči zboží a službám, které spotřebitel kupuje - je-li v ekonomice přítomna inflace spotřebitelských cen, pak na

---

³³ Tamtéž, ref. 32.

³⁴ MURRAY, Rothbard. *Peníze v rukou státu*. Praha: Liberální institut, 2001. 144 s. ISBN 80-86389-12-X. S. 54, 65-67.

³⁵ EUROSTAT [online]. *HICP - inflation rate*. [cit. 2019-11-25]. Zdroj: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00118&plugin=1>; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

nákup téhož koše zboží a služeb spotřebitel potřebuje čím dál více jednotek měny dané země. V praxi je inflace v oblasti spotřebitelských cen měřena jako přírůstek tzv. indexu spotřebitelských cen. V ČR inflaci měří Český statistický úřad. Pokles inflace je označován jako deflace. Pokud většina cen v ekonomice delší dobu klesá, hovoříme o deflaci.“³⁶

„Ceny spotřebitelského zboží a služeb přirozeně podléhají mnoha různým vlivům a mnohé z těchto vlivů jsou zcela či do značné míry mimo dosah opatření měnové politiky centrální banky. Protože v některých případech mohou být tyto vlivy obzvláště silné, například u ropy a zemního plynu, u zemědělské úrody či u zboží a služeb s regulovanými cenami, sledují se i jiné cenové indexy. Jedním z nich je korigovaná inflace bez pohonných hmot, což je index cen nepotravinářských položek spotřebního koše bez položek regulovaných cen, administrativních zásahů a bez pohonných hmot.

Do roku 2002 byl inflační cíl stanoven v tzv. čisté inflaci. Ta se počítá jako přírůstek cen v neregulované části spotřebního koše očištěný o vliv nepřímých daní, případně rušení dotací.“³⁷

3.3 Obchodní bilance

Statistiky mezinárodního obchodu se zbožím jsou důležitým zdrojem údajů pro mnoho osob s rozhodovací pravomocí ve veřejném i soukromém sektoru na mezinárodní úrovni, na úrovni Evropské unie a na vnitrostátní úrovni. Například na úrovni Evropské unie se údaje o zahraničním obchodu používají pro mnohostranná a dvoustranná jednání v rámci společné obchodní politiky, k definování a provádění antidumpingové politiky, k hodnocení pokroku jednotného trhu a mnoha dalších politik. Kromě toho představují základní zdroj pro sestavování statistik platební bilance a národních účtů.

„Pokud v partnerské zemi dochází k růstu reálného HDP při konstantním sklonu k dovozu, roste objem importů do této země, což znamená zvýšení exportních možností pro domácí zemi. Růst čistých exportů zvyšuje HDP domácí země, ta pak poptává více importu z partnerské země.“³⁸

---

³⁶ Česká národní banka [online]. *Co to je inflace?* [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-to-je-inflace/>.

³⁷ Tamtéž, ref. 34.

³⁸ LACINA, Lubor. *Makroekonomie otevřené ekonomiky*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001. ISBN 80-7157-488-0.

Protože jednotlivé země nejsou schopny jako výrobci uspokojit své požadavky z pozice spotřebitelů, mezinárodní obchod jim umožňuje výrobní specializaci a současně širokou strukturu spotřeby. Je tak možno díky specializaci, dosáhnout růstu výkonnosti ekonomiky i vhodnější struktury spotřeby, než by vyplynula z domácí nabídky.³⁹

3.3.1 Definice obchodní bilance

Obchodní bilance (v mil. EURO) – indikátor EUROSTATu

Mezinárodní statistika obchodu se zbožím zahrnuje obchod mimo EU i uvnitř EU, tj. statistiky obchodu mimo EU zahrnují obchod se zbožím mezi členskými státy a třetími zeměmi. Statistiky obchodu uvnitř EU zahrnují obchodování se zbožím mezi členskými státy. „Zboží“ znamená veškerý movitý majetek včetně elektřiny. Podrobné a souhrnné údaje se zveřejňují za eurozónu, Evropskou unii a za každý členský stát zvlášť.⁴⁰

3.3.2 Metody měření obchodní bilance

Údaje zaznamenávají měsíční obchod mezi členskými státy, pokud jde o přijetí a odeslání zboží, jakož i měsíční obchod, pokud jde o dovoz a vývoz mezi členskými státy a třetími zeměmi. Statistické informace poskytují zejména obchodníci na základě celních prohlášení.⁴¹

3.4 Zadluženost státu

„Dnešní svět, žije na dluh a nevypadá, že by se mělo v blízké budoucnosti něco změnit. Dluhy rostou ve všech sektorech a to enormním tempem a dosahují nových rekordů. Svět se topí v dluzích. Nikoho to nezajímá, nikdo to neřeší, i když se celkový světový dluh zvyšuje téměř třikrát rychleji než celkové světové bohatství. Dnešní doba je dobou žití na dluh. Vypadá to, jako by si nikdo neuvědomoval rizika, která tento styl života přináší. Zadlužují se všichni, státy, podniky, lidé a bankovní instituce mají žně. To je však dočasné.

---

³⁹ KUBIŠTA, Václav. *Mezinárodní ekonomické vztahy*. 1. vyd. Praha: HZ Editio, 1999. 378 s. ISBN 8086009297.

⁴⁰ EUROSTAT [online]. *Balance of trade - EU and euro area aggregates*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/teiet210>; Viz dále: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/ei_et_esms.htm.

⁴¹ Tatmtěž, ref. 41.

*Rovněž MMF a jeho šéfka Christine Lagardeová na svém jarním zasedání 2018 ve Washingtonu varovala svět před enormním zadlužením, které dosáhlo dalšího rekordu a to cca 225 % celosvětového ročního HDP. Varovala před obchodními bariérami v mezinárodním obchodě, které mohou mít velmi negativní vliv na celý svět.*⁴²

3.4.1 Definice zadluženosti státu

Definice státního dluhu vychází z § 36 odst. 8 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje státní finanční pasiva, která jsou do státního dluhu zahrnuta.

Jedná se o:

- a) dluhy státu odpovídající jmenovitým hodnotám jím vydaných dluhopisů; do státních finančních pasiv však nevstupují dluhy státu z dluhopisů, které byly při jejich vydání zapsány nejprve na majetkový účet, který vede ministerstvo v příslušné evidenci, po dobu, co jsou na tomto účtu zapsány, jakož i vlastní dluhopisy nabyté státem jako jejich emitentem před datem jejich splatnosti,
- b) dluhy ze státem přijatých zápůjček a úvěrů,
- c) dluhy ze státem vystavených směnek.

Zadluženost státu - Schodek / přebytek veřejných financí (v % HDP)

– indikátor EUROSTATu

Statistiky vládních financí tvoří základ pro fiskální sledování v Evropě, zejména pro statistiky týkající se postupu při nadměrném schodku. Nadměrný schodek je zřízen Smlouvou o fungování Evropské unie a je stanoven v Paktu o stabilitě a růstu. Členské státy oznamují údaje týkající se postupu při nadměrném schodku Komisi (Eurostatu), která je zase odpovědná za poskytování údajů Radě.

Evropské statistiky vládních financí, včetně statistik týkající se postupu při nadměrném schodku, jsou vypracovávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady 549/2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů (ESA 2010), příručce Evropského parlamentu a Rady pro národní účty, který v září 2014

---

⁴² PETRUŠKA, Jakub. *Rostoucí globální dluh, riziko pro celý svět*. (23.5.2018) [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/455784-rostouci-globalni-dluh-riziko-pro-cely-svet/>. Cit. 2019-11-01.

nahradil předchozí verzi národního účetního rámce ESA 95. Je doplněn dalším výkladem a pokyny Eurostatu, zejména Příručkou deficitu a dluhu vlády.

Nařízení Rady č. 479/2009 ve znění pozdějších předpisů vyžaduje, aby členské státy dvakrát ročně vykazovaly údaje o schodku / přebytku (dále jen schodek) a dluhu související s postupem při nadměrném schodku: do 1. dubna a 1. října za předchozí čtyři kalendářní roky a prognózu pro běžný rok.⁴³

3.4.2 Metody měření zadluženosti státu

Míru zadlužení státu měří tzv. Maastrichtská kritéria:

- Kritérium schodku vládního sektoru k hrubému domácímu produktu – poměr schodku vládního sektoru vyjádření k hrubému domácímu produktu v tržních cenách. Tento úhrnný schodek by neměl překročit 3 %.
- Kritérium hrubého veřejného dluhu k hrubému domácímu produktu – poměr hrubého dluhu vládního sektoru v nominální hodnotě vyjádřený k hrubému domácímu produktu v tržních cenách. Tento poměr by neměl překročit 60 %. Hrubý dluh vládního sektoru znamená hrubý úhrn dluhů (emitované cenné papíry, přijaté úvěry) ke konci roku, konsolidovaných uvnitř a mezi jednotlivými sektory vlády.⁴⁴

Cílem Maastrichtských kritérií je snaha přimět země Evropské unie k dodržování fiskální disciplíny tak, aby směřovaly k vyrovnanému či přebytkovému hospodaření, které by poskytovalo prostor pro snižování vládního dluhu, a umožnily fungování automatický stabilizátorů.

Deficit / přebytek veřejných financí je v Maastrichtské smlouvě definován jako čisté veřejné půjčky (+) / čisté výpůjčky (-) podle evropského systému účtů. Sektor vládních institucí zahrnuje ústřední vládu, státní správu, místní správu a fondy sociálního zabezpečení. Příslušné definice jsou uvedeny v nařízení Rady 479/2009 ve znění pozdějších předpisů.⁴⁵

---

⁴³ EUROSTAT [online]. *General government deficit/surplus*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tec00127&language=en>; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

⁴⁴ Dle metodiky ESA 95.

⁴⁵ EUROSTAT [online]. *Total unemployment rate*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00203&language=en>; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

3.5 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je dalším z významných ekonomických ukazatelů, který slouží k hodnocení ekonomiky. Nezaměstnanost se měří pomocí míry nezaměstnanosti.

3.5.1 Definice nezaměstnanosti

*„Míra nezaměstnanosti podle ekonomické teorie vyjadřuje procentuální podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu, tedy na skupině lidí zaměstnaných a nezaměstnaných. Nikoliv na ekonomicky neaktivním obyvatelstvu (např. děti, důchodci).“*⁴⁶

*„Existují tři základní typy nezaměstnanosti: frikční, strukturální a cyklická. Frikční nezaměstnanost je normální jev provázející vývoj tržní ekonomiky. Vyjadřuje plynulé předcházení pracovníků z jednoho zaměstnání do jiného. Tento typ nezaměstnanosti je v tržní ekonomice neodstranitelný, zajišťuje nezbytnou mobilitu pracovních sil. Strukturální nezaměstnanost vyplývá ze změn ve struktuře národního hospodářství. Je vyvolávána zejména technickým pokrokem a změnami v preferencích spotřebitelů. Cyklická nezaměstnanost je spojená s hospodářským cyklem tržní ekonomiky.“*⁴⁷

Je nutno zmínit Phillipsovu křivku, která je dodnes předmětem ekonomických diskusí. Phillipsova křivka ukazuje vztah mezi mírou cenové inflace (růstem cen) a mírou nezaměstnaností. Existuje volba mezi inflací a nezaměstnaností. Nezaměstnanost lze snížit „za cenu“ zvýšení inflace a naopak inflaci lze snížit „za cenu“ zvýšení nezaměstnanosti. Z toho vyplývá závěr pro hospodářskou politiku, že stát může zvolit určitý bod na této křivce jako politický cíl. Zvolenou kombinaci inflace a nezaměstnanosti docílí určitým „nastavením ventilu“ agregátní poptávky (nastavením určitého tempa růstu peněžní zásoby).⁴⁸

Definice Zaměstnanosti a nezaměstnanosti dle ČSÚ

Statistická data o zaměstnanosti a nezaměstnanosti se v rámci ČSÚ publikují především z výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Hlavním cílem tohoto

---

⁴⁶ BRČÁK, J., SEKERKA, B., SEVEROVÁ, L., STARÁ, D. *Makroekonomie. Makroekonomický přehled*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. S. 38. ISBN 978-80-7380-708-5.

⁴⁷ SOJKA, Milan, KONEČNÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. Praha: Libri, 2006. ISBN 978-807277-328-2.

⁴⁸ HOLMAN Robert. *Ekonomie*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-006-5, s. 559.

šetření je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce, umožňujících její analýzu z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních a demografických.⁴⁹

Celková míra nezaměstnanosti (v % z aktivní populace)

– indikátor EUROSTATu

Míra nezaměstnanosti představuje nezaměstnané osoby jako procento pracovní síly. Pracovní síla je celkový počet zaměstnaných a nezaměstnaných. Nezaměstnané osoby zahrnují osoby ve věku 15 až 74 let, které byly: bez práce během referenčního týdne, v současné době k dispozici pro práci, tj. byly k dispozici pro placené zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost před koncem dvou týdnů následujících po referenčním týdnu; aktivně hledali práci, tj. podnikli konkrétní kroky ve čtyřtýdenním období končícím referenčním týdnem s cílem hledat placené zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost nebo kteří našli práci, aby začali později, tj. nejpozději do tří měsíců. Tato tabulka ukazuje nejen míru nezaměstnanosti, ale také nezaměstnaných v tisících a jako % z celkové populace.⁵⁰

3.5.2 Metody měření nezaměstnanosti

Zaměstnanost a nezaměstnanost – Přehled dle EUROSTATU průzkum pracovních sil EU

Průzkum pracovních sil EU (EU-LFS) je největším evropským výběrovým šetřením domácností. Jeho hlavním statistickým cílem je klasifikovat obyvatelstvo v produktivním věku (15 let a více) do tří vzájemně se vylučujících a vyčerpávajících skupin: **zaměstnané osoby**, **nezaměstnané osoby** (oba společně tvořily takzvanou "pracovní sílu") a ekonomicky neaktivní osoby (obyvatelstvo mimo "pracovní sílu"), například studenti, důchodci a ženy v domácnosti nebo muži.

EUROSTAT v současné době zveřejňuje výsledky EU-LFS ve **35 zúčastněných zemích**. Jedná se o 28 členských států Evropské unie, tři země ESVO (Island, Norsko a Švýcarsko) a čtyři kandidátské země EU (Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko). EU-LFS poskytuje **čtvrtletní a roční údaje**; v závislosti na pracovní situaci

---

⁴⁹ Český statistický úřad [online]. *Zaměstnanost, nezaměstnanost*. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/zamestnanost_nezamestnanost_prace.

⁵⁰ EUROSTAT [online]. *Total unemployment rate*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00203&language=en>; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

lidí (zaměstnaných, nezaměstnaných, ekonomicky neaktivních) se shromažďují různé proměnné.

Zúčastněné země jsou odpovědné za shromažďování údajů. Poskytují údaje EUROSTATu ze svých národních průzkumů pracovních sil. Každé čtvrtletí se uskutečňuje více než **1,7 milionu rozhovorů** pro přibližně **100 proměnných**. Shromažďování údajů o EU-LFS se provádí převážně prostřednictvím čtyř režimů: osobní návštěvy, telefonické rozhovory, internetové rozhovory a samoobslužné dotazníky. Většina zúčastněných zemí používá pouze počítačové dotazníky.

Aby statistické výsledky byly **srovnatelné mezi jednotlivými zeměmi a v čase**, EU-LFS:

- používá stejné pojmy a definice,
- dodržuje pokyny Mezinárodní organizace práce;
- využívá společné klasifikace (NACE, ISCO, ISCED, NUTS);
- zaznamenává stejný soubor charakteristik v každé zemi.

EU-LFS je důležitým zdrojem informací o **situaci a trendech na trhu práce v EU a na vnitrostátních trzích práce**. Pomáhá sledovat hlavní evropské politiky a strategie zaměstnanosti, jako jsou cíle míry zaměstnanosti EU 2020 a evropská strategie zaměstnanosti, včetně pokynů pro zaměstnanost.

Navíc EU-LFS tvoří základ pro **měsíční harmonizovanou míru nezaměstnanosti** EU, což je jeden z klíčových krátkodobých ukazatelů Eurostatu. Vzhledem k rozmanitosti dostupných informací a velké velikosti vzorků je LFS také důležitým zdrojem informací pro další evropskou statistiku, jako je vzdělávání nebo regionální statistiky.⁵¹

3.6 Chudoba

Chudoba z české společnosti nevymizela a je její součástí. V ČR se v letech 2014 až 2016 potýkalo se dvěma a více typy ohrožení chudobou v průměru 4,9 % osob. Autorka článku Lidé v regionech soudržnosti se potýkají s více typy ohrožení, Marie Korychová řeší problematiku kombinace více typů (indikátorů) chudoby. Uvádí, že: „*Podobně v regionech, ve kterých se potýkají s vysokým ohrožením příjmovou chudobou, žije také*

---

⁵¹ EUROSTAT [online]. *Total unemployment rate*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&rcode=tps00203&language=en>; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

nejvyšší podíl materiálně deprivovaných osob.“ Přičemž materiální deprivace ať už její zhoršení či náprava má jisté časové zpoždění následující po snížení či zvýšení příjmu. Pro výpočet indikátorů míra nízké pracovní intenzity, míra ohrožení příjmovou chudobou, míra materiální deprivace a míra ohrožení příjmovou chudobou nebo sociálním vyloučením se využívají data z každoročního výběrového šetření Životní podmínky. Kromě výsledků za Českou republiku se publikují i hodnoty za regiony soudržnosti.⁵²

3.6.1 Definice chudoby

Lidé ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením (v %)

– indikátor EUROSTATu

Strategie Evropa 2020 podporuje sociální začleňování, zejména snižováním chudoby, jejímž cílem je zbavit nejméně 20 milionů lidí z rizika chudoby a sociálního vyloučení.⁵³

Jevy chudoby:

- Osoby jsou považovány za **ohrožené chudobou po sociálních transferech**, pokud mají ekvivalentní disponibilní příjem pod prahem rizika chudoby, který je stanoven na 60% národního mediánu ekvivalentního disponibilního příjmu.
- **Vážně materiálně znevýhodněné** osoby mají životní podmínky, které jsou vážně omezeny nedostatkem zdrojů, zažívají nejméně 4 z 9 následujících deprivacních položek: nemohou si dovolit platit nájemné nebo účty za energie, udržovat dům přiměřeně v teple, čelit neočekávaným výdajům, jíst maso, ryby nebo proteinové ekvivalenty každý druhý den, týdenní dovolenou mimo domov, auto, pračku, barevnou televizi nebo telefon.

---

⁵² KORYCHOVÁ, Marie. Lidé v regionech soudržnosti se potýkají s více typy ohrožení. In *Statistiky a my. Měsíčník Českého statistického úřadu*. Vyd. 6/2017. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2017/06/lide-v-regionech-soudrznosti-se-potykaaji-s-vice-typy-ohrozeni/>. Cit. 2019-10-01.

⁵³ EUROSTAT [online]. *People at risk of poverty or social exclusion*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=en.

- Lidé žijící v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou jsou lidé ve věku 0–59 let, kteří žijí v domácnostech, kde dospělí (ve věku 18–59 let) pracují za poslední rok 20 % nebo méně svého celkového pracovního potenciálu.⁵⁴

3.6.2 Metody měření chudoby

Tento ukazatel odpovídá součtu osob, které jsou po sociálním převodu ohroženy chudobou, vážně materiálně znevýhodněné nebo žijící v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou. Osoby se počítají pouze jednou, i když jsou ovlivněny více než jedním z výše uvedených jevů.⁵⁵

3.7 Vzdělanost

Vzdělání se obecně projevuje na vyspělosti a ekonomické úspěšnosti jedince tak i společnosti, tedy i samotné země. Autorky Simonová a Hamplová řeší problematiku dalšího vzdělávání dospělých v ČR v důsledku na mobilitu: *„Účast na vzdělávání dospělých mění šance na vzestupnou mobilitu. Ukazuje, že tento vliv je významný a pozitivní pro obě pohlaví, i když je silnější u žen. Jinými slovy jedinci, kteří se dále vzdělávali, měli vyšší šance, že přejdou do lepšího zaměstnání, než jaké měli před tím, než si začali zvyšovat kvalifikaci.“* V závěru autorky uvádějí: *„Zdá se, že značná část Čechů s nižším vzděláním nevěří ve význam celoživotního vzdělávání, což odpovídá zjištění, že efektivita rekvalifikačních kurzů je obecně nízká. Naše analýzy však naznačují, že další vzdělávání může být efektivním nástrojem vzestupné mobility, byť jedince příliš neochraňuje před mobilitou sestupnou. Použitá data rovněž ukazují, že ženám přináší další vzdělávání více než mužům.“*⁵⁶

3.7.1 Definice vzdělanosti

Vzdělanost - Účast dospělých na učení (v % populace ve věku 25 až 64 let)
– indikátor EUROSTATu

⁵⁴ EUROSTAT [online]. *People at risk of poverty or social exclusion (sdg_01_10)*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/sdg_01_10_esmsip2.htm.

⁵⁵ Tamtéž, ref. 55.

⁵⁶ SIMONOVÁ, Natalie, HAMPLOVÁ, Dana. 2016. *„Další vzdělávání dospělých v České republice – kdo se ho účastní a s jakými důsledky?“* Sociologický časopis / Czech Sociological Review 52 (1): 3-26, <https://doi.org/10.13060/00380288.2016.52.1.240>

Vzdělávání dospělých zahrnuje formální i neformální vzdělávací činnosti, obecné i odborné, prováděné dospělými po ukončení počátečního vzdělávání a odborné přípravy. Údaje pocházejí z průzkumu pracovních sil EU (EU-LFS).⁵⁷

3.7.2 Metody měření vzdělanosti

Ukazatel měří podíl lidí ve věku od 25 do 64 let pro referenční období kalendářní rok, kteří uvedli, že během čtyř týdnů před průzkumem získali formální nebo neformální vzdělávání a přípravu, což je hodnota čitatele. Jmenovatel se skládá z celkové populace stejné věkové skupiny, s výjimkou těch, kteří neodpověděli na otázku „účast na vzdělávání a odborné přípravě“.⁵⁸

3.8 Odpad

Komunální odpad je produkován hlavně domácnostmi, jsou zahrnuty podobné odpady ze zdrojů, jako jsou obchod, úřady a veřejné instituce.

Množství vyprodukovaného komunálního odpadu sestává z odpadu shromážděného obecními úřady nebo jejich jménem a zneškodněných prostřednictvím systému nakládání s odpady. Množství zpracování komunálního odpadu se uvádí při spalovacích operacích (s regenerací energie i bez ní), recyklaci, kompostování a skládkování. Údaje jsou k dispozici v tisících tunách a kilogramech na osobu. Nezahrnují se odpady ze zemědělství a z průmyslu. Indikátor udržitelného rozvoje komunálního odpadu je vyjádřen v kilogramech na osobu.

Termín „obecní“ se v různých zemích používá různými způsoby, což odráží různé postupy nakládání s odpady. Převážná část toku odpadu pochází z domácností, jsou zahrnuty i podobné odpady ze zdrojů, jako je obchod, kanceláře a veřejné instituce. Rozdíly mezi zeměmi jsou do určité míry výsledkem rozdílů v pokrytí těchto podobných odpadů.⁵⁹

V článku „Je to greenwashing, nebo ne? Pět zelených strategií, kterými firmy matou“ se autor Matyáš Vejskal pouští do kritiky ekologických snah firem. Pojem greenwashing se užívá již od roku 1999. Používá se pro popsání dezinformační snahy

---

⁵⁷ EUROSTAT [online]. *Adult participation in learning by sex*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=sdg_04_60 ; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

⁵⁸ Tamtéž, ref. 58.

⁵⁹ EUROSTAT [online]. *Municipal waste by waste management operations (env_wasmun)*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/env_wasmun_esms.htm.

fírem s cílem přesvědčit své zákazníky o tom, že se starají o životní prostředí, ačkoli jim o opravdu účinnou ochranu nejde, někdy dokonce svým provozem ještě škodí. V několika bodech se jedná o snahu redukovat odpady či je nahradit ekologickými nebo je recyklovat, ovšem k redukci či recyklaci dochází pouze ve velmi malém množství proti celkovému množství všech produkováných odpadů. Autor vznáší myšlenku: „*Aby se firmy chovaly opravdu zodpovědně samy od sebe a nesnažily se environmentální politiku využívat jen jako nástroj na podporu prodeje. Jediné, co v současné době do určité míry funguje, jsou regulace - státem, Evropskou unií atd., ale ty řeší jen ty nejhorší dopady. V srpnu 2019 svítla drobná naděje. Americké sdružení 181 generálních ředitelů největších amerických firem, nazývané jako Business Roundtable, zveřejnilo aktualizované znění své mise. Od roku 2019 je v textu zmíněno, že korporace mají chránit zájmy všech „stakeholders”, tedy všech zúčastněných stran, jako jsou zaměstnanci, zákazníci, dodavatelé i veřejnost. Pokud by opravdu došlo k této revoluci v pojetí světového kapitalismu, znamenalo by to značný posun k opravdové a upřímné udržitelnosti. Ve chvíli, kdy nebude hlavním cílem společnosti generování a zvyšování zisku pro akcionáře, ale přinášení hodnoty svému širšímu okolí, nebude mít greenwashing teoreticky smysl.*“⁶⁰

3.8.1 Definice odpadu

Komunální odpad - Nakládání s odpady (v kg na osobu)

– indikátor EUROSTATu

Podle společného dotazníku OECD / Eurostat zahrnuje komunální odpad tyto druhy materiálů: papír, lepenka a výrobky z papíru, plasty, sklo, kovy, potravinářský a zahradní odpad a textil.⁶¹

3.8.2 Metody měření odpadu

Základní informace je množství vyprodukovaného a zpracovaného komunálního odpadu za rok. Množství vyprodukovaného komunálního odpadu sestává z domácího a podobného odpadu sebraného obecními úřady nebo jejich jménem. U oblastí, na které

---

⁶⁰ StartupJobs [online]. VEJSKAL, Matyáš. *Je to greenwashing, nebo ne? Pět zelených strategií, kterými firmy matou.* (1.11.2019). [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://www.startupjobs.cz/newsroom/je-to-greenwashing-nebo-ne-tady-je-5-aktivit-na-ochranu-prirodu-na-kterych-si-to-predvedeme>.

⁶¹ EUROSTAT [online]. *Municipal waste by waste management operations (env_wasmun).* [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/env_wasmun_esms.htm.

se nevztahuje systém sběru komunálního odpadu, vykazující země odhadují množství vyprodukovaného odpadu.⁶²

3.9 Ekologické zemědělství

Ukazatel je součástí sady indikátorů EU pro udržitelný rozvoj. Používá se ke sledování pokroku směrem k udržitelnému rozvoji při ukončení hladu a podvýživy. Cílem udržitelného rozvoje při ukončení hladu a podvýživy je mimo jiné zajistit přístup k bezpečnému, výživnému a dostatečnému jídlu. Pro dosažení tohoto cíle jsou klíčovými faktory udržitelné a odolné systémy výroby potravin. Ekologické zemědělství je metoda produkce, která klade největší důraz na ochranu životního prostředí a pokud jde o živočišnou výrobu, musí brát ohledy na dobré životní podmínky zvířat. Vyhýbá se nebo omezuje použití syntetických chemických vstupů, jako jsou hnojiva, pesticidy, přísady a lékařské výrobky.⁶³

Zajímavě se o ekologickém zemědělství vyjadřuje autorka Andrea Hrabalová, která řeší problematiku udržitelného rozvoje zemědělství jako nutnost pro budoucnost. Přináší informaci o praktickém nástroji monitoringu a hodnocení udržitelnosti zemědělských a potravinářských podniků SMART, vyvinutém Výzkumným ústavem pro ekologické zemědělství. Jeho hodnocení nezvýhodňuje žádný výrobní systém, protože konvenční farmy mohou stejně jako farmy ekologické dosáhnout dobrých výsledků, záleží totiž na naplňování principů, tj. udržitelnosti při hospodaření. *„Pozitivně je třeba vnímat snahu nastavit trvale udržitelnou intenzifikaci – trvale udržitelné zemědělství je ekologicky únosné, ekonomicky životaschopné, sociálně odpovědné, vůči zdrojům šetrné a slouží jako základna pro příští generace. Udržitelný rozvoj vyžaduje vždy odpovědné zvažování jednotlivých, z části si konkurujících cílů. Zemědělství je navíc odkázáno na pečlivé a šetrné čerpání přírodních zdrojů, bez nich není schopno zabezpečit ekonomicky úspěšnou výrobu rostlinných a živočišných produktů a tím trvale naplňovat i své hospodářské cíle. Nyní je ten nejvyšší čas na změnu a přechod k udržitelnému zemědělskému systému v ČR.“⁶⁴*

---

⁶² Tamtéž, ref. 62.

⁶³ EUROSTAT [online]. *Area under organic farming (sdg_02_40)*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/sdg_02_40_esmsip2.htm.

⁶⁴ Udržitelný rozvoj zemědělství – nutnost pro budoucnost. In. *AGRObase ZPRAVOJ, ČTPEZ*. Duben 2019. Dostupné na: https://aa.ecn.cz/img_upload/8d8825f1d3b154e160e6e5c97cf9b8b3/agrobase1904.pdf. Cit. 2019-10-25.

3.9.1 Definice ekologického zemědělství

Ukazatel lze považovat za součást globálního ukazatele udržitelného rozvoje „Podíl zemědělské oblasti v produktivním a udržitelném zemědělství“.

Přestože ekologické zemědělství není v Agendě 2030 výslovně uvedeno, považuje se ekologické zemědělství za metodu produkce, která klade největší důraz na ochranu životního prostředí a pokud jde o živočišnou výrobu, ohled na dobré životní podmínky zvířat. Společná zemědělská politika EU zavedla osvobození ekologických zemědělců od ekologizačních povinností v prvním pilíři „Přímé platby zemědělcům“ a dotace na ekologické zemědělství v druhém pilíři „Politika rozvoje venkova“.⁶⁵

3.9.2 Metody měření ekologického zemědělství

Ukazatel měří podíl celkové využívané zemědělské plochy (UAA) zabírané ekologickým zemědělstvím (stávající ekologicky obhospodařované oblasti a oblasti v procesu přeměny). Zemědělství se považuje za ekologické, pokud je v souladu s nařízením Rady (ES) č. 834/2007, kterým se stanoví komplexní rámec pro ekologickou produkci plodin a hospodářských zvířat a pro označování, zpracování a uvádění ekologických produktů na trh, jakož i pro řízení dovozu ekologických produktů do EU. Podrobná prováděcí pravidla k tomuto nařízení jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 889/2008.⁶⁶

---

⁶⁵ Tamtéž, ref. 64.

⁶⁶ EUROSTAT [online]. *Area under organic farming*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=sdg_02_40 ; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

4 Analýza postavení ČR v rámci EU

V této kapitole diplomové práce je provedena analýza, tabulkové a grafické znázornění, výpočty geometrických a aritmetických průměrů a kvantitativní hodnocení vybraných indikátorů. Vybranými indikátory jsou ekonomické, sociální a environmentální indikátory obecně popsány v kapitole 3. V úvodu jednotlivých podkapitol je uveden konkrétní ukazatel, indikátor nebo index využitý v analytické části této práce.

K naplnění cíle diplomové práce jsou jednotlivé státy Evropské unie rozděleny podle následující tabulky 1: Rozdělení zemí Evropské unie do zkoumaných skupin.

Tabulka 1: Rozdělení zemí Evropské unie do zkoumaných skupin

P.č.	Země	Rok přistoupení	Rozdělení	Pracovní název skupiny
1	Belgie	1958	Staré země	EU (17)
2	Bulharsko	2007	Postkomunistické země	EU (11)
3	Česko	2004	Postkomunistické země	EU (11); ČR
4	Dánsko	1973	Staré země	EU (17)
5	Německo	1958	Staré země	EU (17)
6	Estonsko	2004	Postkomunistické země	EU (11)
7	Irsko	1973	Staré země	EU (17)
8	Řecko	1981	Staré země	EU (17)
9	Španělsko	1986	Staré země	EU (17)
10	Francie	1958	Staré země	EU (17)
11	Chorvatsko	2013	Postkomunistické země	EU (11)
12	Itálie	1958	Staré země	EU (17)
13	Kypr	2004	Staré země	EU (17)
14	Lotyšsko	2004	Postkomunistické země	EU (11)
15	Litva	2004	Postkomunistické země	EU (11)
16	Luxembursko	1958	Staré země	EU (17)
17	Maďarsko	2004	Postkomunistické země	EU (11)
18	Malta	2004	Staré země	EU (17)
19	Nizozemsko	1958	Staré země	EU (17)
20	Rakousko	1995	Staré země	EU (17)
21	Polsko	2004	Postkomunistické země	EU (11)
22	Portugalsko	1986	Staré země	EU (17)
23	Rumunsko	2007	Postkomunistické země	EU (11)
24	Slovinsko	2004	Postkomunistické země	EU (11)
25	Slovenko	2004	Postkomunistické země	EU (11)

26	Finland	1995	Staré země	EU (17)
27	Švédsko	1995	Staré země	EU (17)
28	Velká Británie	1973	Staré země	EU (17)
	EU			EU (28)
	Staré země			EU (17)
	Postkomunistické země			EU (11)

Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs#tab-0-1, vlastní

Statistická data jednotlivých indikátorů jsou získána z oficiálních internetových stránek EUROSTATu dostupná na <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>. Jedná se o instituci, která stanovuje metodiku jednotlivých indikátorů, má možnost tuto metodiku verifikovat a v případě, že daná členská země a její národní statistický úřad nepostupuje v souladu s metodikou EUROSTATu, pak tuto skutečnost uvede do příslušných výstupů statistických přehledů. Z důvodu konzistence dat pro účely této analýzy nejsou statistická data získávána z jednotlivých národních statistických úřadů, ale právě EUROSTATu.

V rámci vlastní analýzy jednotlivých indikátorů je vždy uveden odkaz na přílohu této diplomové práce, ve které jsou uvedena vstupní data, na kterých je provedena analýza. Vlastní tabulky pro samotnou analýzu a grafické znázornění jsou pak součástí jednotlivých podkapitol.

4.1 Analýza HDP

V této podkapitole je analyzován ukazatel HDP. Pro účely této práce je použit indikátor reálného HDP na obyvatele v EURO (CLV10_EUR_HAB: Řetězově vázané objemy (2010), euro na obyvatele). Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.1. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 1. HDP – vstupní data.

4.1.1 Srovnání dle hodnoty HDP

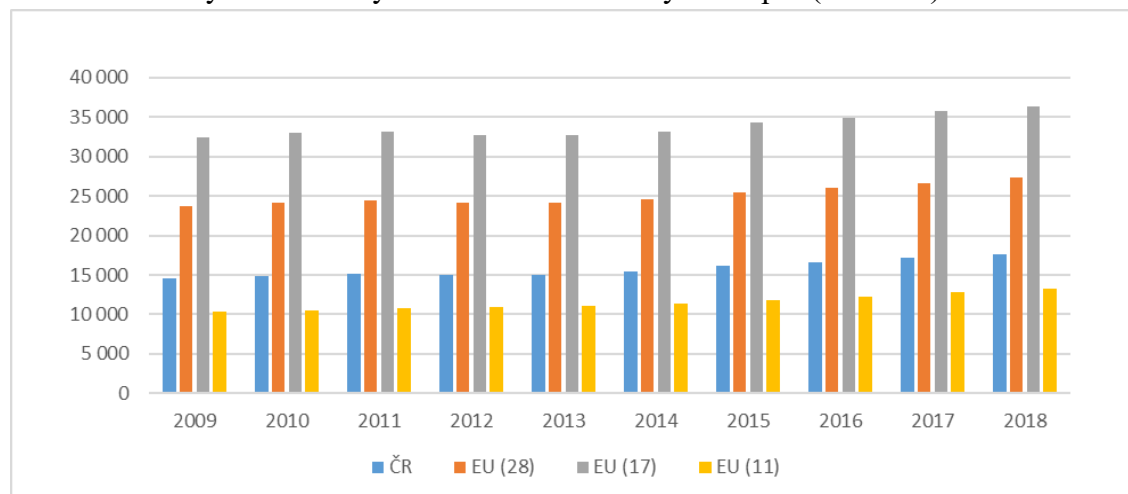
K srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 2 a grafu 1.

Tabulka 2: Hodnoty HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v eurech)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	14 610	14 900	15 200	15 060	14 980	15 370	16 160	16 520	17 200	17 640
EU (28)	23 735	24 137	24 400	24 156	24 168	24 617	25 475	25 995	26 679	27 326
EU (17)	32 432	32 998	33 179	32 715	32 648	33 176	34 321	34 943	35 695	36 412
EU (11)	10 294	10 444	10 832	10 929	11 062	11 388	11 804	12 165	12 745	13 285

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 1: Hodnoty HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v eurech)

Zdroj: Eurostat; vlastní

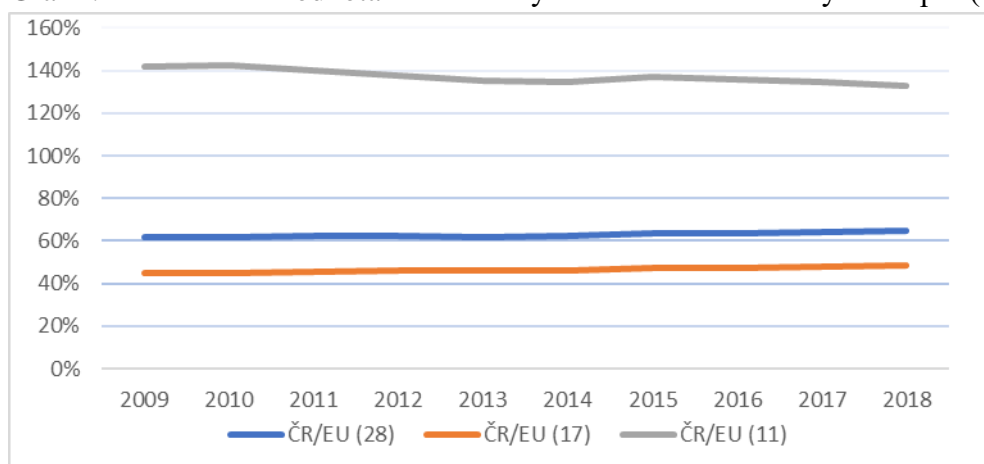
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot HDP na obyvatele lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně stabilní. V celém zkoumaném období je hodnota HDP na obyvatele ČR vyšší než průměr HDP na obyvatele EU (11) a nižší než průměr HDP na obyvatele EU (28) a EU (17). Procentuální vyjádření hodnot HDP na obyvatele ČR a průměrů jednotlivých zkoumaných skupin znázorňuje následující tabulka 3 a graf 2.

Tabulka 3: Procentuální hodnota HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR/EU (28)	61,6	61,7	62,3	62,3	62,0	62,4	63,4	63,6	64,5	64,6
ČR/EU (17)	45,0	45,2	45,8	46,0	45,9	46,3	47,1	47,3	48,2	48,4
ČR/EU (11)	141,9	142,7	140,3	137,8	135,4	135,0	136,9	135,8	135,0	132,8

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 2: Procentuální hodnota HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání procentuálního vyjádření výše hodnot HDP na obyvatele ČR k průměrům jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 se HDP na obyvatel ČR do roku 2018 lze konstatovat:

V roce 2009 HDP na obyvatele ČR tvořil 61,6 % hodnoty průměru HDP na obyvatele EU (28). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty HDP na obyvatele ČR rostl až na úroveň 64,6% hodnoty průměru HDP na obyvatele EU (28) v roce 2018. Lze konstatovat, že ČR se blíží hodnotám EU a snižujeme tedy rozdíl mezi hodnotami ČR a EU (28).

V roce 2009 HDP na obyvatele ČR tvořil 45,0 % hodnoty průměru HDP na obyvatele EU (17). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty HDP na obyvatele ČR rostl až na úroveň 48,4% hodnoty průměru HDP na obyvatele EU (17) v roce 2018. Lze konstatovat, že ČR se blíží hodnotám EU(17) a snižujeme tedy rozdíl mezi hodnotami ČR a EU (17).

V roce 2009 HDP na obyvatele ČR tvořil 141,9 % hodnoty průměru HDP na obyvatele EU (11). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty HDP na obyvatele ČR klesal až na úroveň 132,8% hodnoty průměru HDP na obyvatele EU (11) v roce 2018. Lze konstatovat, že ČR výrazně převyšovala hodnoty EU (11), které se však ve zkoumaném období snižovali. Průměrná hodnota HDP na obyvatele EU (11) se zvyšovala rychleji než zvyšující se hodnoty ČR.

4.1.2 Tempo růstu HDP

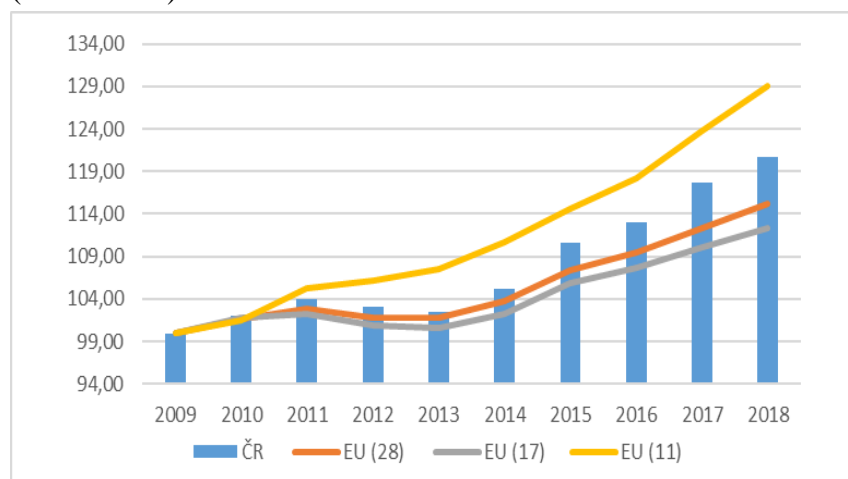
Tempo růstu nebo poklesu ukazatele HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 4 a graf 3.

Tabulka 4: Tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	100,00	101,98	104,04	103,08	102,53	105,20	110,61	113,07	117,73	120,74
EU (28)	100,00	101,69	102,80	101,77	101,82	103,72	107,33	109,52	112,40	115,13
EU (17)	100,00	101,74	102,30	100,87	100,67	102,29	105,82	107,74	110,06	112,27
EU (11)	100,00	101,46	105,23	106,17	107,46	110,63	114,67	118,18	123,82	129,06

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 3: Tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání tempa změny hodnot HDP na obyvatele ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

HDP na obyvatele ČR i zkoumaných skupin rostl. HDP na obyvatele ČR se od roku 2009 do roku 2018 zvýšil o 20,7 %, průměrné HDP na obyvatele EU (28) se zvýšil o 15,13 %, průměrné HDP na obyvatele EU (17) se zvýšil o 12,27 % a průměrné HDP na obyvatele EU (11) se zvýšil nejvíc a to o 29,06 %.

Tempo růstu HDP na obyvatele ČR se zvyšovalo rychleji než u EU (28) a EU (17).

Tempo růstu HDP na obyvatele ČR se zvyšovalo pomaleji než u EU (11).

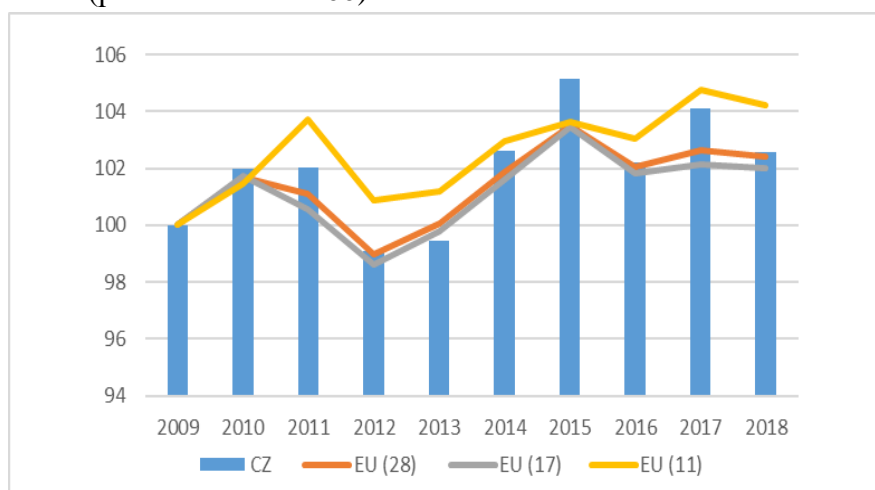
Meziroční tempo růstu nebo poklesu ukazatele HDP na obyvatele ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 5 a graf 4.

Tabulka 5: Meziroční tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	100	101,98	102,01	99,08	99,47	102,60	105,14	102,23	104,12	102,56
EU (28)	100	101,69	101,09	99,00	100,05	101,86	103,48	102,04	102,63	102,43
EU (17)	100	101,74	100,55	98,60	99,80	101,62	103,45	101,81	102,15	102,01
EU (11)	100	101,46	103,72	100,90	101,21	102,95	103,65	103,07	104,77	104,23

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 4: Meziroční tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání meziročního tempa změny hodnot HDP na obyvatele ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin mezi jednotlivými roky v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

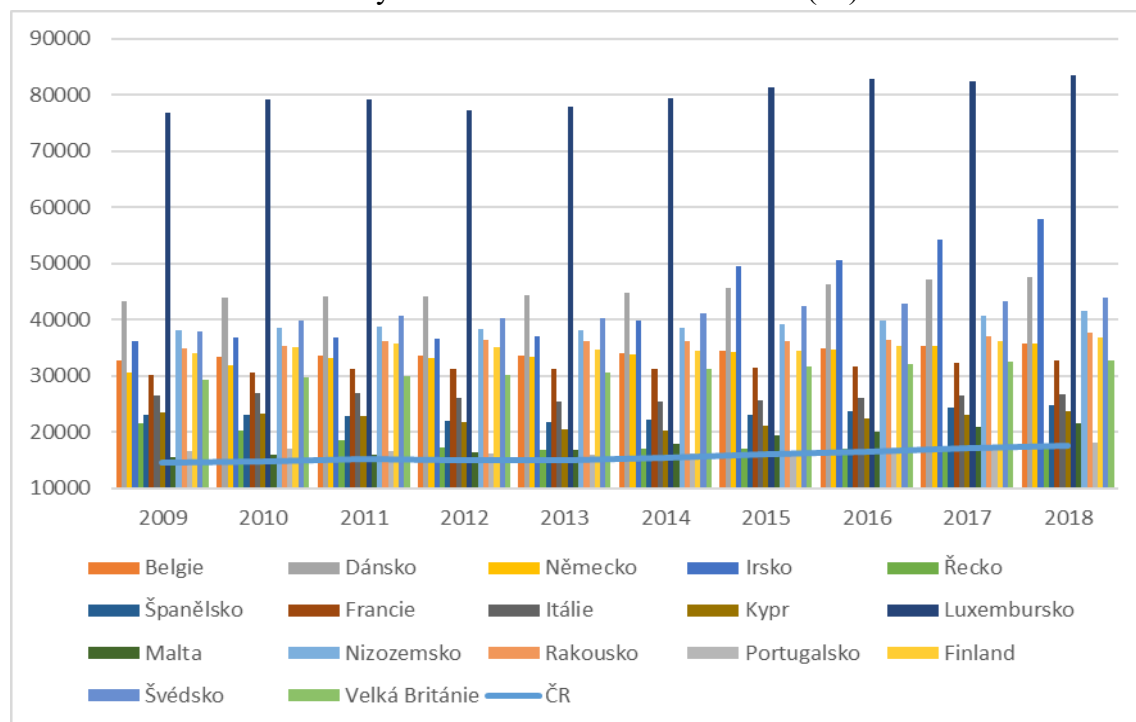
Nejvyšší tempo růstu HDP na obyvatele ČR bylo v roce 2015 ve výši 5,14 % a zároveň bylo vyšší než tempo růstu HDP na obyvatele u všech zkoumaných skupin.

Nejnižší tempo růstu HDP na obyvatele ČR bylo v roce 2012, kdy HDP na obyvatele klesl o 0,92% oproti roku 2011. V roce 2012 klesl průměrný HDP na obyvatele EU (28) a EU (17) ještě více než HDP na obyvatele ČR.

4.1.3 Srovnání HDP uvnitř skupin

Srovnání HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 5.

Graf 5: Srovnání HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17)

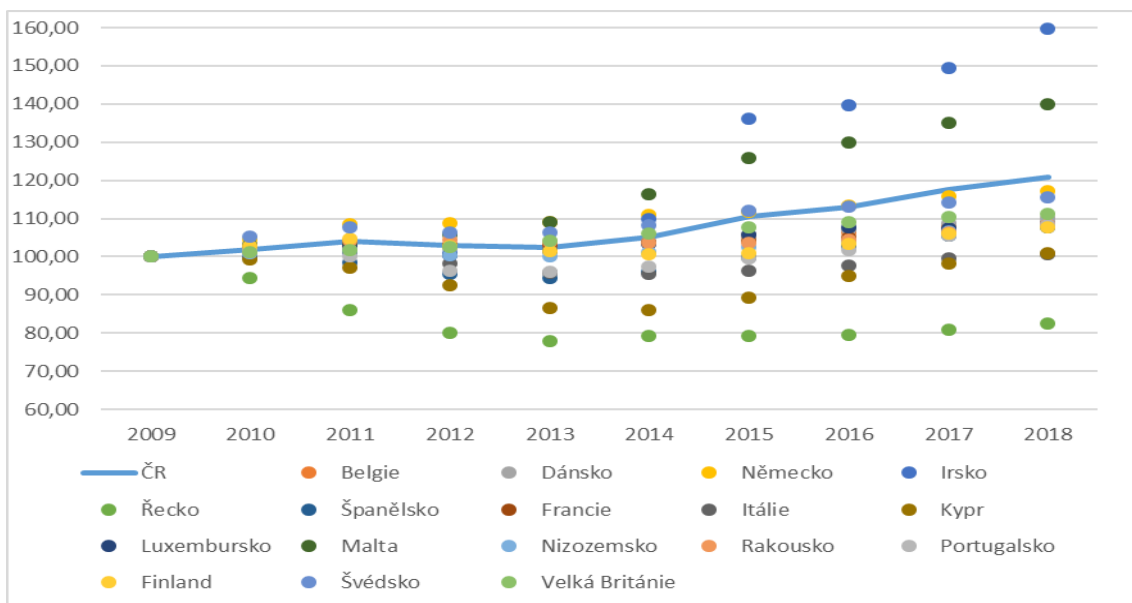

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má nejnižší HDP na obyvatele v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (17).

Srovnání tempa růstu nebo poklesu ukazatele HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17) za celé období znázorňuje následující graf 6.

Graf 6: Srovnání tempa změny HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17); bazický index (2009 = 100)

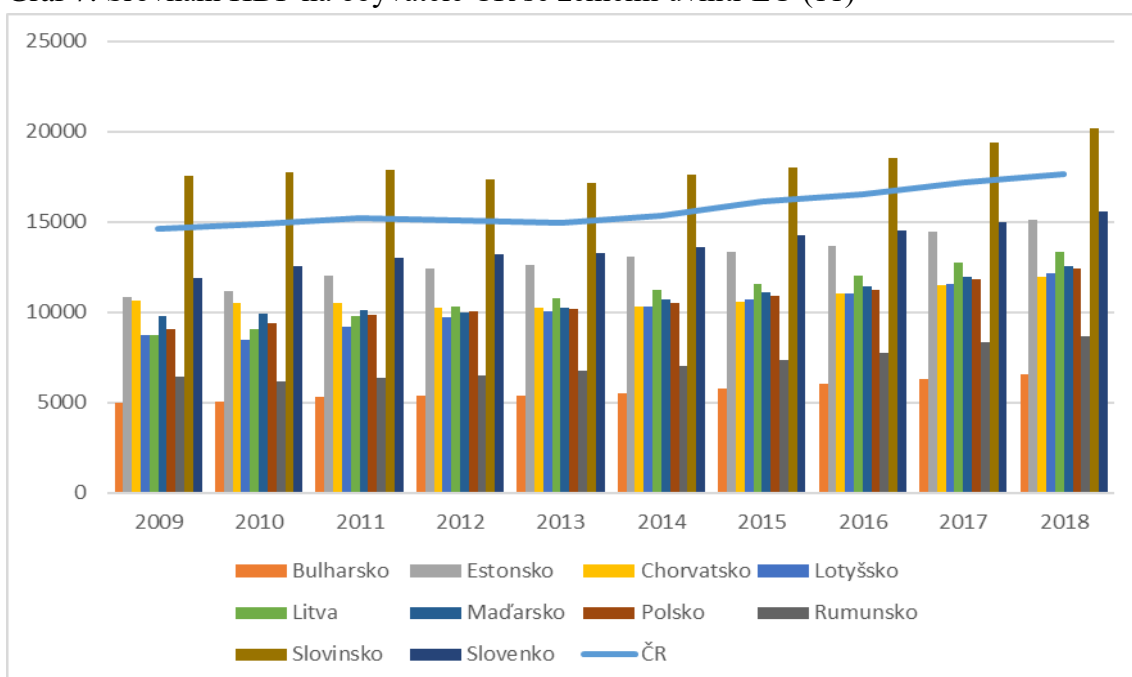

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že na konci zkoumaného období má vyšší růst než ČR v rámci EU (17) pouze Irsko a Malta. Ostatním země EU (17) mají tempo růstu HDP na obyvatele nižší než ČR.

Srovnání HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 7.

Graf 7: Srovnání HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (11)

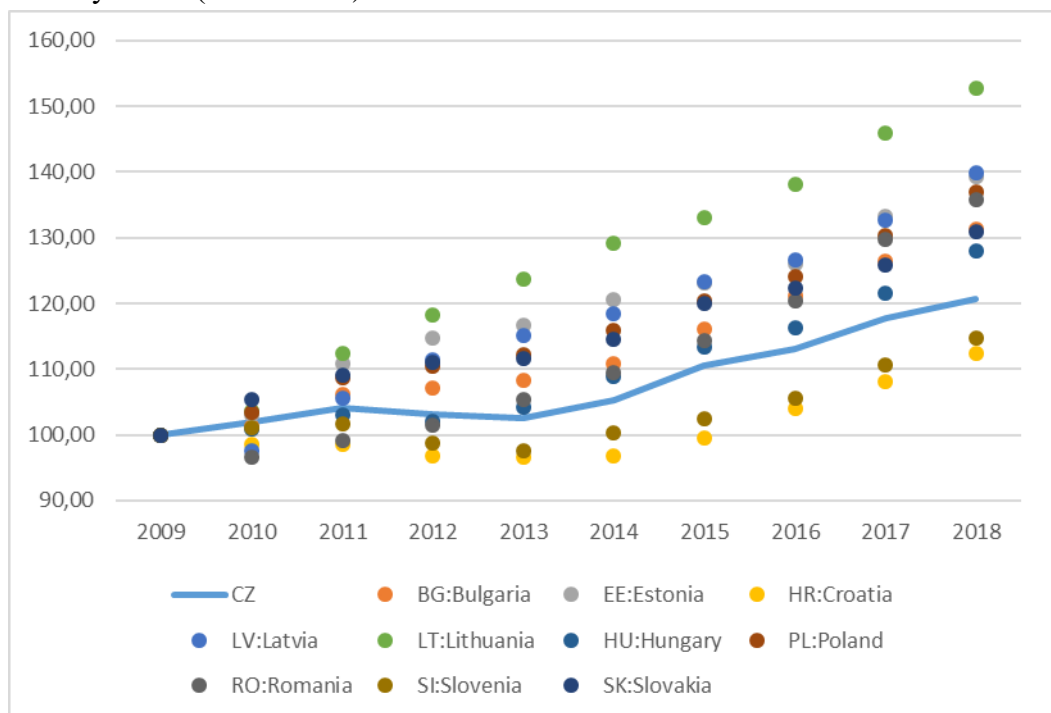

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má druhé nejnižší HDP na obyvatele v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (17). Nejvyšší HDP na obyvatele má Slovinsko.

Srovnání tempa růstu nebo poklesu ukazatele HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (11) za celé období znázorňuje následující graf 8.

Graf 8: Srovnání tempa změny HDP na obyvatele ČR se zeměmi uvnitř EU (17); bazický index (2009 = 100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že na konci zkoumaného období mají vyšší růst HDP na obyvatele než ČR v rámci EU (11) skoro všechny země mimo Slovinska a Chorvatska.

4.2 Analýza inflace

V této podkapitole je analyzován ukazatel inflace. Pro účely této práce je použit indikátor harmonizované indexy spotřebitelských cen; míra inflace – průměrná roční změna inflace v %. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.2. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 2. Inflace – vstupní data.

4.2.1 Srovnání dle hodnoty inflace

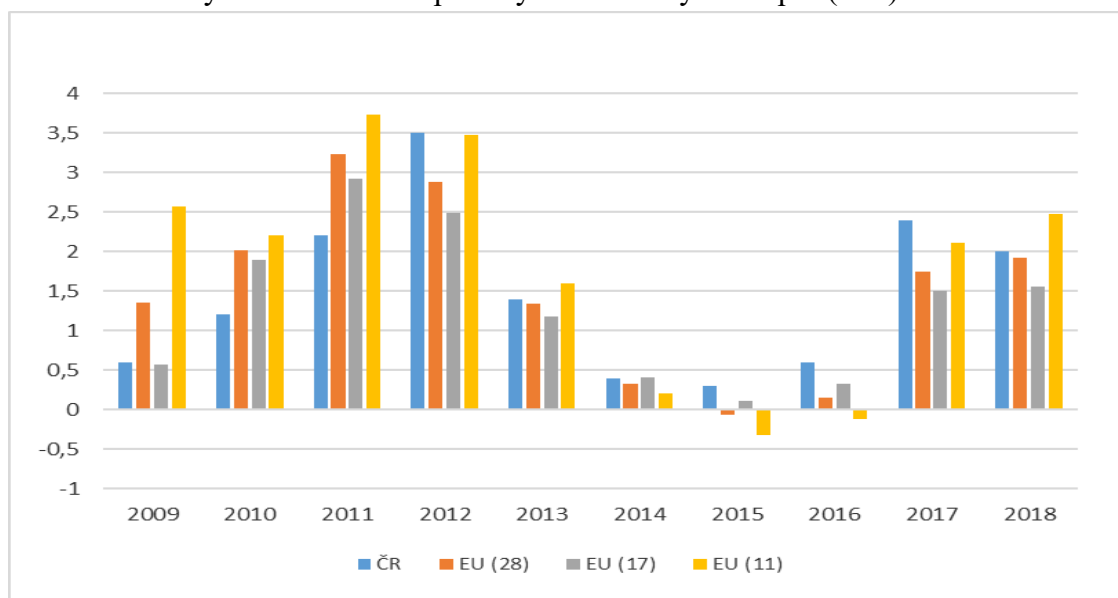
K srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 6 a grafu 9.

Tabulka 6: Hodnoty inflace České republiky a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	0,6	1,2	2,2	3,5	1,4	0,4	0,3	0,6	2,4	2
EU (28)	1,36	2,02	3,24	2,88	1,34	0,33	-0,06	0,15	1,74	1,92
EU (17)	0,57	1,90	2,92	2,49	1,18	0,41	0,11	0,32	1,50	1,56
EU (11)	2,57	2,20	3,73	3,48	1,60	0,20	-0,33	-0,12	2,12	2,48

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 9: Hodnoty inflace České republiky a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

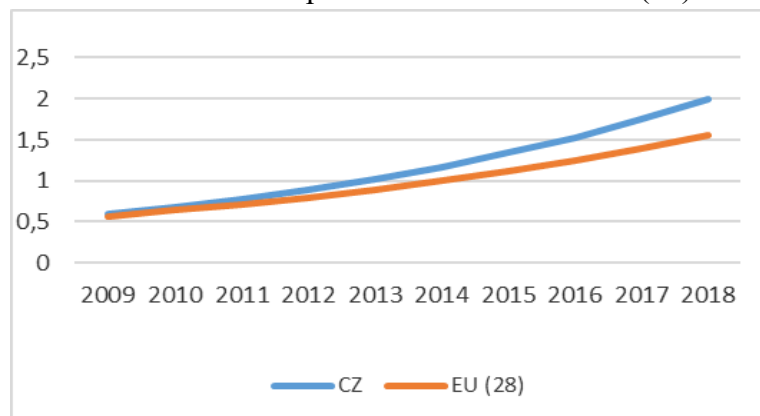
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot inflace lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně nestabilní. V celém zkoumaném období je hodnota inflace rychle se měnící s kladnými i zápornými hodnotami.

4.2.2 Tempo růstu inflace

Tempo růstu nebo poklesu inflace ČR a zkoumaných skupin za celé období zjištěné a znázorněné pomocí indexové metody nebylo dobře vypovídající. Z toho důvodu byl využit jiný statistický výpočet vycházející z indexní metody a to průměrný koeficient růstu.

Tento byl vypočítán a pro inflaci ČR je 1,143, což znamená, že inflace ČR se v průběhu zkoumaného období průměrně zvyšovala o 14,3 % ročně. Průměrný koeficient růstu EU (28) je 1,118, EU (17) je 1,017 a EU (11) je 0,996. Grafické znázornění průměrného tempa růstu ve zkoumaném období mezi ČR a zkoumanými skupinami jsou v následujících grafech 10, 11 a 12.

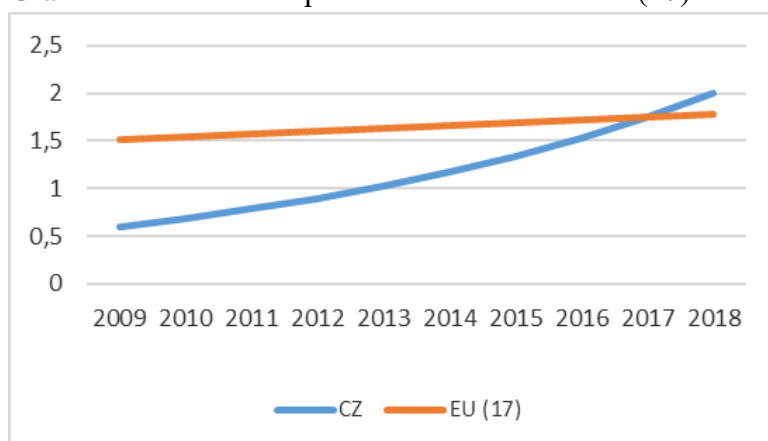
Graf 10: Průměrné tempo růstu Inflace ČR a EU (28)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu a vypočteného průměrného koeficientu růstu inflace ČR ve výši 14,3 % ročně a EU (28) ve výši 11,8% ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že tempo růstu inflace ČR je vyšší než průměrné tempo růstu EU (28). Na začátku zkoumaného období výše inflace byla přibližně stejná na úrovni 0,6 a na konci zkoumaného období však už inflace ČR byla o 0,5 % bodu vyšší než u EU (28).

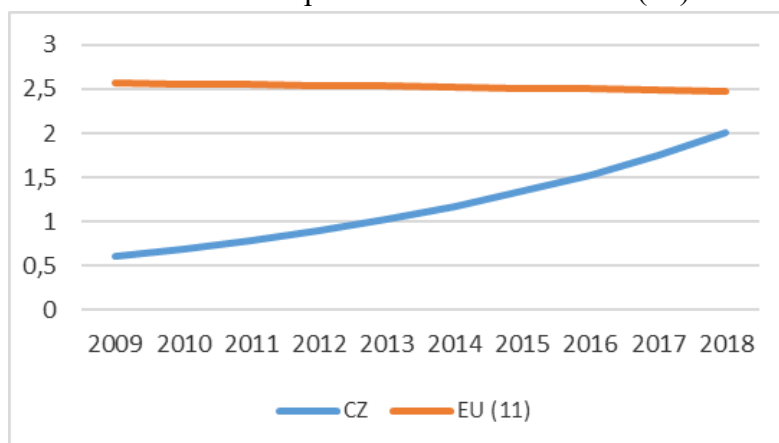
Graf 11: Průměrné tempo růstu Inflace ČR a EU (17)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu a vypočteného průměrného koeficientu růstu inflace ČR ve výši 14,3 % ročně a EU (17) ve výši 1,7% ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že tempo růstu inflace ČR je výrazně vyšší než průměrné tempo růstu EU (17). Na začátku zkoumaného období výše inflace byla rozdílná, kdy inflace EU (17) byla vyšší a to na úrovni 1,5 oproti úrovni 0,6 ČR, ale na konci zkoumaného období už inflace ČR byla o 0,44 % bodu vyšší než u EU (17).

Graf 12: Průměrné tempo růstu Inflace ČR a EU (11)

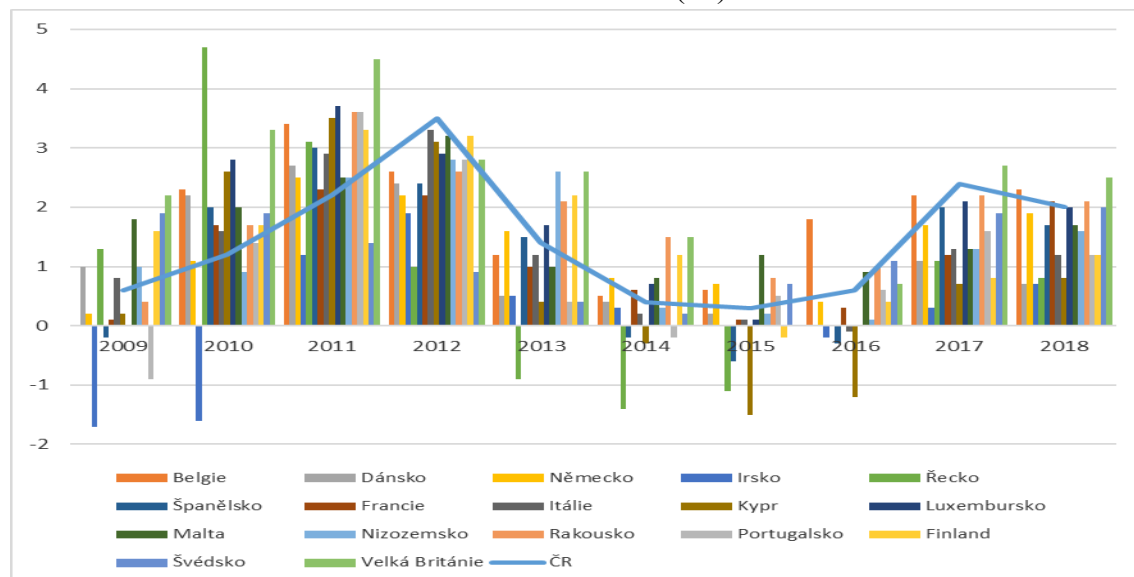
Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu a vypočteného průměrného koeficientu růstu inflace ČR ve výši 14,3 % ročně a EU (11) ve výši 0,99 % ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že inflace ČR je rostoucí a inflace EU (11) je klesající. Na začátku zkoumaného období výše inflace byla rozdílná, kdy inflace EU (11) byla vyšší, a to na úrovni 2,6 oproti úrovni 0,6 ČR. I přes klesající tempo inflace EU (11) byla inflace ČR na konci zkoumaného období nižší o 0,5 % bodu než inflace EU (11).

4.2.3 Srovnání inflace uvnitř skupin

Srovnání inflace ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 13.

Graf 13: Srovnání inflace ČR se zeměmi uvnitř EU (17)

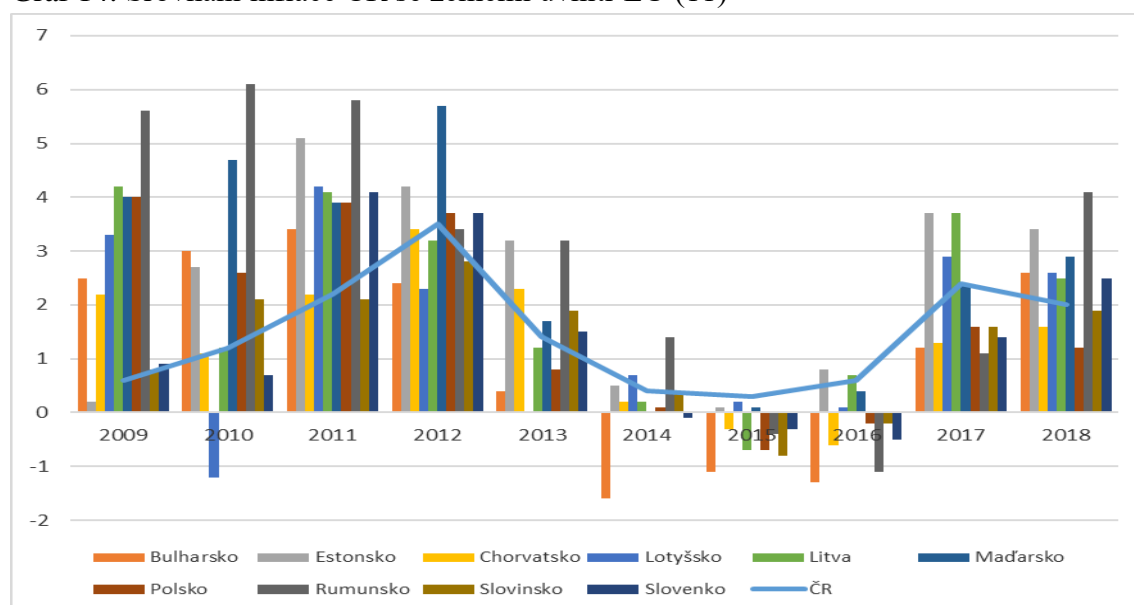

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že inflace ČR ve zkoumaném období kopíruje výši inflace většiny zemí EU (17). Z grafu je však patrné, že některé země EU (17) mají výrazné disproporce, např. Irsko v roce 2009 a 2010 nebo Řecko a Kypr v roce 2015.

Srovnání inflace ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 14.

Graf 14: Srovnání inflace ČR se zeměmi uvnitř EU (11)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že inflace ČR ve zkoumaném období kopíruje výši inflace většiny zemí EU (11). Z grafu je však patrné, že některé země EU (11) mají výrazné disproporce, např. Rumunsko, Bulharsko a Maďarsko.

4.3 Analýza obchodní bilance

V této podkapitole je analyzován ukazatel mezinárodního obchodu. Pro účely této práce je použit indikátor obchodní bilance v milionech EURO – všechny produkty pro všechny země světa. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.3. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 3. Obchodní bilance – vstupní data.

4.3.1 Srovnání dle hodnoty obchodní bilance

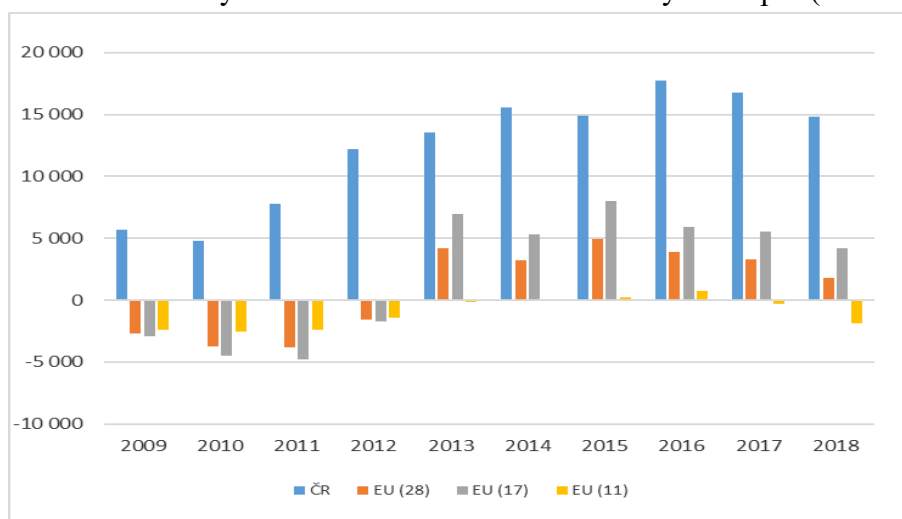
K srovnání jsou využity data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 7 a grafu 15.

Tabulka 7: Hodnoty obchodní bilance ČR a zkoumaných skupin (v mil. EURO)

země\rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	5 669	4 775	7 769	12 165	13 564	15 596	14 883	17 711	16 731	14 803
EU (28)	-2 726	-3 726	-3 848	-1 612	4 168	3 235	4 951	3 880	3 257	1 800
EU (17)	-2 944	-4 489	-4 781	-1 710	6 955	5 343	8 026	5 919	5 550	4 188
EU (11)	-2 388	-2 548	-2 407	-1 461	-140	-23	197	729	-286	-1 891

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 15: Hodnoty obchodní bilance ČR a zkoumaných skupin (v mil. EURO)

Zdroj: Eurostat; vlastní

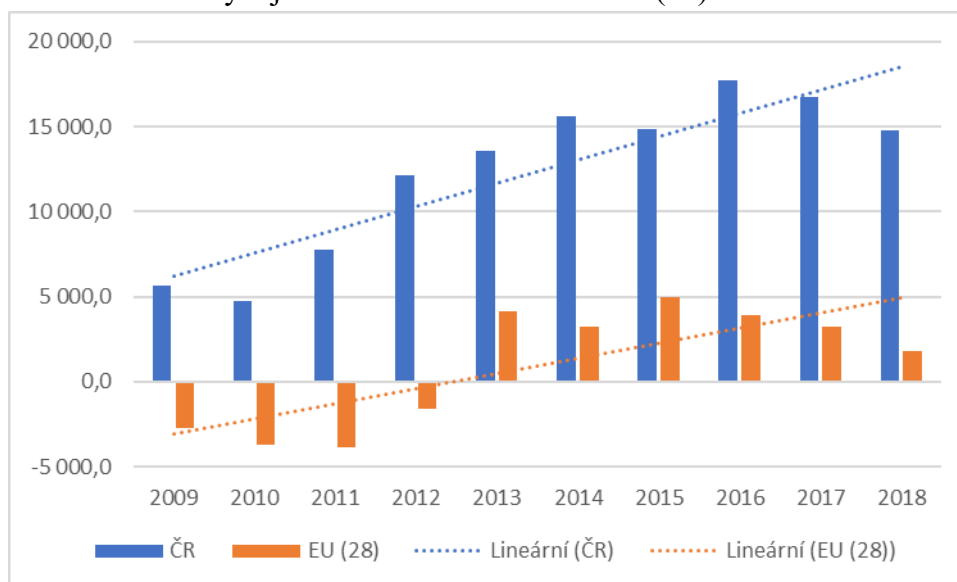
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot obchodní bilance lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně nestabilní. V celém zkoumaném období je hodnota obchodní bilance rychle se měnící.

4.3.2 Tempo růstu obchodní bilance

Tempo růstu nebo poklesu obchodní bilance ČR a zkoumaných skupin za celé období bylo zjištěné a znázorněné pomocí lineární regrese. Indexní metody a průměrný koeficient růstu pro tento indikátor nebyl vhodný.

Znázornění trendu vývoje obchodní bilance ve zkoumaném období mezi ČR a EU (28) je v následujícím grafu 16.

Graf 16: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (28)

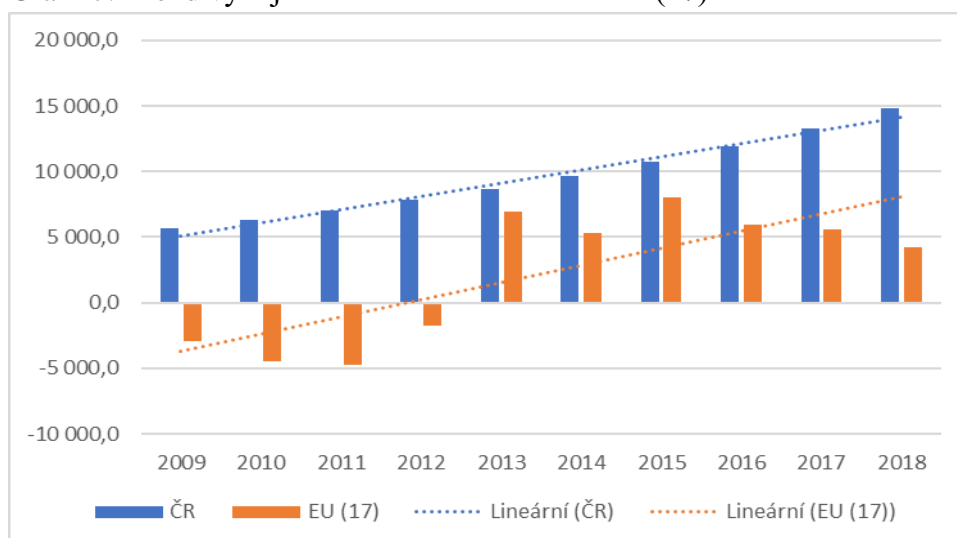

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu znázorněného trendu vývoje obchodní bilance ČR ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že trend vývoje obchodní bilance ČR je vyšší než trend vývoje EU (28). Na začátku zkoumaného období výše obchodní bilance ČR byla 5669 mil. EURO a průměr obchodní bilance EU (28) dokonce záporný s hodnotou – 2726 mil. EURO. Na konci zkoumaného období obchodní bilance ČR i EU (28) byla kladná. Graf znázorňuje vyšší tempo růstu obchodní bilance ČR než je tempo obchodní bilance EU (28).

Znázornění trendu vývoj obchodní bilance ve zkoumaném období mezi ČR a EU (17) je v následujícím grafu 17.

Graf 17: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (17)

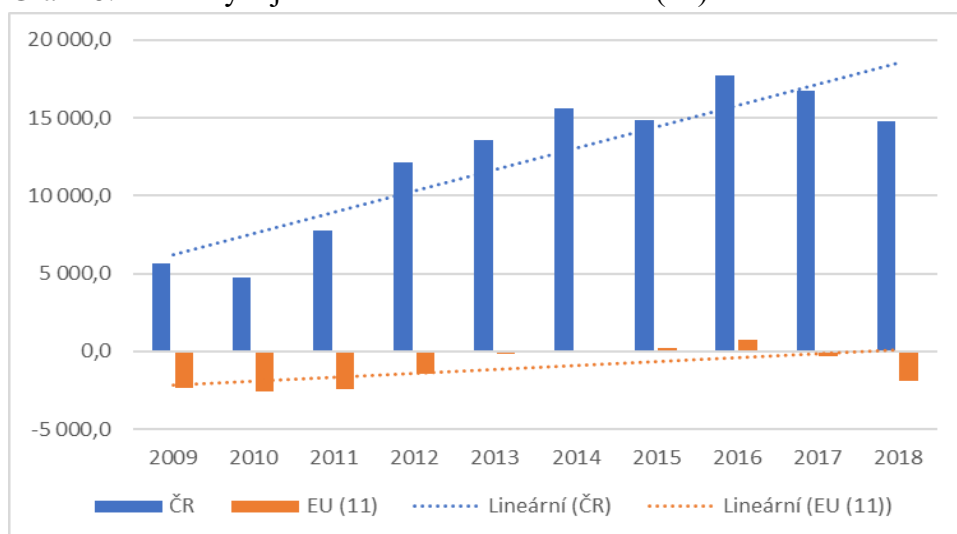

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu znázorněného trendu vývoje obchodní bilance ČR ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že trend vývoje obchodní bilance ČR je vyšší než trend vývoje EU (28). Na začátku zkoumaného období výše obchodní bilance ČR byla 5 669 mil. EURO a průměr obchodní bilance EU (28) dokonce záporný s hodnotou – 2 944 mil. EURO. Na konci zkoumaného období obchodní bilance ČR i EU (17) byla kladná. Graf znázorňuje nižší tempo růstu obchodní bilance ČR než je tempo obchodní bilance EU (28).

Znázornění trendu vývoj obchodní bilance ve zkoumaném období mezi ČR a EU (11) je v následujícím grafu 18.

Graf 18: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (11)

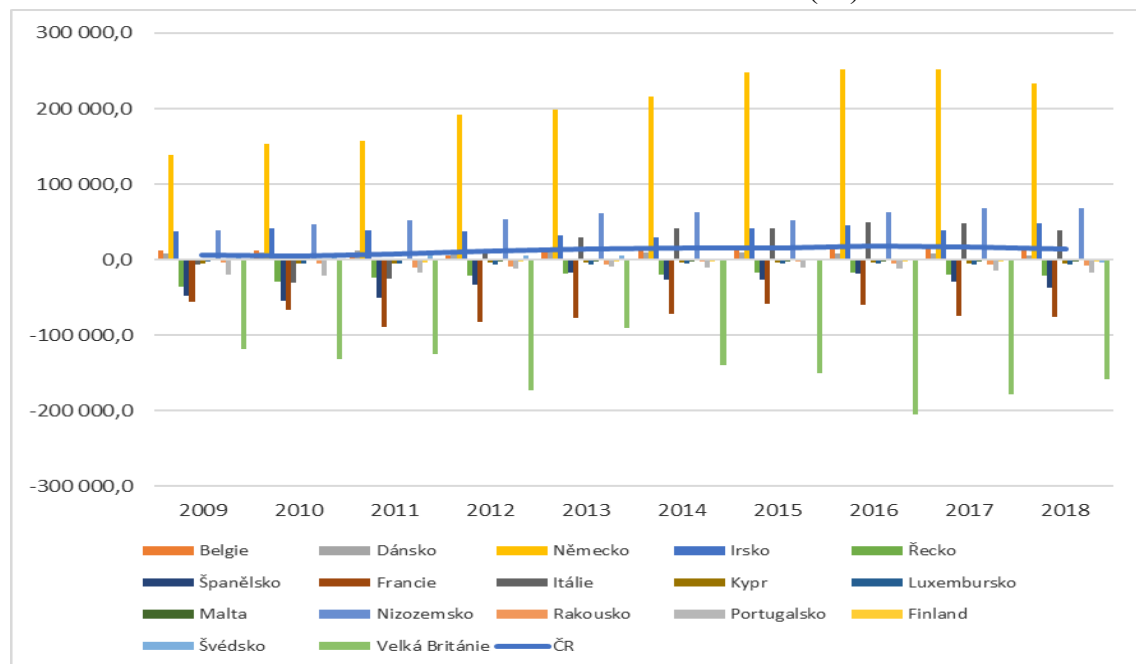
Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu znázorněného trend vývoje obchodní bilance ČR ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že trend vývoje obchodní bilance ČR je vyšší než trend vývoje EU (11). Na začátku zkoumaného období výše obchodní bilance ČR byla 5669 mil. EURO a průměr obchodní bilance EU (28) dokonce záporný s hodnotou – 2 388 mil. EURO. Na konci zkoumaného období obchodní bilance ČR byla kladná, obchodní bilance EU (11) však záporná. Graf znázorňuje nižší tempo růstu obchodní bilance EU (11) než je tempo obchodní bilance EU (ČR).

4.3.3 Srovnání obchodní bilance uvnitř skupin

Srovnání obchodní bilance ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 19.

Graf 19: Srovnání obchodní bilance ČR se zeměmi uvnitř EU (17)

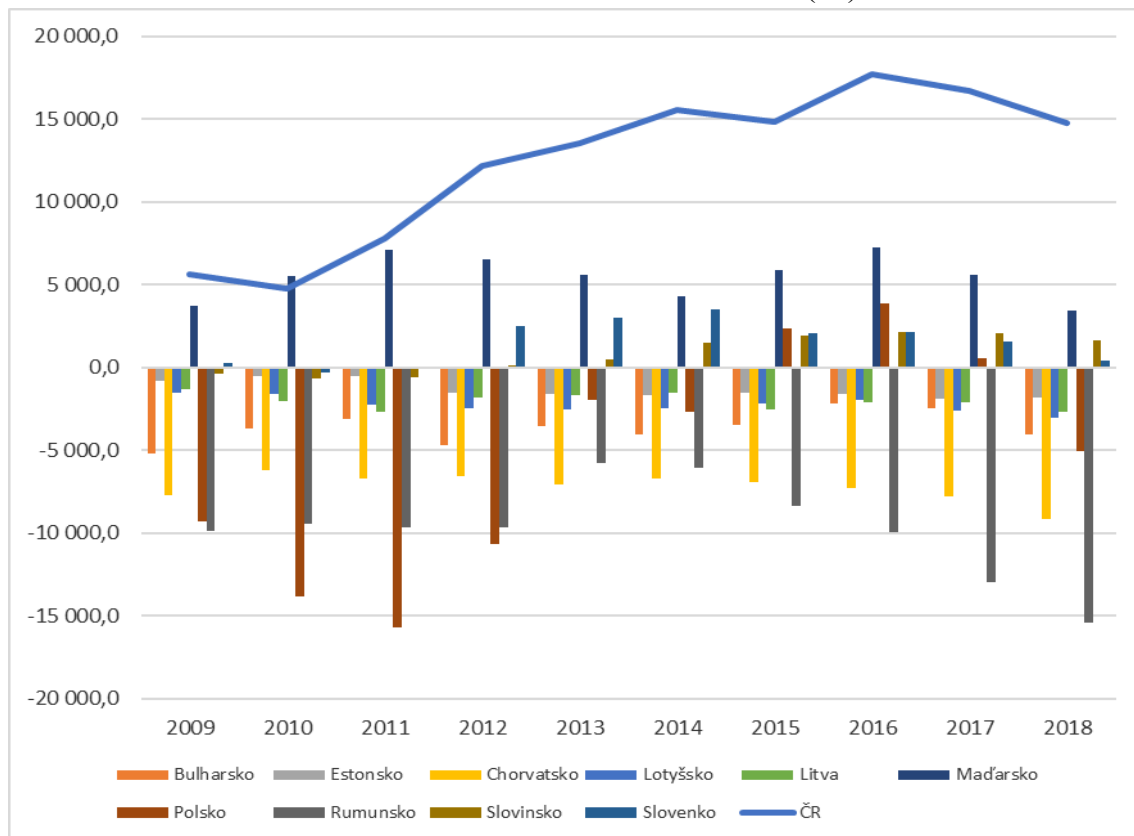
Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že obchodní bilance ČR ve zkoumaném období je oproti státům EU (17) konstantní a kladná. Jsou patrné vysoké rozdíly mezi různými státy EU (17). Například Německo má vysokou kladnou hodnotu obchodní bilance a na druhé straně Velká Británie s vysokou zápornou hodnotou.

Srovnání inflace ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 20.

Graf 20: Srovnání obchodní bilance ČR se zeměmi uvnitř EU (11)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že obchodní bilance ČR ve zkoumaném období je oproti státům EU (11) rostoucí a kladná. Jsou patrné vysoké rozdíly mezi různými státy EU (11). Například Maďarsko má obdobně jako ČR kladnou obchodní bilanci na rozdíl oproti Rumunsku, které má po celou dobu zkoumaného období zápornou obchodní bilanci. Zajímavý je vývoj obchodní bilance Polska, který má obchodní bilanci výrazně cyklickou.

4.4 Analýza zadluženosti státu

V této podkapitole je analyzován ukazatel zadluženosti státu. Pro účely této práce je použit indikátor Schodek/přebytek veřejných financí v % k HDP. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.4. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 4. Zadluženost státu – vstupní data.

4.4.1 Srovnání dle hodnoty zadluženosti státu

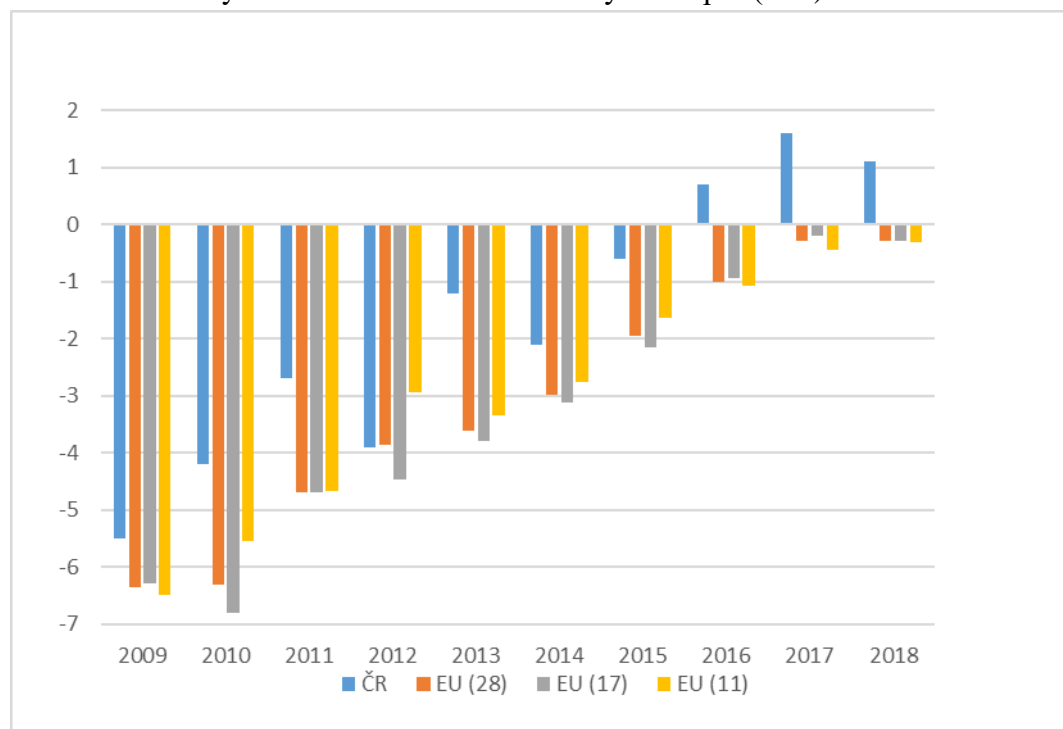
Ke srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 8 a grafu 21.

Tabulka 8: Hodnoty zadluženosti ČR a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	-5,5	-4,2	-2,7	-3,9	-1,2	-2,1	-0,6	0,7	1,6	1,1
EU (28)	-6,36	-6,31	-4,69	-3,86	-3,61	-2,97	-1,95	-0,99	-0,29	-0,29
EU (17)	-6,28	-6,81	-4,70	-4,46	-3,78	-3,11	-2,15	-0,95	-0,19	-0,29
EU (11)	-6,48	-5,54	-4,66	-2,94	-3,35	-2,75	-1,63	-1,06	-0,44	-0,30

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 21: Hodnoty zadluženosti ČR a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

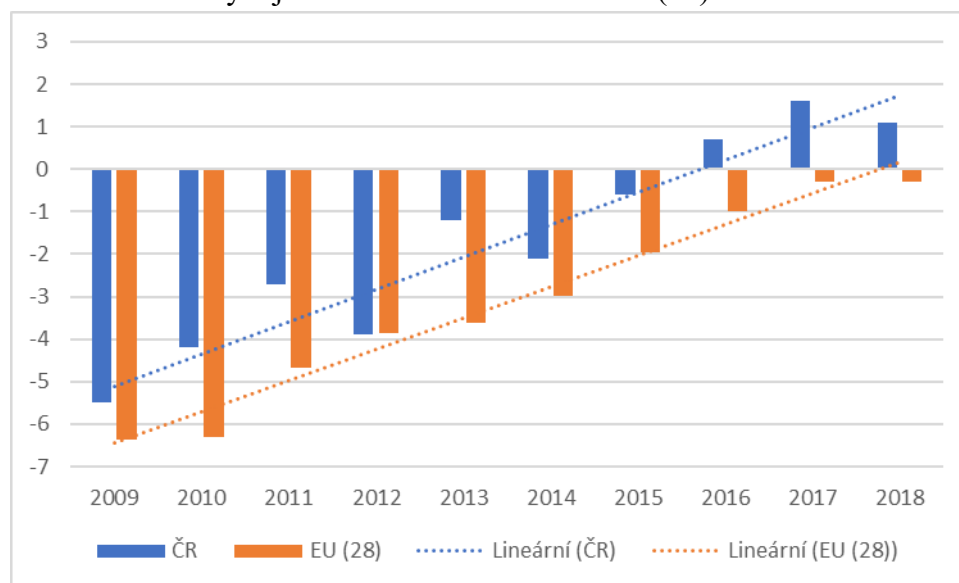
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot zadluženosti státu lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně nestabilní. V celém zkoumaném období je hodnota zadluženosti státu rychle se měnící. Je parné, že zadluženost se zmenšuje, trendem je posun od schodku k přebytku veřejných financí v % k HDP.

4.4.2 Tempo růstu zadluženosti státu

Tempo růstu nebo poklesu zadluženosti ČR a zkoumaných skupin za celé období bylo zjištěné a znázorněné pomocí lineární regrese. Indexní metody a průměrný koeficient růstu pro tento indikátor nebyl vhodný.

Znázornění trendu vývoje zadluženosti ve zkoumaném období mezi ČR a EU (28) je v následujícím grafu x

Graf 22: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (28)

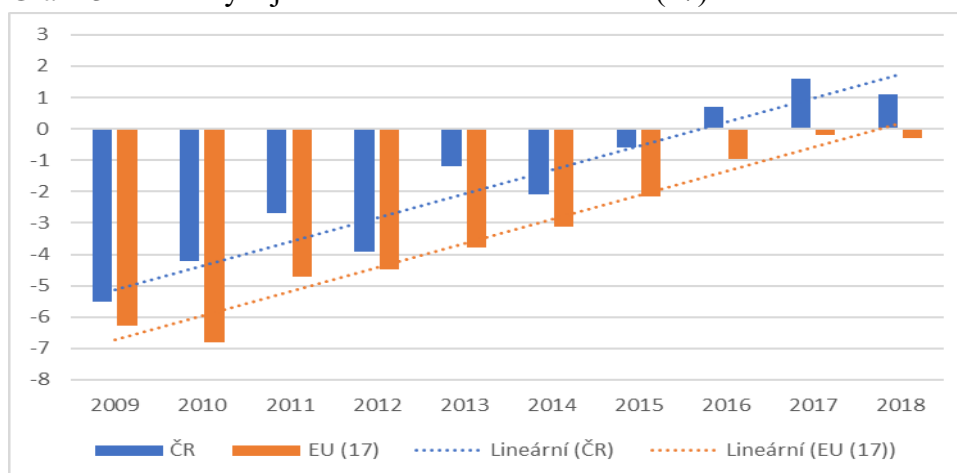

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu znázorněného trendu vývoje zadluženosti ČR ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že trend vývoje zadluženosti ČR je vyšší než trend vývoje EU (28). Na začátku zkoumaného období výše zadluženosti ČR byla - 5,5 % z HDP (schodek veřejných financí) a průměr zadluženosti EU (28) byl vyšší a to - 6,36 % z HDP (schodek veřejných financí). Na konci zkoumaného období zadluženost ČR byla kladná, 1,1 % z HDP (přebytek veřejných financí). Zadluženost EU (28) byla záporná i na konci zkoumaného období. Graf znázorňuje zanedbatelně vyšší tempo poklesu zadluženosti ČR oproti tempu zadluženosti EU (28). Dalo by se konstatovat, že tempo poklesu zadluženosti ČR a EU (28) bylo shodné.

Znázornění trendu vývoje zadluženosti ve zkoumaném období mezi ČR a EU (17) je v následujícím grafu 23.

Graf 23: Trend vývoje obchodní bilance ČR a EU (17)

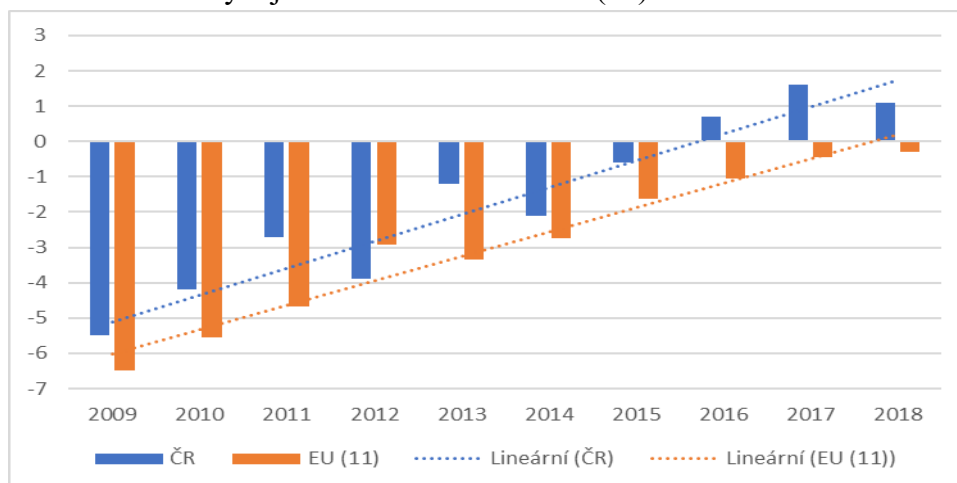

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu znázorněného trendu vývoje zadluženosti ČR ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že trend vývoje zadluženosti ČR je vyšší než trend vývoje EU (17). Na začátku zkoumaného období výše zadluženosti ČR byla - 5,5 % z HDP (schodek veřejných financí) a průměr zadluženosti EU (17) byl vyšší a to – 6,28 % z HDP (schodek veřejných financí). Na konci zkoumaného období zadluženost ČR byla kladná, 1,1 % z HDP (přebytek veřejných financí). Zadluženost EU (17) byla záporná i na konci zkoumaného období. Graf znázorňuje zanedbatelně vyšší tempo poklesu zadluženosti ČR oproti tempu zadluženosti EU (17). Dalo by se konstatovat, že tempo poklesu zadluženosti ČR a EU (17) bylo shodné.

Znázornění trendu vývoje zadluženosti ve zkoumaném období mezi ČR a EU (11) je v následujícím grafu 24.

Graf 24: Trend vývoje zadluženosti ČR a EU (11)

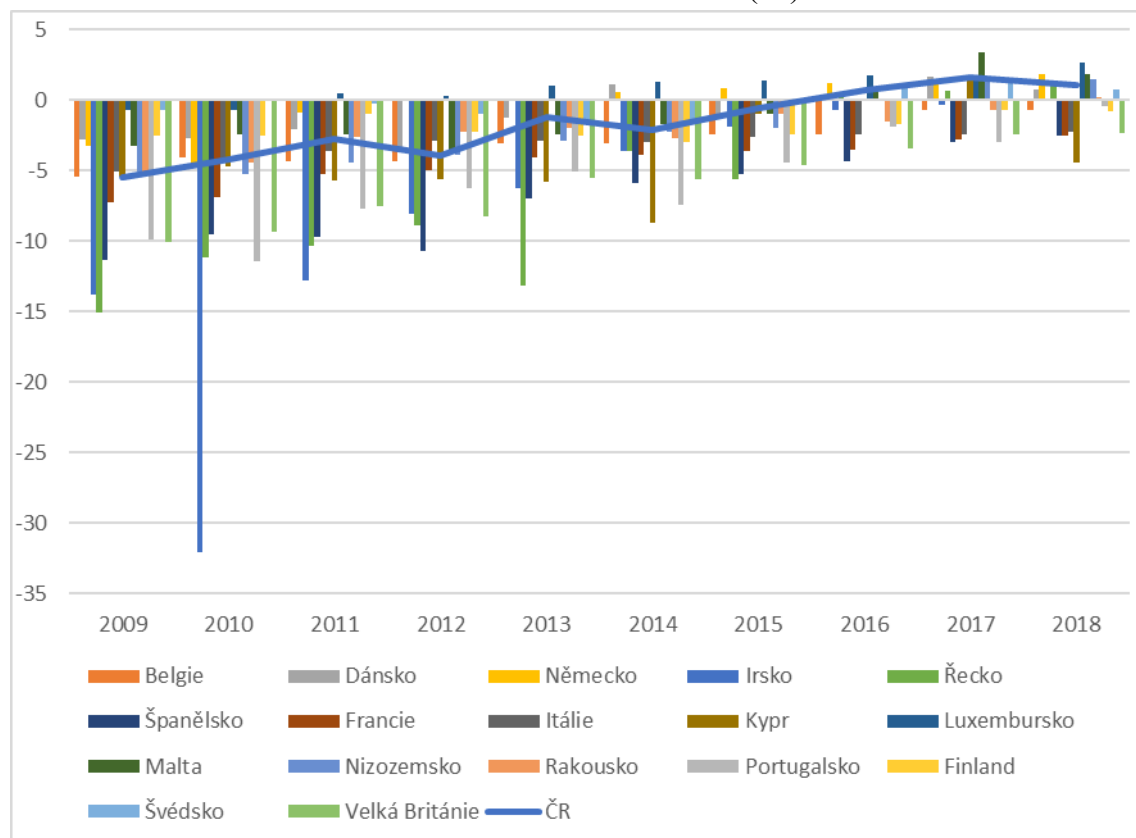
Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného grafu znázorněného trendu vývoje zadluženosti ČR ve zkoumaném období 2009 až 2018 lze konstatovat, že trend vývoje zadluženosti ČR je vyšší než trend vývoje EU (11). Na začátku zkoumaného období výše zadluženosti ČR byla - 5,5 % z HDP (schodek veřejných financí) a průměr zadluženosti EU (11) byl nejvyšší ze všech zkoumaných skupin a to – 6,48 % z HDP (schodek veřejných financí). Na konci zkoumaného období zadluženost ČR byla kladná, 1,1 % z HDP (přebytek veřejných financí). Zadluženost EU (11) byla záporná i na konci zkoumaného období. Graf znázorňuje zanedbatelně vyšší tempo poklesu zadluženosti ČR oproti tempu zadluženosti EU (11). Dalo by se konstatovat, že tempo poklesu zadluženosti ČR a EU (11) bylo shodné.

4.4.3 Srovnání zadluženosti státu uvnitř skupin

Srovnání zadluženosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 25.

Graf 25: Srovnání zadluženosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17)

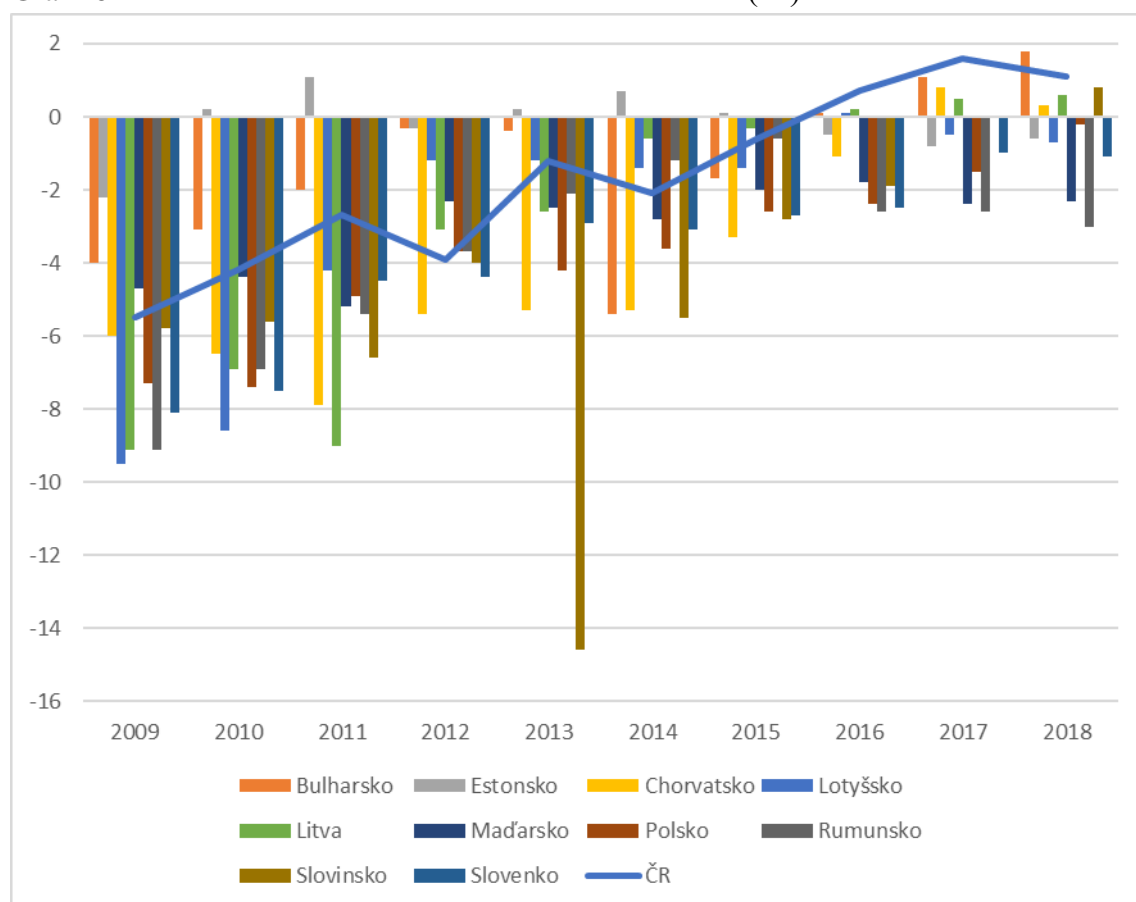

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že zadluženost ČR ve zkoumaném období je oproti státům EU (17) konstantní a klesá. Jsou patrné vysoké rozdíly mezi různými státy EU (17). Například Irsko v roce 2010 výrazně převyšuje ostatní státy. Naopak Lucembursko má po celou dobu zkoumaného období zadluženost nižší než ČR, vysokou kladnou hodnotu obchodní bilance a na druhé straně Velká Británie s vysokou zápornou hodnotou.

Srovnání zadluženosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 26.

Graf 26: Srovnání zadluženosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že zadluženost ČR ve zkoumaném období je oproti státům EU (11) klesá. Jsou patrné vysoké rozdíly mezi různými státy EU (11). Například Slovinsko má v roce 2013 výrazně vysoké zadlužení a Bulharsko má v roce 2018 vyšší přebytek než ČR.

4.5 Analýza nezaměstnanosti

V této podkapitole je analyzován ukazatel nezaměstnanost. Pro účely této práce je použit indikátor celková míra nezaměstnanosti v % z aktivní populace. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.5. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 5. Nezaměstnanost – vstupní data.

4.5.1 Srovnání dle hodnoty nezaměstnanosti

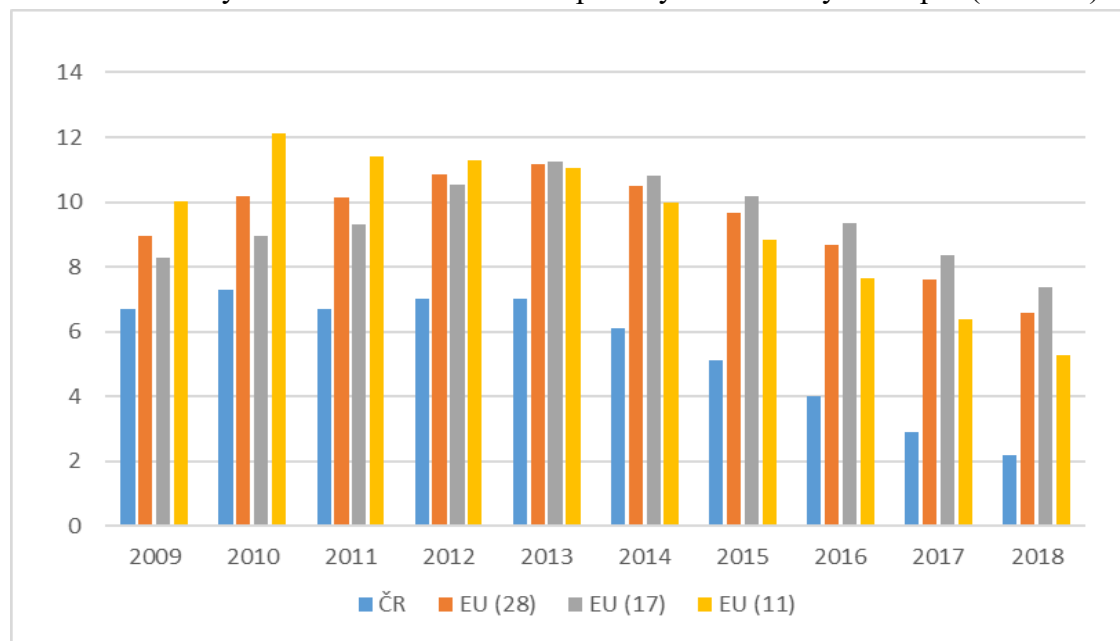
Ke srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 9 a grafu 27.

Tabulka 9: Hodnoty nezaměstnanosti České republiky a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	6,7	7,3	6,7	7	7	6,1	5,1	4	2,9	2,2
EU (28)	8,96	10,19	10,14	10,85	11,18	10,50	9,65	8,69	7,60	6,56
EU (17)	8,28	8,95	9,32	10,55	11,26	10,82	10,17	9,35	8,38	7,39
EU (11)	10,02	12,10	11,40	11,30	11,05	10,00	8,84	7,65	6,40	5,29

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 27: Hodnoty nezaměstnanosti České republiky a zkoumaných skupin (v eurech)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání hodnot nezaměstnanosti lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně stabilní, změny se projevují u všech tří

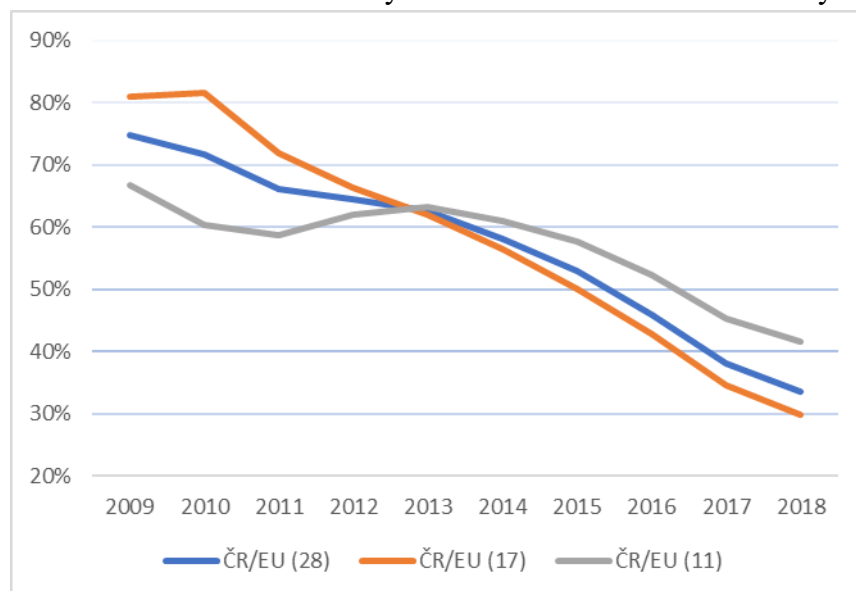
skupin obdobně. V celém zkoumaném období je hodnota nezaměstnanosti ČR nejnižší ze všech tří skupin EU (28), EU (17) a EU (11). Procentuální vyjádření hodnot nezaměstnanosti ČR a průměrů jednotlivých zkoumaných skupin znázorňuje následující tabulka 10 a graf 28.

Tabulka 10: Procentuální hodnoty nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR/EU (28)	74,8%	71,6%	66,1%	64,5%	62,6%	58,1%	52,9%	46,1%	38,2%	33,5%
ČR/EU (17)	81,0%	81,5%	71,9%	66,3%	62,1%	56,4%	50,1%	42,8%	34,6%	29,8%
ČR/EU (11)	66,9%	60,3%	58,8%	61,9%	63,3%	61,0%	57,7%	52,3%	45,3%	41,6%

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 28: Procentuální hodnoty nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání procentuálního vyjádření výše hodnot nezaměstnanosti ČR k průměrům jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 se nezaměstnanosti ČR do roku 2018 lze konstatovat:

V roce 2009 nezaměstnanost ČR tvořila 74,8 % hodnoty průměru nezaměstnanosti EU (28). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty nezaměstnanosti ČR klesalo až na úroveň 33,5 % hodnoty průměru nezaměstnanosti EU (28) v roce 2018. Lze konstatovat, že nezaměstnanost ČR se zmenšovala rychleji než nezaměstnanost EU (28).

V roce 2009 nezaměstnanost ČR tvořila 81 % hodnoty průměru nezaměstnanosti EU (17). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty

nezaměstnanosti ČR klesala až na úroveň 29,8 % hodnoty průměru nezaměstnanosti EU (17) v roce 2018. Lze konstatovat, že nezaměstnanost ČR se zmenšovala rychleji než nezaměstnanost EU (17).

V roce 2009 HDP na obyvatele ČR tvořilo 66,9 % hodnoty průměru nezaměstnanosti EU (11). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty nezaměstnanosti ČR klesala až na úroveň 41,6% hodnoty průměru nezaměstnanosti EU (11) v roce 2018. Lze konstatovat, že nezaměstnanost ČR se zmenšovala rychleji než nezaměstnanost EU (17).

4.5.2 Tempo růstu nezaměstnanosti

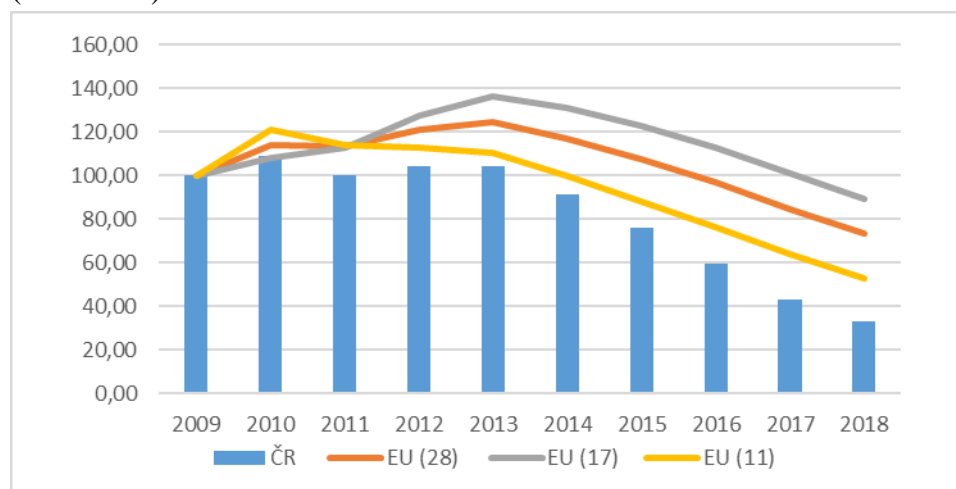
Tempo růstu nebo poklesu ukazatele nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 11 a graf 29.

Tabulka 11: Tempo změny nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	100,00	108,96	100,00	104,48	104,48	91,04	76,12	59,70	43,28	32,84
EU (28)	100,00	113,71	113,11	121,04	124,79	117,14	107,65	96,93	84,81	73,26
EU (17)	100,00	108,17	112,58	127,51	136,11	130,70	122,89	113,01	101,21	89,27
EU (11)	100,00	120,78	113,79	112,79	110,34	99,82	88,20	76,41	63,88	52,81

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 29: Tempo změny nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009=100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání tempa změny hodnot nezaměstnanosti ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

Nezaměstnanost ČR i zkoumaných skupin od roku 2013 klesala. Nezaměstnanost ČR od roku 2009 do roku 2018 klesla o 67,16 %, průměrné HDP na obyvatele EU (28) kleslo o 26,74 %, průměrné HDP na obyvatele EU (17) kleslo o 10,73% a průměrné HDP na obyvatele EU (11) kleslo o 47,19 %.

Tempo poklesu nezaměstnanosti ČR se snižovalo nejrychleji.

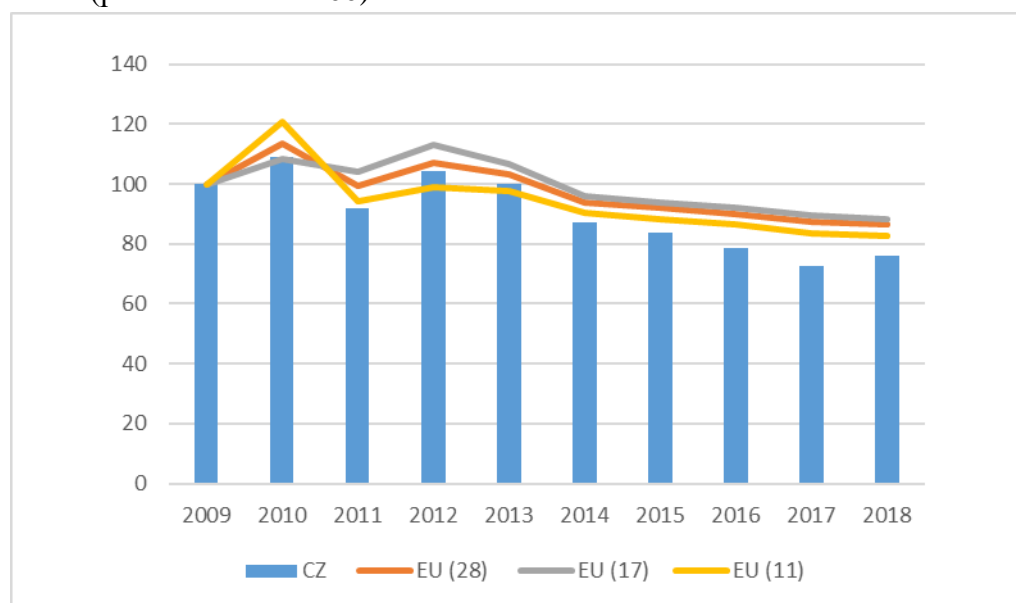
Meziroční tempo růstu nebo poklesu ukazatele poklesu nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 12 a graf 30.

Tabulka 12: Meziroční tempo změny poklesu nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
CZ	100	108,96	91,78	104,48	100,00	87,14	83,61	78,43	72,50	75,86
EU (28)	100	113,71	99,47	107,01	103,10	93,87	91,90	90,04	87,50	86,37
EU (17)	100	108,17	104,07	113,26	106,74	96,03	94,02	91,96	89,56	88,20
EU (11)	100	120,78	94,21	99,12	97,83	90,46	88,36	86,63	83,61	82,67

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 30: Meziroční tempo změny HDP/obyvatele ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

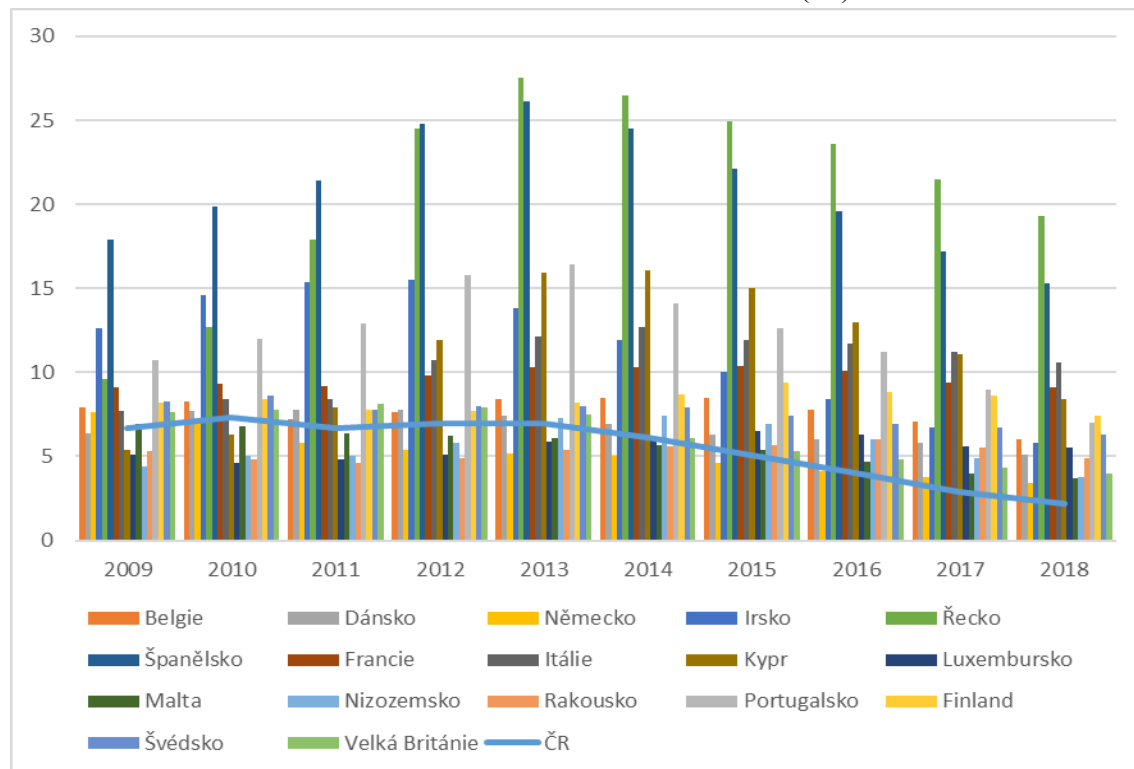
Na základě výše uvedeného srovnání meziročního tempa změny hodnot nezaměstnanosti ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin mezi jednotlivými roky v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

Nejvyšší tempo poklesu nezaměstnanosti ČR bylo v roce 2017 ve výši 27,5 %.

4.5.3 Srovnání nezaměstnanosti uvnitř skupin

Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 31.

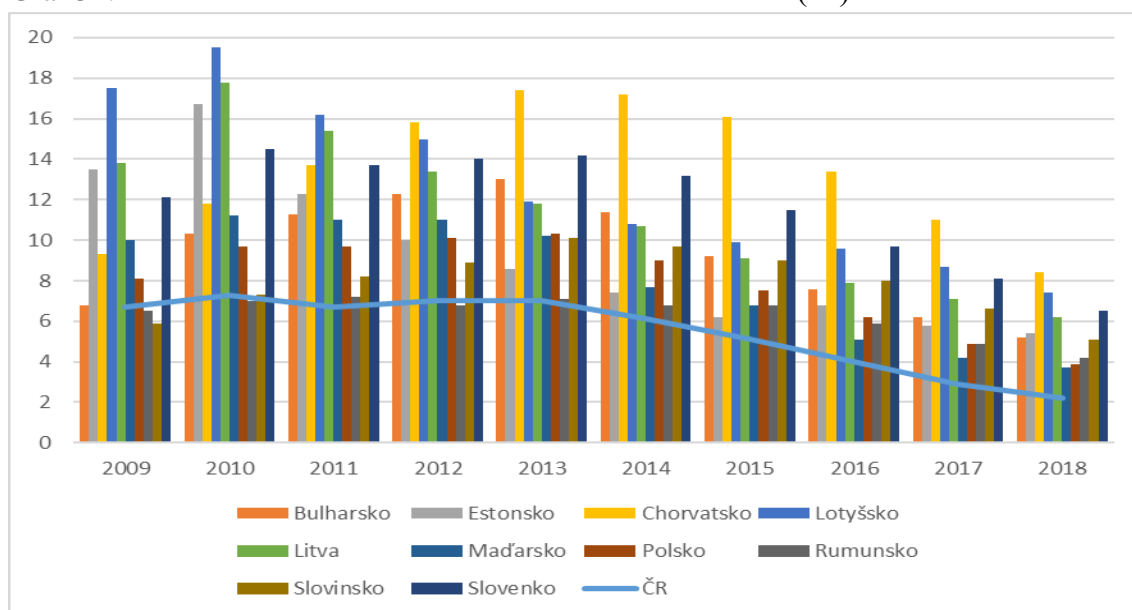
Graf 31: Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 32.

Graf 32: Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má nejnižší nezaměstnanosti v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (11).

4.6 Analýza chudoby

V této podkapitole je analyzován ukazatel chudoby. Pro účely této práce je použit indikátor lidé ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením v %. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.6. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 6. Chudoba – vstupní data.

4.6.1 Srovnání dle hodnoty chudoby

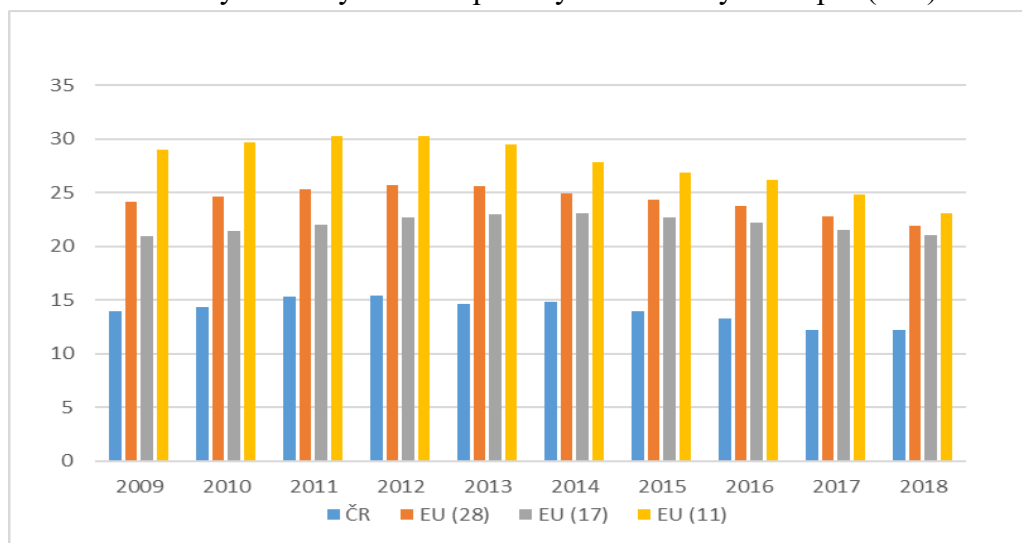
Ke srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 13 a grafu 33.

Tabulka 13: Hodnoty chudoby České republiky a zkoumaných skupin (v %)

země/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	14	14,4	15,3	15,4	14,6	14,8	14	13,3	12,2	12,2
EU (28)	24,14	24,67	25,28	25,68	25,58	24,94	24,35	23,79	22,83	21,88
EU (17)	20,98	21,42	22,05	22,71	23,04	23,09	22,72	22,24	21,55	21,08
EU (11)	29,03	29,70	30,25	30,26	29,51	27,80	26,85	26,19	24,81	23,13

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 33: Hodnoty chudoby České republiky a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

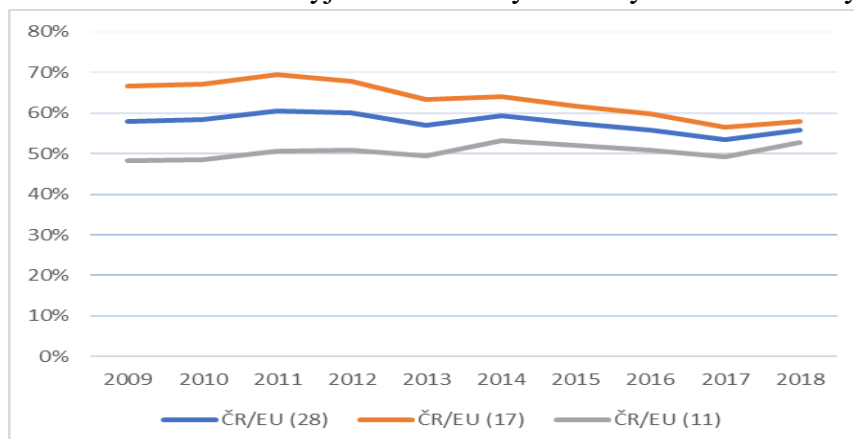
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot chudoby lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně stabilní. V celém zkoumaném období je hodnota chudoby ČR přibližně nejnižší než průměry ekologického zemědělství EU (28), EU (17) a EU (11). Procentuální vyjádření hodnot chudoby ČR a průměrů jednotlivých zkoumaných skupin znázorňuje následující tabulka 14 a graf 34.

Tabulka 14: Procentuální vyjádření hodnoty chudoby ČR a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR/EU (28)	58%	58%	61%	60%	57%	59%	58%	56%	53%	56%
ČR/EU (17)	67%	67%	69%	68%	63%	64%	62%	60%	57%	58%
ČR/EU (11)	48%	48%	51%	51%	49%	53%	52%	51%	49%	53%

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 34: Procentuální vyjádření hodnoty chudoby ČR a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání procentuálního vyjádření výše hodnot chudoby ČR k průměrům jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 lze konstatovat, že poměry se navzájem kopírují a rozdíly se sblíží.

4.6.2 Tempo růstu chudoby

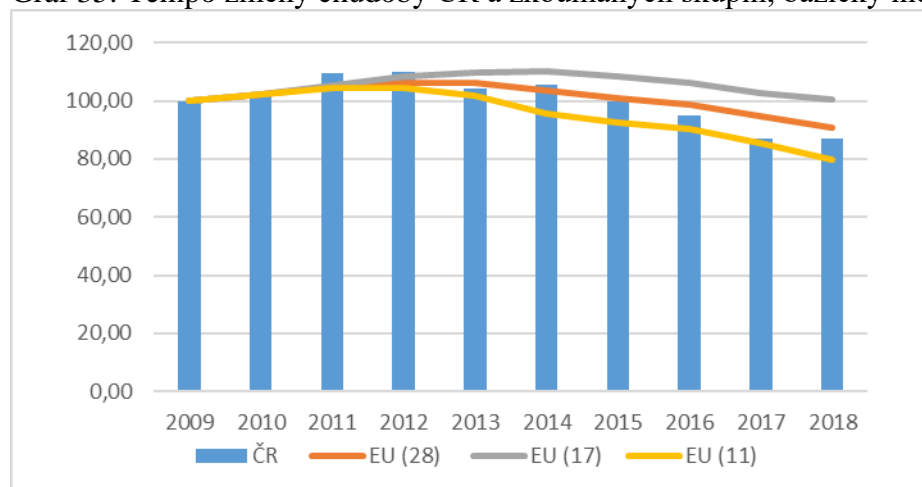
Tempo růstu nebo poklesu ukazatele chudoby ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 15 a graf 35.

Tabulka 15: Tempo změny chudoby ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	100,00	102,86	109,29	110,00	104,29	105,71	100,00	95,00	87,14	87,14
EU (28)	100,00	102,20	104,70	106,36	105,96	103,31	100,86	98,55	94,57	90,65
EU (17)	100,00	102,10	105,13	108,24	109,81	110,07	108,33	106,00	102,72	100,48
EU (11)	100,00	102,32	104,23	104,26	101,66	95,77	92,51	90,23	85,47	79,67

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 35: Tempo změny chudoby ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009=100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání tempa změny hodnot chudoby ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

Chudoba ČR i zkoumaných skupin od roku 2012, 2013 klesá.

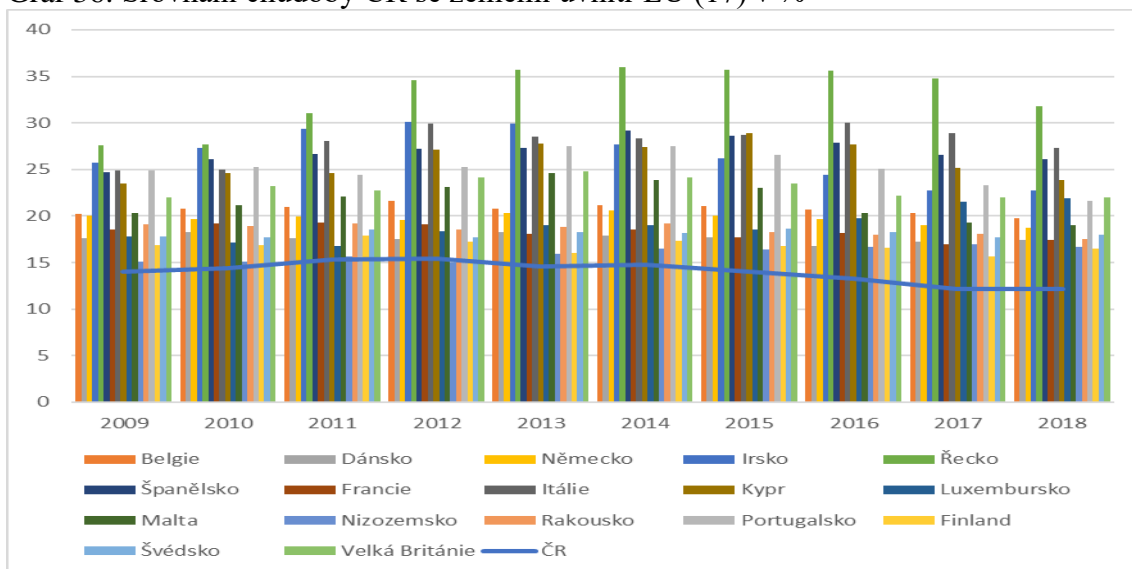
Tempo poklesu chudoby ČR se snižovalo rychleji než u EU (28) a EU (17).

Tempo poklesu chudoby ČR se snižovalo pomaleji než u EU (11).

4.6.3 Srovnání vzdělanosti uvnitř skupin

Srovnání chudoby ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 36.

Graf 36: Srovnání chudoby ČR se zeměmi uvnitř EU (17) v %

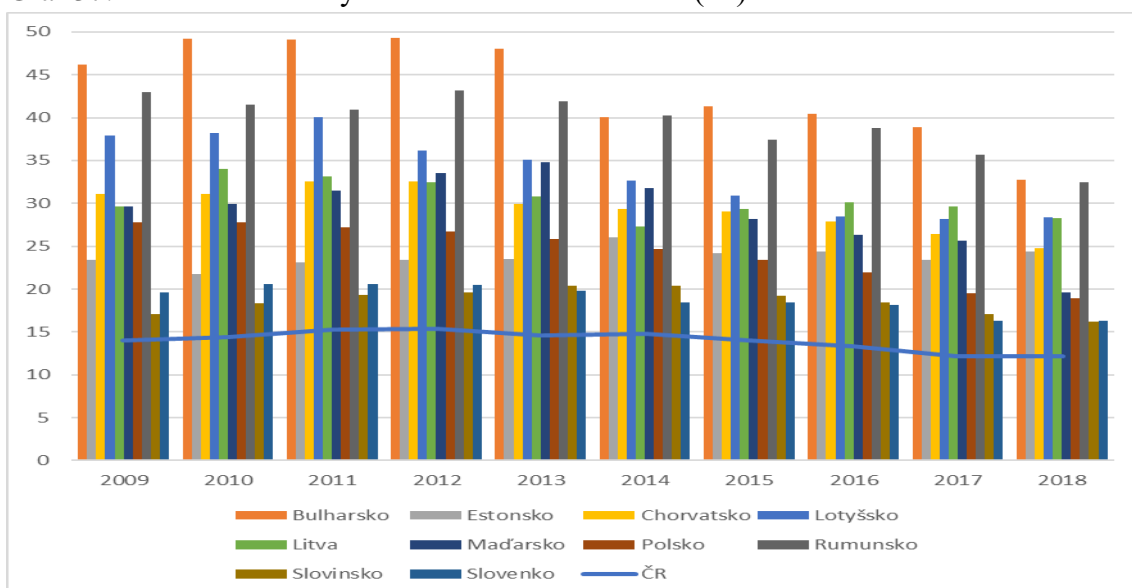

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má nejnižší podíl lidí ohrožených chudobou a sociálním vyloučením v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (17).

Srovnání chudoby ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 37.

Graf 37: Srovnání chudoby ČR se zeměmi uvnitř EU (11) v %

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má nejnižší podíl lidí ohrožených chudobou a sociálním vyloučením v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (11).

4.7 Analýza vzdělanosti

V této podkapitole je analyzován ukazatel vzdělanosti. Pro účely této práce je použit indikátor účast dospělých na učení v % populace ve věku 25 až 64 let. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.7. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 7. Vzdělanost – vstupní data.

4.7.1 Srovnání dle hodnoty vzdělanosti

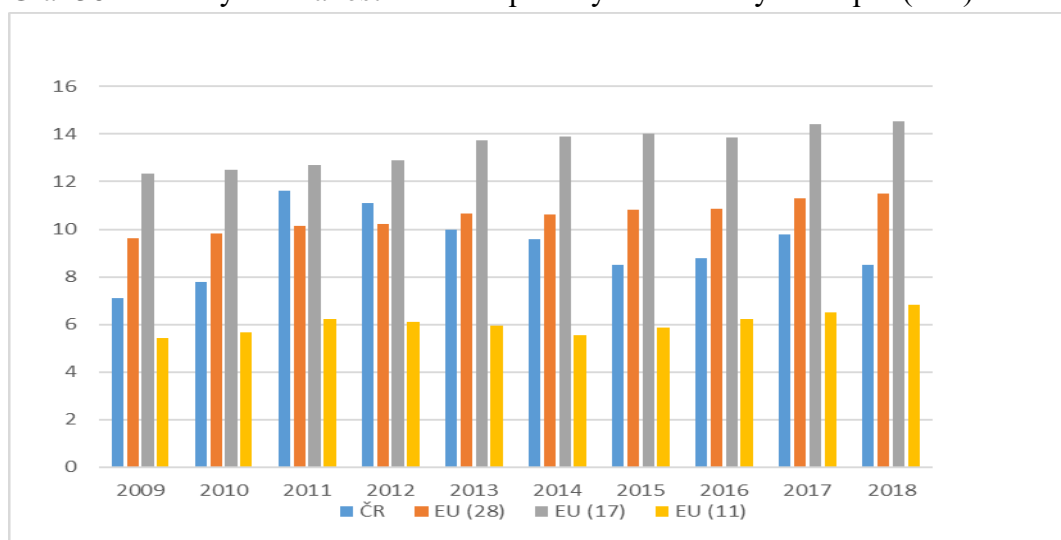
Ke srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 16 a grafu 38.

Tabulka 16: Hodnoty vzdělanosti České republiky a zkoumaných skupin (v %)

země/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	7,1	7,8	11,6	11,1	10	9,6	8,5	8,8	9,8	8,5
EU (28)	9,64	9,82	10,16	10,23	10,68	10,61	10,81	10,86	11,32	11,49
EU (17)	12,35	12,51	12,69	12,89	13,74	13,89	14,02	13,85	14,42	14,52
EU (11)	5,44	5,66	6,25	6,12	5,95	5,53	5,85	6,25	6,52	6,81

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 38: Hodnoty vzdělanosti České republiky a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

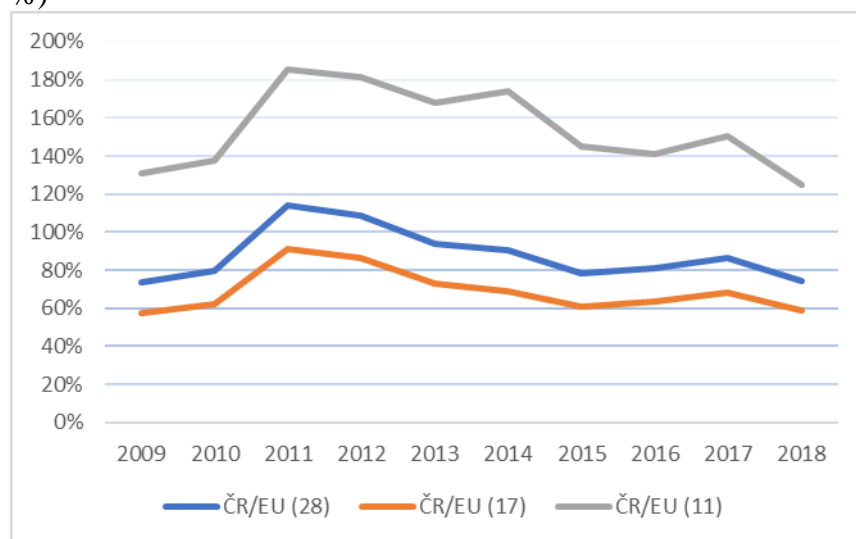
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot vzdělanosti lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně stabilní, změny se projevují u všech tří skupin obdobně mimo roku 2011 a 2012, kdy se hodnoty vzdělanosti ČR zvýšili nad průměr EU (28). Procentuální vyjádření hodnot vzdělanosti ČR a průměrů jednotlivých zkoumaných skupin znázorňuje následující tabulka 17 a graf 39.

Tabulka 17: Procentuální vyjádření hodnoty vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR/EU (28)	73,68	79,42	114,17	108,48	93,65	90,51	78,63	81,03	86,59	73,98
ČR/EU (17)	57,48	62,34	91,38	86,09	72,81	69,09	60,64	63,55	67,94	58,55
ČR/EU (11)	130,60	137,72	185,74	181,43	167,94	173,68	145,19	140,90	150,35	124,83

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 39: Procentuální vyjádření hodnoty nezaměstnanosti ČR a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání procentuálního vyjádření výše hodnot vzdělanosti ČR k průměrům jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

V roce 2009 vzdělanost ČR tvořila 73,68 % hodnoty průměru vzdělanosti EU (28). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty vzdělanosti ČR rostlo, avšak na konci zkoumaného období v roce 2018 kleslo skoro na původní úroveň 73,98% hodnoty průměru vzdělanosti EU (28). Lze konstatovat, že vzdělanost ČR se nezměnila vůči vzdělanosti EU (28).

V roce 2009 vzdělanost ČR tvořila 57,48 % hodnoty průměru vzdělanosti EU (17). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty vzdělanosti ČR rostlo rychleji do roku 2011 a následně kleslo až na úroveň 58,55 % hodnoty průměru vzdělanosti EU (17) v roce 2018. Lze konstatovat, že vzdělání ČR se zmenšovalo rychleji než nezaměstnanost EU (17).

V roce 2009 vzdělanost ČR tvořila 130,6 % hodnoty průměru vzdělanosti EU (11). V průběhu zkoumaného období procentuální vyjádření hodnoty vzdělanosti ČR klesalo až na úroveň 124,83 % hodnoty průměru vzdělanosti EU (11) v roce 2018. Lze konstatovat, že vzdělanost ČR rostla pomaleji než vzdělanost EU (11).

4.7.2 Tempo růstu vzdělanosti

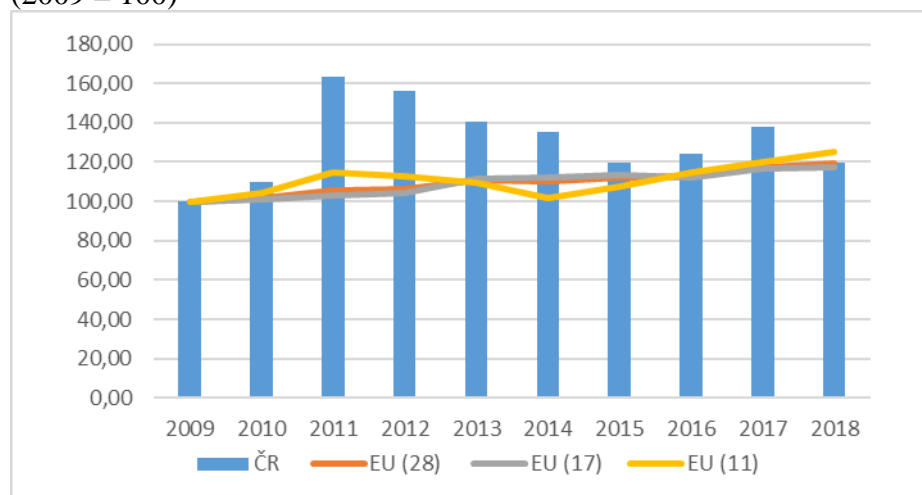
Tempo růstu nebo poklesu ukazatele vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 18 a graf 40.

Tabulka 18: Tempo změny vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

Země/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	100,00	109,86	163,38	156,34	140,85	135,21	119,72	123,94	138,03	119,72
EU (28)	100,00	101,93	105,45	106,19	110,82	110,08	112,19	112,71	117,46	119,24
EU (17)	100,00	101,29	102,76	104,38	111,19	112,48	113,48	112,10	116,76	117,52
EU (11)	100,00	104,18	114,88	112,54	109,53	101,67	107,69	114,88	119,90	125,25

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 40: Tempo změny vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání tempa změny hodnot vzdělanosti ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

Vzdělanost ČR u zkoumaných skupin od roku 2009 rostla. Vzdělanost ČR od roku 2009 do roku 2018 vzrostla o 19,72%. Vzdělanost EU (28) vzrostla o 19,24 %, EU (17) o 17,52% a EU (11) o 25,25%.

Tempo růstu vzdělanosti ČR rostlo jako druhé nejrychlejší po EU (11).

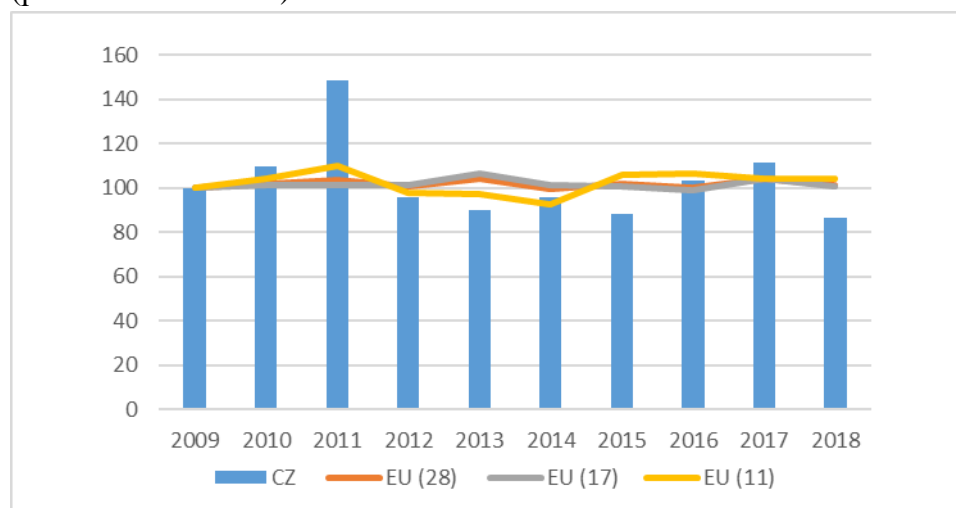
Meziroční tempo růstu nebo poklesu ukazatele vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 19 a graf 41.

Tabulka 19: Meziroční tempo změny růstu vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)

země/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
CZ	100	109,86	148,72	95,69	90,09	96,00	88,54	103,53	111,36	86,73
EU (28)	100	101,93	103,45	100,70	104,36	99,33	101,92	100,46	104,21	101,51
EU (17)	100	101,29	101,46	101,58	106,52	101,16	100,89	98,78	104,16	100,65
EU (11)	100	104,18	110,27	97,96	97,33	92,82	105,92	106,68	104,37	104,46

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 41: Meziroční tempo změny vzdělanosti ČR a zkoumaných skupin; řetězový index (předchozí rok = 100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

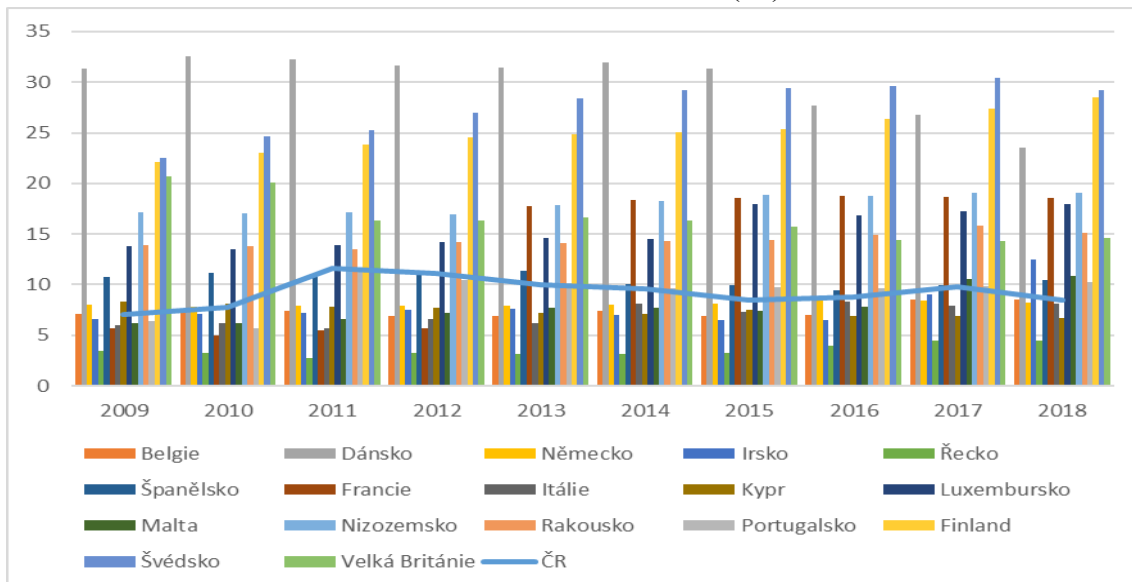
Na základě výše uvedeného srovnání meziročního tempa změny hodnot vzdělanosti ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin mezi jednotlivými roky v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

Nejvyšší tempo růstu vzdělanosti ČR bylo v roce 2011 ve výši 38,86 %.

4.7.3 Srovnání vzdělanosti uvnitř skupin

Srovnání vzdělanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 42.

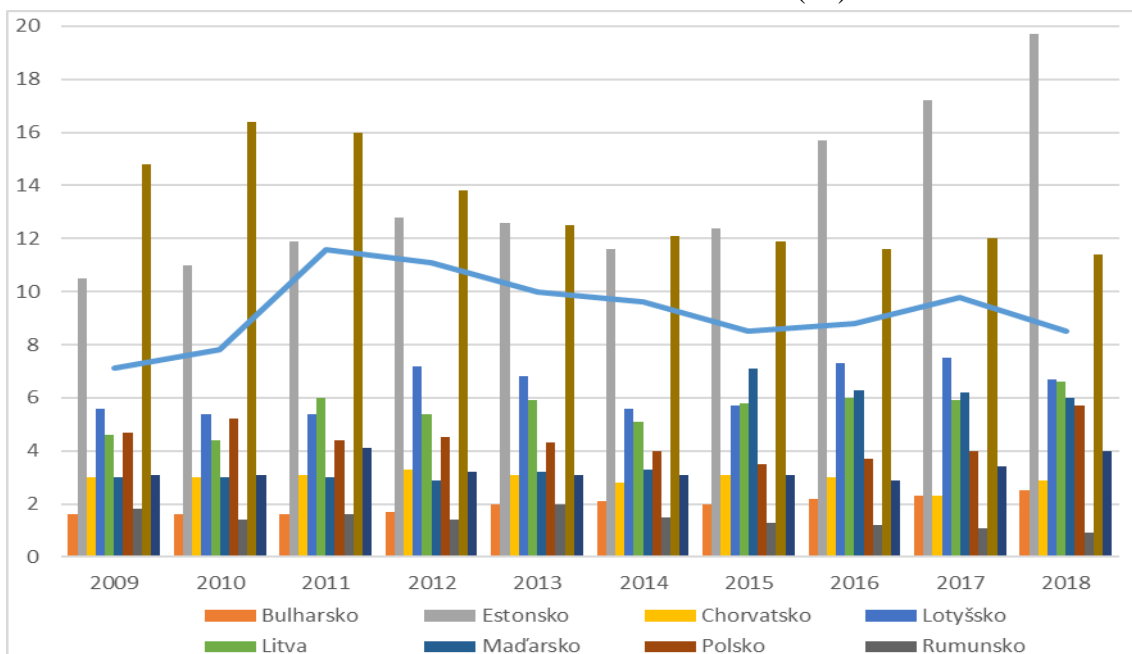
Graf 42: Srovnání vzdělanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (17)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 43.

Graf 43: Srovnání nezaměstnanosti ČR se zeměmi uvnitř EU (11)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má druhý nejlepší podíl účasti dospělých na vzdělanosti v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (11). Větší podíl má pouze Slovinsko a Estonsko.

4.8 Analýza odpadu

V této podkapitole je analyzován ukazatel odpadu. Pro účely této práce je použit indikátor komunální odpad - nakládání s odpady v kilogramech na osobu. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.8. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 8. Odpad – vstupní data.

4.8.1 Srovnání dle hodnoty odpadu

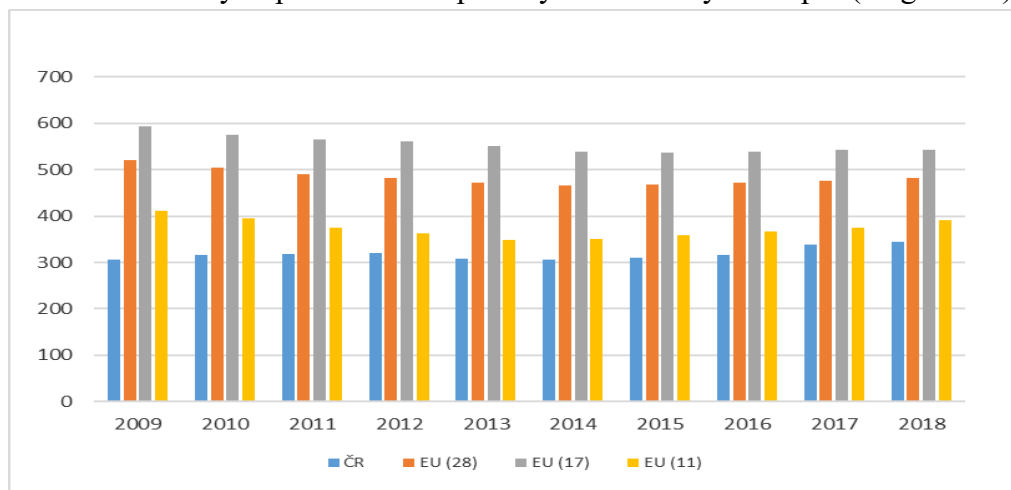
Ke srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2018. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 20 a grafu 44.

Tabulka 20: Hodnoty odpadu České republiky a zkoumaných skupin (v kg/osobu)

země/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	306	317	318	320	308	307	310	316	339	344
EU (28)	521,46	504,68	490,25	482,89	471,14	465,07	467,00	471,11	476,68	482,89
EU (17)	592,71	575,35	564,82	560,59	549,82	538,59	536,76	539,06	542,29	542,47
EU (11)	411,36	395,45	375,00	362,82	349,55	351,45	359,18	366,09	375,27	390,82

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 44: Hodnoty odpadu České republiky a zkoumaných skupin (v kg/osobu)

Zdroj: Eurostat; vlastní

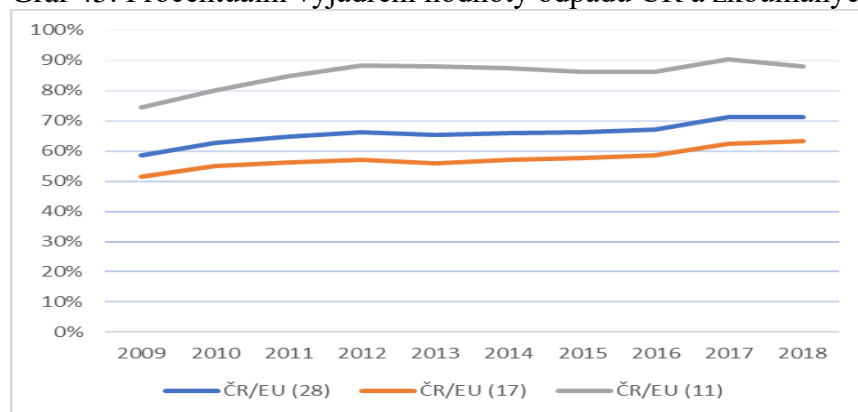
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot odpadu lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně stabilní. Procentuální vyjádření hodnot odpadu ČR a průměrů jednotlivých zkoumaných skupin znázorňuje následující tabulka 21 a graf 45.

Tabulka 21: Procentuální vyjádření hodnoty odpadu ČR a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR/EU (28)	59%	63%	65%	66%	65%	66%	66%	67%	71%	71%
ČR/EU (17)	52%	55%	56%	57%	56%	57%	58%	59%	63%	63%
ČR/EU (11)	74%	80%	85%	88%	88%	87%	86%	86%	90%	88%

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 45: Procentuální vyjádření hodnoty odpadu ČR a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání procentuálního vyjádření výše hodnot odpadu ČR k průměrům jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat, že tyto poměry se navzájem relativně kopírují a v čase rostou.

4.8.2 Tempo růstu odpadu

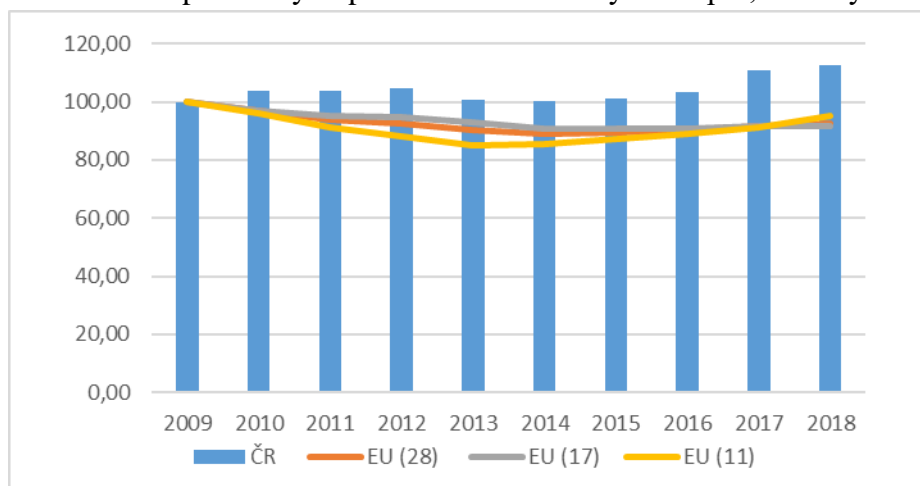
Tempo růstu nebo poklesu ukazatele odpadu ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 22 a graf 46.

Tabulka 22: Tempo změny odpadu ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	100,00	103,59	103,92	104,58	100,65	100,33	101,31	103,27	110,78	112,42
EU (28)	100,00	96,78	94,01	92,60	90,35	89,19	89,56	90,34	91,41	92,60
EU (17)	100,00	97,07	95,30	94,58	92,76	90,87	90,56	90,95	91,49	91,52
EU (11)	100,00	96,13	91,16	88,20	84,97	85,44	87,31	88,99	91,23	95,01

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 46: Tempo změny odpadu ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 =100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání tempa změny hodnot odpadu ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2018 lze konstatovat:

Tempo odpadu ČR rostlo.

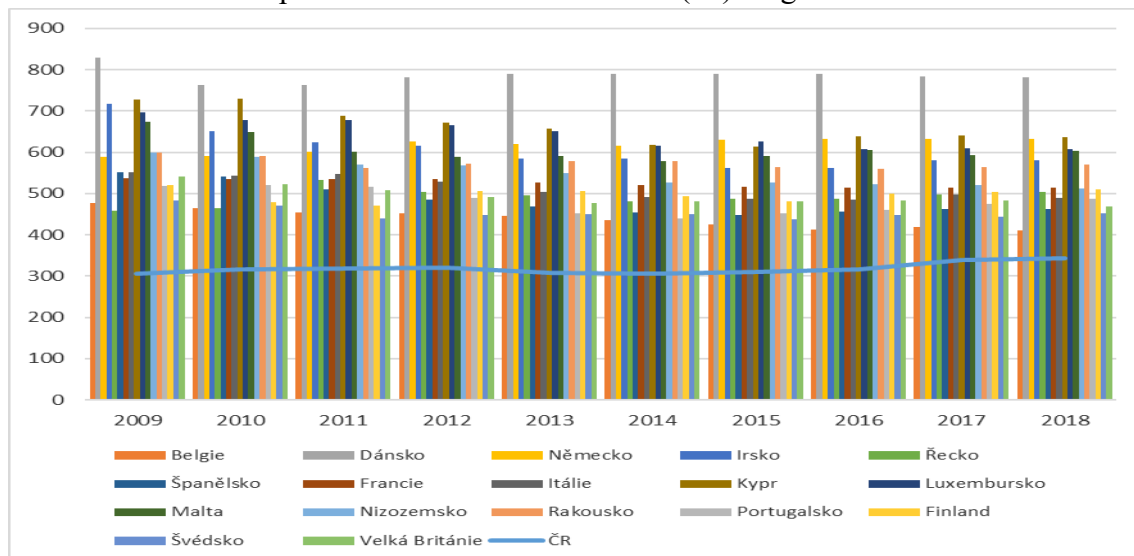
Tempo růstu odpadu ČR se zvyšovalo rychleji než u EU (28), EU (17) a EU (11).

Tempo růstu odpadu EU (28), EU (17) a EU (11) do roku 2013 klesalo a od roku 2014 rostlo.

4.8.3 Srovnání odpadu uvnitř skupin

Srovnání odpadu ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 47.

Graf 47: Srovnání odpadu ČR se zeměmi uvnitř EU (17) v kg/osobu

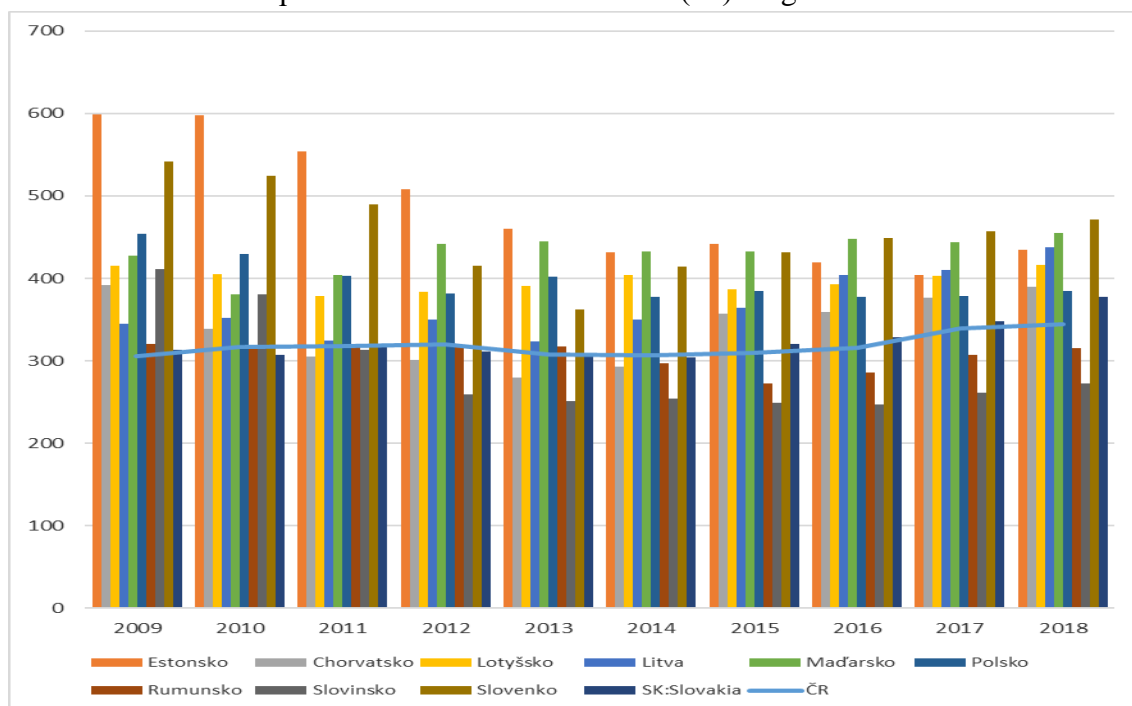

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má nejmenší množství odpadu na osobu v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (17).

Srovnání odpadu ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 48.

Graf 48: Srovnání odpadu ČR se zeměmi uvnitř EU (11) v kg/osobu

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má třetí nejnížší množství odpadu na osobu v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (11). Nejnížší množství odpadu na osobu má Polsko a Rumunsko.

4.9 Analýza ekologického zemědělství

V této podkapitole je analyzován ukazatel ekologického zemědělství. Pro účely této práce je použit indikátor plocha ekologického zemědělství v % využívané zemědělské plochy. Popis a způsob výpočtu ukazatele je uveden v podkapitole 3.9. Výchozí statistická data jsou uvedena v příloze 9. Ekologické zemědělství – vstupní data.

4.9.1 Srovnání dle hodnoty ekologického zemědělství

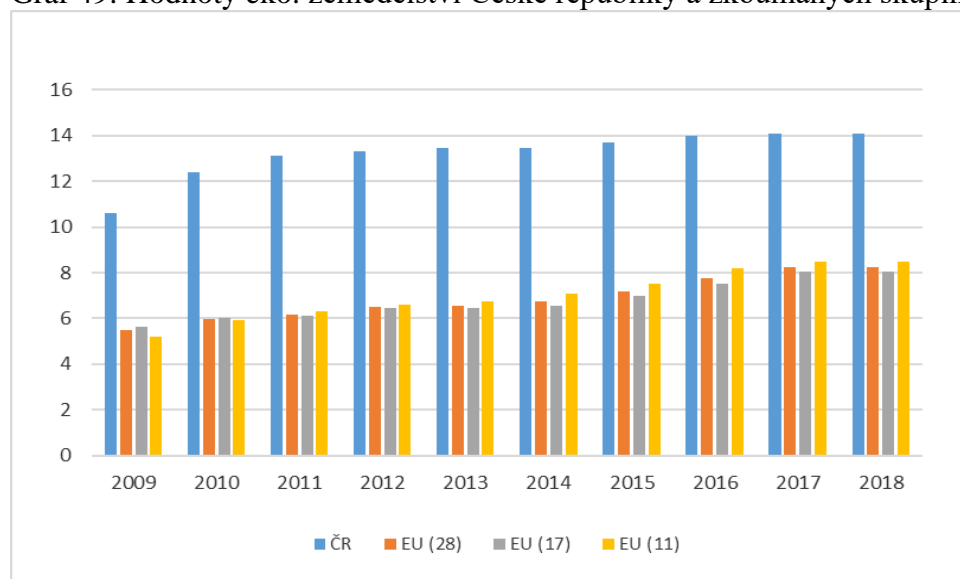
Ke srovnání jsou využita data v časové řadě od roku 2009 do roku 2017. Data roku 2018 nebyla v době zpracování k dispozici. Z dat jsou vypočteny průměry hodnot ukazatele tří zkoumaných skupin EU (28), EU (17), EU (11) a hodnot ukazatele ČR. Tyto jsou uvedeny v následující tabulce 23 a grafu 49.

Tabulka 23: Hodnoty eko. zemědělství České republiky a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	10,6	12,4	13,1	13,3	13,5	13,4	13,7	14	14,1	-
EU (28)	5,48	5,99	6,17	6,49	6,57	6,75	7,18	7,77	8,23	-
EU (17)	5,65	6,04	6,09	6,44	6,44	6,55	6,96	7,50	8,06	-
EU (11)	5,22	5,91	6,29	6,58	6,77	7,07	7,51	8,18	8,49	-

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 49: Hodnoty eko. zemědělství České republiky a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

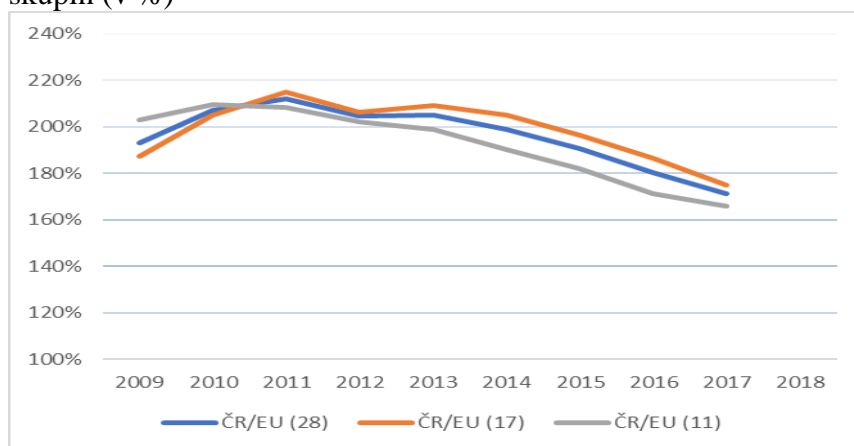
Na základě výše uvedeného srovnání hodnot ekologického zemědělství lze konstatovat, že hodnoty jsou ve zkoumaném období relativně stabilní. V celém zkoumaném období je hodnota ekologického zemědělství ČR přibližně dvakrát vyšší než průměr ekologického zemědělství EU (28), EU (17) a EU (11). Procentuální vyjádření hodnot ekologického zemědělství ČR a průměrů jednotlivých zkoumaných skupin znázorňuje následující tabulka 24 a graf 50.

Tabulka 24: Procentuální vyjádření hodnoty ekologického zemědělství ČR a zkoumaných skupin (v %)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR/EU (28)	193%	207%	212%	205%	205%	199%	191%	180%	171%	-
ČR/EU (17)	188%	205%	215%	206%	209%	205%	196%	187%	175%	-
ČR/EU (11)	203%	210%	208%	202%	199%	190%	182%	171%	166%	-

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 50: Procentuální vyjádření hodnoty ekologického zemědělství ČR a zkoumaných skupin (v %)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání procentuálního vyjádření výše hodnot ekologického zemědělství ČR k průměrům jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 se ekologického zemědělství ČR do roku 2017 lze konstatovat, že tyto poměry se navzájem kopírují a v čase klesají. Tzn., že % plocha ekologicky obhospodařovaného území ČR byt' roste, tak roste pomaleji, než u ostatních skupin.

4.9.2 Tempo růstu ekologického zemědělství

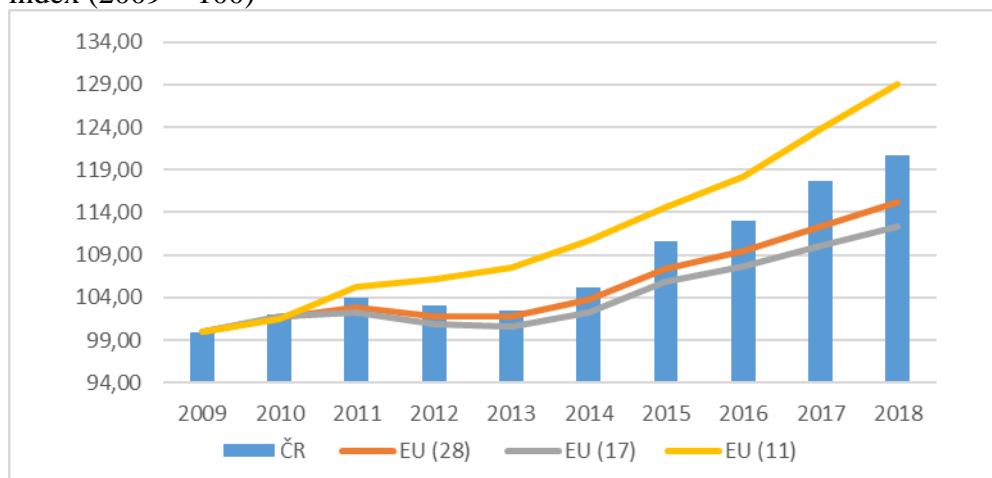
Tempo růstu nebo poklesu ukazatele ekologického zemědělství ČR a zkoumaných skupin za celé období znázorňuje následující tabulka 25 a graf 51.

Tabulka 25: Tempo změny ekologického zemědělství ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

zeměrok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	100,00	116,98	123,58	125,38	127,08	126,79	129,06	132,08	132,92	-
EU (28)	100,00	109,25	112,57	118,43	119,80	123,15	130,94	141,67	150,03	-
EU (17)	100,00	106,87	107,80	113,87	113,91	115,82	123,17	132,71	142,52	-
EU (11)	100,00	113,24	120,56	126,06	129,65	135,42	143,94	156,67	162,61	-

Zdroj: Eurostat; vlastní

Graf 51: Tempo změny ekologické zemědělství ČR a zkoumaných skupin; bazický index (2009 = 100)

Zdroj: Eurostat; vlastní

Na základě výše uvedeného srovnání tempa změny hodnot ekologického zemědělství ČR k tempu změn průměrů jednotlivých zkoumaných skupin v období od roku 2009 do roku 2017 lze konstatovat:

Ekologické zemědělství ČR i zkoumaných skupin rostlo.

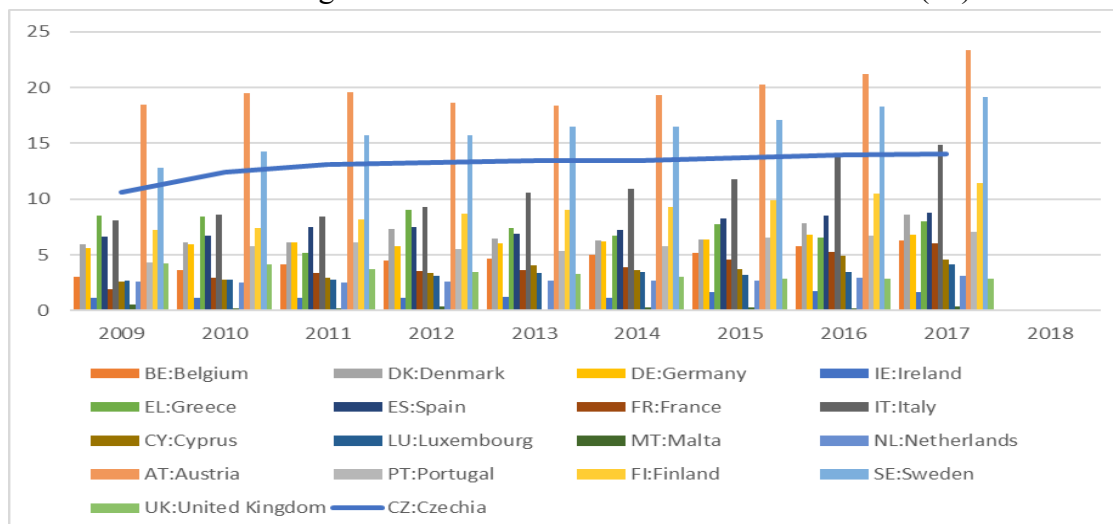
Tempo růstu ekologického zemědělství ČR se zvyšovalo rychleji než u EU (28) a EU (17).

Tempo růstu ekologického zemědělství ČR se zvyšovalo pomaleji než u EU (11).

4.9.3 Srovnání ekologického zemědělství uvnitř skupin

Srovnání ekologického zemědělství ČR se zeměmi uvnitř EU (17) je v následujícím grafu 52.

Graf 52: Srovnání ekologického zemědělství ČR se zeměmi uvnitř EU (17) v %

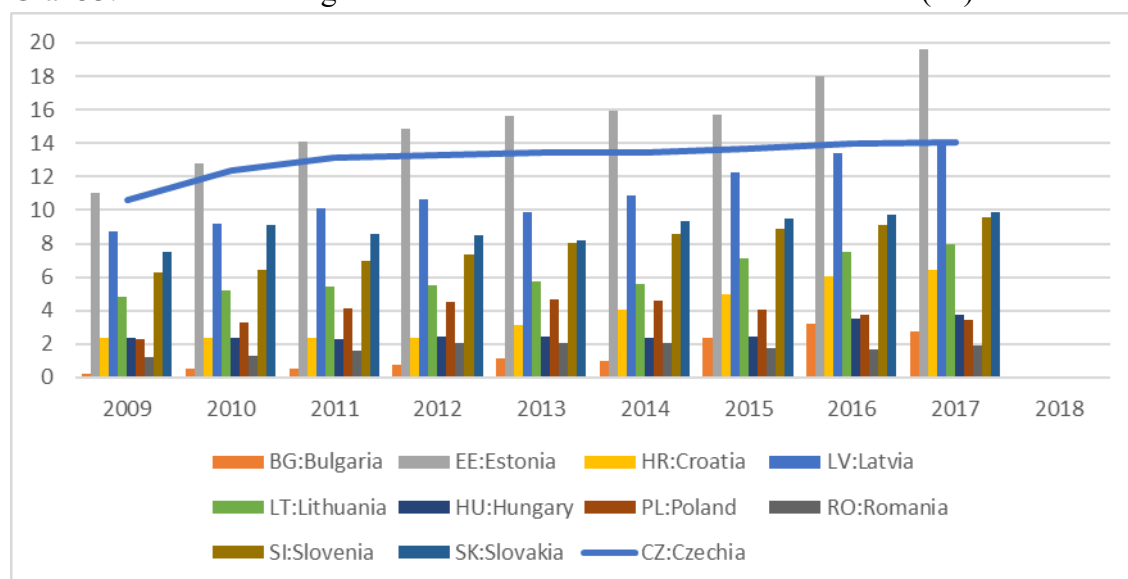

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má 3 nejvyšší podíl ekologického zemědělství v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (17). Vyšší má pouze Švédsko a Rakousko.

Srovnání ekologického zemědělství ČR se zeměmi uvnitř EU (11) je v následujícím grafu 53.

Graf 53: Srovnání ekologického zemědělství ČR se zeměmi uvnitř EU (11) v %

Zdroj: Eurostat; vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ČR má druhý nejvyšší podíl ekologického zemědělství v rámci porovnání s ostatními zeměmi EU (11). Nejvyšší podíl ekologického zemědělství má Estonsko.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Postavení ČR vůči EU (28)

V části 4. byly popsány a analyzovány jednotlivé ekonomické, sociální a environmentální vybrané indikátory ČR ve vztahu ke zkoumané skupině EU (28), tzn. k průměru všech zemí EU. K popisu a analýze byly využity matematické i statistické metody. Konkrétní hodnoty výsledků jsou uváděny v příslušných tabulkách a grafech v kapitolách jednotlivých indikátorů.

V této části jsou v tabulce 27 znázorněny základní výsledky formou zelených, žlutých a červených šipek, znázorňující stav dle legendy (tabulka 26).

Tabulka 26 – Legenda

↗	rostoucí	zlepšování stavu
→	rovnoměrný	neutrální stav
↘	klesající	zhoršování stavu
↑	vyšší	lepší hodnota
↓	nižší	horší hodnota
-	analýza a zobrazení nemá vypovídající hodnotu	

Zdroj: vlastní

Tabulka 27: Vyhodnocení ekonomických indikátorů ČR vůči EU (28)

Indikátor\hodnocení	Výše hodnoty	V tempu růstu		
		Indexová metoda	Průměrný koeficient růstu	Trend
Ekonomické indikátory				
HDP na obyvatele	↓	↗	↗	→
Inflace	↑	-	↘	↘
Obchodní bilance	↑	-	-	↗
Zadluženost státu	↑	-	-	→
Sociální indikátory				
Nezaměstnanost	↑	↗	↗	↗
Chudoba	↑	↗	↗	→
Vzdělanost	↓	↗	→	↘
Environmentální indikátory				
Odpad	↑	↘	↘	↘
Ekologické zemědělství	↑	↘	↘	→

Zdroj: vlastní

Dle výše uvedeného se postavení ČR vůči ekonomice EU (28) zlepšovalo, ale menším tempem než ekonomika EU (17) dle tabulky 28. Prostřednictvím hodnot vybraných indikátorů je doloženo převážně zlepšování stavu. V případě vyšších počátečních hodnot je někdy patrné nižší tempo růstu. Indikátory představující ekonomickou pozici ČR, mimo inflaci, vykazují rychlejší nebo stabilní růst.

5.2 Postavení ČR vůči EU (17)

V části 4. byly popsány a analyzovány jednotlivé ekonomické, sociální a environmentální vybrané indikátory ČR ve vztahu ke zkoumané skupině EU (17), tzn. k průměru starých zemí EU. K popisu a analýze byly využity matematické i statistické metody. Konkrétní hodnoty výsledků jsou uváděny v příslušných tabulkách a grafech v kapitolách jednotlivých indikátorů.

V této části jsou v tabulce 28 znázorněny základní výsledky formou zelených, žlutých a červených šipek.

Tabulka 28: Vyhodnocení ekonomických indikátorů ČR vůči EU (17)

Indikátor\hodnocení	Výše hodnoty	V tempu růstu		
		Indexová metoda	Průměrný koeficient růstu	Trend
Ekonomické indikátory				
HDP na obyvatele	↓	↗	↗	→
Inflace	↓	-	↘	↘
Obchodní bilance	↑	-	-	↘
Zadluženost státu	↑	-	-	→
Sociální indikátory				
Nezaměstnanost	↑	↗	↗	↗
Chudoba	↑	↗	↗	↗
Vzdělanost	↓	↗	↗	↘
Environmentální indikátory				
Odpad	↑	↘	↘	↘
Ekologické zemědělství	↑	↘	↘	→

Zdroj: vlastní

Dle výše uvedeného se postavení ČR vůči ekonomice EU (17) zlepšovalo. Můžeme konstatovat, že více než k celé EU (28). Prostřednictvím hodnot vybraných indikátorů je doloženo převážně zlepšování stavu. V případě vyšších počátečních

hodnot je někdy patrné nižší tempo růstu. Indikátory představující ekonomickou pozici ČR, mimo inflaci, vykazují rychlejší nebo stabilní růst.

5.3 Postavení ČR vůči EU (11)

V části 4. byly popsány a analyzovány jednotlivé ekonomické, sociální a environmentální vybrané indikátory ČR ve vztahu ke zkoumané skupině EU (11), tzn. k průměru postkomunistických zemí EU. K popisu a analýze byly využity matematické i statistické metody. Konkrétní hodnoty výsledků jsou uváděny v příslušných tabulkách a grafech v kapitolách jednotlivých indikátorů.

V této části jsou v tabulce 29 znázorněny základní výsledky formou zelených, žlutých a červených šipek.

Tabulka 29: Vyhodnocení ekonomických indikátorů ČR vůči EU (11)

Indikátor\hodnocení	Výše hodnoty	V tempu růstu		
		Indexová metoda	Průměrný koeficient růstu	Trend
Ekonomické indikátory				
HDP na obyvatele	↑	↓	↓	→
Inflace	↑	-	↓	↓
Obchodní bilance	↑	-	-	↗
Zadluženost státu	↑	-	-	↗
Sociální indikátory				
Nezaměstnanost	↑	↗	↗	↓
Chudoba	↑	↓	↓	↓
Vzdělanost	↑	→	→	↓
Environmentální indikátory				
Odpad	↑	↓	↓	↓
Ekologické zemědělství	↑	↓	↓	→

Zdroj: vlastní

Dle výše uvedeného se postavení ČR vůči ekonomice EU (11) zhoršovalo. Můžeme konstatovat, že je to zapříčiněno převážně vyšším tempem růstu indikátorů EU (11) oproti ČR, která měla vyšší počáteční hodnoty jednotlivých indikátorů. EU (11) se zlepšovala více než samotná ČR.

5.4 Diskuse a náměty

Zpracování analýzy podnítilo další a další okruhy námětů, problémů a otázek do diskuze. Mezi tyto patří:

Jsou vybrány ty správné (nejlepší) identifikátory, ukazatele pro zpracovanou analýzu? To znamená, zda vybrané ukazatele jsou ty, které nejlépe dokáží odrazit skutečnost a postavení ČR v jednotlivých zkoumaných oblastech a skupinách.

V případě schopnosti vytvořit software, aplikaci, která by uměla automaticky načítat oficiální data EUROSTATu a následně po jejím využití s příslušným zobrazením, by byla provedená analýza mnohem přesnější jak v jednotlivých zkoumaných oblastech, tak v jednotlivých indikátorech. Dále pak by analýza byla i aktuálnější.

Problém je, že i přesto, že jsou použity jako zdroj oficiální data EUROSTATu, tak ne všechny země v průběhu celého zkoumaného období používaly stanovenou statistickou metodiku, což může některé závěry analýz mírně zkreslovat. Dále pak některá data nebyla k dispozici. Chybějící data byla doplněna o nejbližší známou hodnotu tak, aby mohla být použita metoda a analýza provedena všude stejně.

Závěry v této práci jsou vyřčeny striktně na základě provedené analýzy, je však patrné, že do analýzy skutečného postavení ČR v ekonomice EU bychom museli zahrnout ještě geografickou, populační, politickou otázku atd., tedy vliv české politiky na rozhodování EU, kdy rozhodování EU má vliv na ekonomiku, jednoduše například formou dotací a grantů. Dále pak v práci není řešena statistická odchylka ani kvalitativní hodnocení indikátorů z důvodu rozsahu práce.

Při zpracování diplomové práce byla použita také v práci neuvedená analýza pořadí ČR v jednotlivých zkoumaných skupinách podle hodnot jednotlivých indikátorů. Jenom pro doplnění a k diskuzi uvádím výsledek této analýzy.

Níže uvedená tabulka znázorňuje všechny zprůměrované hodnoty pořadí přepočtené na celek zkoumaných skupin u vybraných dvanácti indikátorech (původně bylo 12 indikátorů, z každé kategorie 4).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ČR / EU (28)	0,45	0,45	0,43	0,41	0,49	0,43	0,43	0,44	0,38	0,42
ČR / EU (17)	0,51	0,48	0,44	0,43	0,52	0,46	0,46	0,47	0,43	0,49
ČR / EU (11)	0,41	0,45	0,45	0,43	0,47	0,44	0,45	0,44	0,37	0,38

V případě hodnoty 1 je pořadí ČR ve zkoumané skupině všech indikátorů nejhorší. Čím se hodnota více blíží 0, pořadí ČR se zlepšuje.

Z tabulky je patrné, že pořadí ČR se ve všech třech zkoumaných skupinách na základě provedené analýzy zlepšilo. Výsledek je vůči skupině EU (11) odlišný, než je uvedeno v této práci.

Je složité kombinovat analýzy jednotlivých vybraných indikátorů a souhrnně je komentovat a vyřknout jednoznačný závěr bez přiřazení jednotlivých vah, stanovení významnosti nějakou autoritou jednotlivým indikátorům.

6 Závěr

V diplomové práci byla provedena analýza postavení České republiky v ekonomice Evropské unie za vyžití vybraných makroekonomických, sociálních a environmentálních indikátorů v časové řadě deseti let.

A to jak v oblasti vybraných makroekonomických, sociálních a environmentálních indikátorů České republiky s průměrem ekonomik všech zemí Evropské unie, starých zemí Evropské unie tak i ekonomik postkomunistických zemí Evropské unie v časové řadě deseti let.

Vlastní hypotéza diplomové práce: „Postavení ČR v ekonomice EU se prostřednictvím hodnot vybraných indikátorů zvyšuje, indikátory představující ekonomickou pozici ČR vykazují stabilní růst.“, nelze na základě zpracované analýzy potvrdit z důvodu nejednoznačných výsledků. Přesto je patrné, že v některých oblastech dochází ke zlepšujícímu se postavení ČR.

Přínosem této práce je ujištění autora, že vstup ČR do EU a její setrvání zde je přínosné pro ČR ve všech třech oblastech zkoumání. Dále autor pochopil, že možnosti celé EU jsou jak v ekonomické oblasti, ale i sociální a environmentální ve světovém měřítku mnohem větší než možnosti samostatné ČR. Neznamená to však, že autor je vyloženě eurooptimista.

Seznam použitých zdrojů

- BRČÁK, Josef; SEKERA, B.; SEVEROVÁ, L.; STARÁ, D. *Makroekonomie. Makroekonomický přehled*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-708-5.
- BRČÁK, Josef, SEKERA, B., STARÁ, D., SVOBODA, R.. *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7380-369-8.
- ČECH, Z., KOMÁREK, L. Konvergence a vstup do eurozóny I: Existuje pro kandidátské země možnost volby? *Finance a úvěr*, 2002(a), č. 6, str. 322–337.
- FASSMANN, Martin, a kol. *Sociální a ekonomické souvislosti integrace České republiky do Evropské unie*. Ekonomická konvergence, konkurenceschopnost a sociální soudržnost. Vyd. 1. Praha: Rada vlády ČR pro sociální a ekonomickou strategii, 2002. - 375 s.
- FUCHS, Kamil; TULEJA, Pavel. *Základy ekonomie*. Praha: EKOPRESS, 2005. ISBN 80-86119-94-7.
- HOLMAN Robert. *Ekonomie*. 5. vydání Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-006-5.
- HRONOVÁ, S., FISHER, J., HINDLS, R., SIXTA, J. *Národní účetnictví. Nástroj popisu globální ekonomiky*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-153-6.
- KADERÁBKOVÁ, Anna. *Základy makroekonomické analýzy*. Praha: LINDE, 2003. ISBN 80-86131-36-X.
- KUBIŠTA, Václav. *Mezinárodní ekonomické vztahy*. 1. vyd. Praha: HZ Editio, 1999. 378 s. ISBN 8086009297.
- LACINA, Lubor. *Makroekonomie otevřené ekonomiky*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001. ISBN 80-7157-488-0.
- MURRAY, Rothbard. *Peníze v rukou státu*. Praha: Liberální institut, 2001. 144 s. ISBN 80-86389-12-X. S. 54, 65-67.
- SIMONOVÁ, Natalie, HAMPLOVÁ, Dana. 2016. „*Další vzdělávání dospělých v České republice – kdo se ho účastní a s jakými důsledky?*“ *Sociologický časopis / Czech Sociological Review* 52 (1): 3-26, <https://doi.org/10.13060/00380288.2016.52.1.240>.
- SLAVÍK, C. *Reálná konvergence České republiky k EU v porovnání s ostatními novými členskými zeměmi*. Praha: CESES UK, 2005.
- SOJKA, Milan, KONEČNÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. Praha: Libri, 2006. ISBN 978-807277-328-2.
- SVATOŠOVÁ, L. – BOHÁČKOVÁ, I. Metodologické přístupy k hodnocení regionálních disparit. In *XV. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*.

20.06.2012, Masarykova univerzita, Fakulta Ekonomicko-správní, Katedra regionální ekonomie a správy. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5875-0.

TOMŠÍK, K. *Environmentální integrace a environmentální ekonomika*. 10. vyd. Praha: ČZU, 2018. ISBN 978-80-213-2871-6

VLČEK, Josef a kol. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-103-X.

Elektronické zdroje:

Česká národní banka [online]. *Co to je inflace?* [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-to-je-inflace/>.

Český statistický úřad. [online]. *Hrubý domácí produkt (HDP) – Metodika*. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hruby_domaci_produkst_hdp-

Český statistický úřad [online]. *Inflace - druhy, definice, tabulky*. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace.

Český statistický úřad [online]. *Zaměstnanost, nezaměstnanost*. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/zamestnanost_nezamestnanost_prace.

EUROSKOP.CZ [online]. ZENKNER, Petr. *Vstup ČR do EU*. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>.

EUROSTAT [online]. *Adult participation in learning by sex*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=sdg_04_60; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

EUROSTAT [online]. *Area under organic farming*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=sdg_02_40; Viz dále: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

EUROSTAT [online]. *Area under organic farming (sdg_02_40)*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/sdg_02_40_esmsip2.htm.

EUROSTAT [online]. *Balance of trade - EU and euro area aggregates*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/teiet210>; Viz dále: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/ei_et_esms.htm.

EUROSTAT [online]. *General government deficit/surplus*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pco>

de=tec00127&language=en; Viz dále:
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

EUROSTAT [online]. *HICP - inflation rate*. [cit. 2019-11-25]. Zdroj:
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00118&plugin=1>; Viz dále:
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

EUROSTAT [online]. *Municipal waste by waste management operations (env_wasmun)*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z:
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/env_wasmun_esms.htm.

EUROSTAT [online]. National accounts (including GDP and regional accounts) – Overview. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z:
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/overview>.

EUROSTAT [online]. *People at risk of poverty or social exclusion*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z:
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00203&language=en>.

EUROSTAT [online]. *People at risk of poverty or social exclusion (sdg_01_10)*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z:
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/sdg_01_10_esmsip2.htm.

EUROSTAT [online]. *Real GDP per capita*. [cit. 2019-11-25]. Zdroj:
https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=sdg_08_10&plugin=1; Viz dále:
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

EUROSTAT [online]. *Total unemployment rate*. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z:
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00203&language=en>; Viz dále:
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/web/table/description.jsp>.

KORYCHOVÁ, Marie. Lidé v regionech soudržnosti se potýkají s více typy ohrožení. In *Statistiky a my. Měsíčník Českého statistického úřadu*. Vyd. 6/2017. Dostupné z:
<http://www.statistikaamy.cz/2017/06/lide-v-regionech-soudrznosti-se-potykaji-s-vice-tytu-ohrozeni/>. Cit. 2019-10-01.

MOLNÁR, Z. *Úvod do základů vědecké práce*. Syllabus pro potřeby semináře doktorandů. [online]. [cit. 2019-06-26]. Dostupné z:
[https://web.archive.org/web/20070207065459/http://kit.vse.cz/kit/WCMS_KIT.nsf/27ac8fddeda7581cc1256d5000645875/69d61dcc0411e102c125721f0056b320/\\$FILE/Zaklady_vedecke_prace.doc](https://web.archive.org/web/20070207065459/http://kit.vse.cz/kit/WCMS_KIT.nsf/27ac8fddeda7581cc1256d5000645875/69d61dcc0411e102c125721f0056b320/$FILE/Zaklady_vedecke_prace.doc). 23 s.

PALETA, Tomáš. Hrubý domácí produkt - k čemu je a k čemu není. Vyd. 6. 12. 2005. In *Britské listy*. [online]. (PDF). [cit. 2019-10-02]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz>. ISSN 1213-1792.

- PETRUŠKA, Jakub. *Rostoucí globální dluh, riziko pro celý svět* [online]. (23.5.2018) [cit. 2019-11-01]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/455784-rostouci-globalni-dluh-riziko-pro-cely-svet/>.
- StartupJobs [online]. VEJSKAL, Matyáš. *Je to greenwashing, nebo ne? Pět zelených strategií, kterými firmy matou*. (1.11.2019). [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://www.startupjobs.cz/newsroom/je-to-greenwashing-nebo-ne-tady-je-5-aktivit-na-ochranu-prirodu-na-kterych-si-to-predvedeme>.
- Sociologická encyklopedie* [online]. Komparace [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komparace>.
- SPĚVÁČEK, V., VINTROVÁ, R., HÁJEK, M., ŽDÁREK V. Růst, stabilita a konvergence české ekonomiky v letech 1996-2005 (PDF). *Working Paper CES VŠEM* [online]. 2005, č. 11. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: https://www.vsem.cz/data/data/ces-soubory/working-paper/gf_WPN011.pdf. ISSN 1801-27-28.
- Udržitelný rozvoj zemědělství – nutnost pro budoucnost. In. *AGRObase ZPRAVOJ, ČTPEZ*. Duben 2019. Dostupné na: https://aa.ecn.cz/img_upload/8d8825f1d3b154e160e6e5c97cf9b8b3/agrobase1904.pdf. Cit. 2019-10-25.
- ŽDÁREK, Václav. *Vybrané problémy reálné a nominální konvergence*. [online]. (PDF) [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: https://www.cesvsem.cz/data/data/ces-soubory/konference-seminare/gf_ZdarekBrno.pdf. 18 s.

Přílohy

Příloha 1. HDP – vstupní data

Příloha 2. Inflace – vstupní data

Příloha 3. Obchodní bilance – vstupní data

Příloha 4. Zadluženost státu – vstupní data

Příloha 5: Nezaměstnanost – vstupní data

Příloha 6: Chudoba – vstupní data

Příloha 7: Vzdělanost – vstupní data

Příloha 8: Odpad – vstupní data

Příloha 9: Ekologické zemědělství – vstupní data

Příloha 1: HDP - vstupní data

(EURO/osoba)

geo\time	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	32700	33330	33590	33610	33590	33960	34470	34810	35330	35670
Bulharsko	4990	5050	5300	5350	5400	5530	5790	6050	6310	6550
Česko	14610	14900	15200	15060	14980	15370	16160	16520	17200	17640
Dánsko	43220	43840	44240	44170	44410	44890	45630	46340	47070	47550
Německo	30580	31940	33200	33280	33330	33930	34220	34700	35420	35860
Estonsko	10830	11150	12010	12430	12640	13060	13330	13650	14440	15090
Irsko	36300	36790	36760	36690	37010	39890	49470	50710	54240	57960
Řecko	21530	20320	18500	17240	16800	17040	17080	17110	17410	17790
Španělsko	23100	23040	22770	22080	21840	22210	23080	23760	24410	24880
Francie	30250	30690	31210	31160	31170	31320	31540	31770	32370	32830
Chorvatsko	10630	10480	10480	10280	10260	10290	10590	11050	11500	11940
Itálie	26590	26930	27020	26090	25480	25420	25640	26010	26500	26760
Kypr	23550	23400	22900	21780	20400	20240	21040	22360	23120	23770
Lotyšsko	8710	8500	9200	9700	10030	10310	10740	11030	11560	12180
Litva	8710	9030	9790	10300	10780	11250	11590	12040	12720	13310
Lucembursko	76900	79160	79310	77240	78030	79490	81300	82880	82550	83470
Maďarsko	9810	9900	10110	10010	10230	10690	11130	11410	11930	12560
Malta	15450	15920	16060	16360	16870	17970	19450	20090	20850	21630
Nizozemsko	38160	38470	38880	38340	38180	38580	39170	39810	40730	41540
Rakousko	34830	35390	36300	36390	36180	36130	36140	36430	37090	37810
Polsko	9070	9390	9860	10020	10170	10510	10920	11260	11820	12430
Portugalsko	16710	16990	16720	16110	16050	16260	16620	17010	17650	18110
Rumunsko	6410	6190	6350	6510	6760	7020	7330	7720	8320	8700
Slovinsko	17570	17750	17870	17360	17160	17620	17990	18540	19430	20170
Slovenko	11890	12540	12980	13200	13270	13620	14270	14550	14970	15560
Finland	34150	35080	35810	35140	34660	34390	34470	35280	36270	36820
Švédsko	37910	39920	40820	40270	40360	41060	42430	42910	43350	43850
Velká Británie	29420	29750	29960	30200	30660	31220	31700	32050	32460	32710
EU (28)	23735	24137	24400	24156	24168	24617	25475	25995	26679	27326
EU (17)	32432	32998	33179	32715	32648	33176	34321	34943	35695	36412
EU (11)	10294	10444	10832	10929	11062	11388	11804	12165	12745	13285

Zdroj: EUROSTAT dostupné z:

https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=sdg_08_10&plugin=1

Příloha 2: Inflace - vstupní data

(%)

geo/time	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	0	2,3	3,4	2,6	1,2	0,5	0,6	1,8	2,2	2,3
Bulharsko	2,5	3	3,4	2,4	0,4	-1,6	-1,1	-1,3	1,2	2,6
Česko	0,6	1,2	2,2	3,5	1,4	0,4	0,3	0,6	2,4	2
Dánsko	1	2,2	2,7	2,4	0,5	0,4	0,2	0	1,1	0,7
Německo	0,2	1,1	2,5	2,2	1,6	0,8	0,7	0,4	1,7	1,9
Estonsko	0,2	2,7	5,1	4,2	3,2	0,5	0,1	0,8	3,7	3,4
Irsko	-1,7	-1,6	1,2	1,9	0,5	0,3	0	-0,2	0,3	0,7
Řecko	1,3	4,7	3,1	1	-0,9	-1,4	-1,1	0	1,1	0,8
Španělsko	-0,2	2	3	2,4	1,5	-0,2	-0,6	-0,3	2	1,7
Francie	0,1	1,7	2,3	2,2	1	0,6	0,1	0,3	1,2	2,1
Chorvatsko	2,2	1,1	2,2	3,4	2,3	0,2	-0,3	-0,6	1,3	1,6
Itálie	0,8	1,6	2,9	3,3	1,2	0,2	0,1	-0,1	1,3	1,2
Kypr	0,2	2,6	3,5	3,1	0,4	-0,3	-1,5	-1,2	0,7	0,8
Lotyšsko	3,3	-1,2	4,2	2,3	0	0,7	0,2	0,1	2,9	2,6
Litva	4,2	1,2	4,1	3,2	1,2	0,2	-0,7	0,7	3,7	2,5
Luxembursko	0	2,8	3,7	2,9	1,7	0,7	0,1	0	2,1	2
Maďarsko	4	4,7	3,9	5,7	1,7	0	0,1	0,4	2,4	2,9
Malta	1,8	2	2,5	3,2	1	0,8	1,2	0,9	1,3	1,7
Nizozemsko	1	0,9	2,5	2,8	2,6	0,3	0,2	0,1	1,3	1,6
Rakousko	0,4	1,7	3,6	2,6	2,1	1,5	0,8	1	2,2	2,1
Polsko	4	2,6	3,9	3,7	0,8	0,1	-0,7	-0,2	1,6	1,2
Portugalsko	-0,9	1,4	3,6	2,8	0,4	-0,2	0,5	0,6	1,6	1,2
Rumunsko	5,6	6,1	5,8	3,4	3,2	1,4	-0,4	-1,1	1,1	4,1
Slovinsko	0,8	2,1	2,1	2,8	1,9	0,4	-0,8	-0,2	1,6	1,9
Slovenko	0,9	0,7	4,1	3,7	1,5	-0,1	-0,3	-0,5	1,4	2,5
Finland	1,6	1,7	3,3	3,2	2,2	1,2	-0,2	0,4	0,8	1,2
Švédsko	1,9	1,9	1,4	0,9	0,4	0,2	0,7	1,1	1,9	2
Velká Británie	2,2	3,3	4,5	2,8	2,6	1,5	0	0,7	2,7	2,5
EU (28)	1,36	2,02	3,24	2,88	1,34	0,33	-0,06	0,15	1,74	1,92
EU (17)	0,57	1,90	2,92	2,49	1,18	0,41	0,11	0,32	1,50	1,56
EU (11)	2,57	2,20	3,73	3,48	1,60	0,20	-0,33	-0,12	2,12	2,48

Zdroj: EUROSTAT dostupné z:

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00118>

Příloha 3: Obchodní bilance - vstupní data

v mil. EURO

GEO/TIME	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	11 618,7	12 457,8	6 270,8	5 301,1	12 862,8	13 860,9	19 201,9	16 925,9	18 359,1	13 089,1
Bulharsko	-5 176,5	-3 683,7	-3 141,9	-4 689,0	-3 556,7	-4 074,7	-3 469,2	-2 136,9	-2 433,3	-4 009,0
Česko	5 669,3	4 774,5	7 768,8	12 164,5	13 564,1	15 596,3	14 882,7	17 710,9	16 731,2	14 802,7
Dánsko	7 779,6	10 098,9	11 638,5	11 882,7	10 240,6	8 941,0	8 887,1	8 844,6	8 240,5	5 822,3
Německo	138 868,3	153 963,8	157 410,6	191 672,4	198 655,3	216 459,6	248 195,7	251 727,8	252 294,0	233 301,1
Estonsko	-783,0	-525,3	-539,2	-1 555,9	-1 614,5	-1 693,3	-1 521,4	-1 617,9	-1 893,1	-1 803,8
Írsko	38 158,9	40 953,0	39 094,0	37 616,9	32 640,1	29 385,1	41 808,3	44 851,3	39 165,8	48 271,0
Řecko	-35 123,0	-28 487,2	-23 645,7	-20 488,3	-18 600,0	-19 609,7	-16 457,7	-16 871,3	-19 153,4	-20 609,6
Španělsko	-47 232,1	-54 762,0	-50 327,0	-32 758,8	-17 140,8	-25 885,4	-26 622,7	-19 015,5	-28 556,6	-37 177,1
Francie	-56 062,3	-65 854,1	-88 761,3	-82 274,9	-76 738,2	-71 445,1	-58 098,4	-60 023,8	-74 325,5	-75 755,7
Chorvatsko	-7 702,2	-6 231,8	-6 699,0	-6 585,7	-7 049,9	-6 723,2	-6 900,3	-7 301,7	-7 774,8	-9 136,2
Itálie	-5 875,5	-29 982,5	-25 523,9	9 889,6	29 230,4	41 931,6	41 806,9	49 643,1	47 641,8	39 279,7
Kypr	-4 715,8	-5 406,1	-4 927,8	-4 324,4	-3 233,6	-3 641,5	-3 377,6	-4 396,5	-5 244,7	-4 914,8
Lotyšsko	-1 512,1	-1 628,3	-2 269,8	-2 425,3	-2 558,6	-2 445,2	-2 195,6	-1 936,1	-2 568,5	-3 020,5
Litva	-1 326,2	-2 002,4	-2 674,8	-1 831,6	-1 663,1	-1 528,1	-2 495,6	-2 130,3	-2 105,7	-2 671,6
Lucembursko	-2 861,6	-4 533,0	-5 742,4	-6 570,8	-6 214,8	-5 694,8	-5 550,6	-5 396,4	-6 306,1	-6 519,8
Maďarsko	3 762,2	5 510,0	7 091,9	6 533,3	5 565,7	4 287,8	5 898,8	7 244,3	5 595,0	3 441,1
Malta	-1 161,6	-1 113,5	-1 369,9	-1 827,1	-1 875,7	-2 926,5	-3 087,7	-2 931,9	-2 788,1	-2 805,6
Nizozemsko	39 244,4	46 339,4	52 252,3	53 274,4	61 636,0	62 650,3	52 512,0	63 171,2	68 714,5	68 773,9
Rakousko	-4 355,4	-4 865,0	-10 050,2	-9 263,9	-6 115,3	-2 828,7	-2 942,4	-5 102,1	-6 819,9	-7 578,8
Polsko	-9 289,1	-13 823,1	-15 733,2	-10 651,7	-1 975,0	-2 651,5	2 350,6	3 885,9	564,9	-5 033,2
Portugalsko	-19 681,7	-21 379,5	-16 723,4	-11 161,1	-9 709,9	-10 978,4	-10 710,8	-11 385,2	-14 670,6	-17 557,4
Rumunsko	-9 863,0	-9 451,3	-9 658,8	-9 624,7	-5 757,5	-6 055,1	-8 359,0	-9 970,8	-12 951,9	-15 404,3
Slovinsko	-357,4	-692,7	-610,4	99,6	486,1	1 523,9	1 905,2	2 144,9	2 090,0	1 619,8
Slovenko	309,8	-273,5	-8,5	2 501,0	3 023,2	3 508,4	2 068,9	2 132,1	1 598,2	409,5
Finland	1 408,8	539,2	-3 679,5	-2 639,2	-2 359,1	-1 796,1	-536,2	-2 674,2	-2 221,2	-2 341,2
Švédsko	7 818,2	7 244,3	7 138,9	6 155,9	5 226,1	1 788,1	1 451,2	-1 561,4	-1 118,8	-3 593,6
Velká Británie	-117 877,1	-131 525,9	-124 326,9	-173 553,7	-90 262,0	-139 373,6	-150 029,3	-205 185,1	-178 865,2	-158 491,3
EU (28)	-2 725,62	-3 726,43	-3 848,14	-1 611,95	4 168,06	3 235,08	4 950,53	3 880,18	3 257,06	1 799,53
EU (17)	-2 944,07	-4 488,96	-4 780,76	-1 709,95	6 955,41	5 343,34	8 026,45	5 918,85	5 549,74	4 187,78
EU (11)	-2 388,02	-2 547,96	-2 406,81	-1 460,50	-139,65	-23,15	196,83	729,49	-286,18	-1 891,41

Zdroj: EUROSTAT dostupné z: <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

Příloha 4: Zadluženost státu - vstupní data

(%)

geo\time	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	-5,4	-4,1	-4,3	-4,3	-3,1	-3,1	-2,4	-2,4	-0,7	-0,7
Bulharsko	-4	-3,1	-2	-0,3	-0,4	-5,4	-1,7	0,1	1,1	1,8
Česko	-5,5	-4,2	-2,7	-3,9	-1,2	-2,1	-0,6	0,7	1,6	1,1
Dánsko	-2,8	-2,7	-2,1	-3,5	-1,2	1,1	-1,2	0,2	1,7	0,8
Německo	-3,2	-4,4	-0,9	0	0	0,6	0,9	1,2	1,2	1,9
Estonsko	-2,2	0,2	1,1	-0,3	0,2	0,7	0,1	-0,5	-0,8	-0,6
Irsko	-13,8	-32,1	-12,8	-8,1	-6,2	-3,6	-1,9	-0,7	-0,3	0,1
Řecko	-15,1	-11,2	-10,3	-8,9	-13,2	-3,6	-5,6	0,5	0,7	1
Španělsko	-11,3	-9,5	-9,7	-10,7	-7	-5,9	-5,2	-4,3	-3	-2,5
Francie	-7,2	-6,9	-5,2	-5	-4,1	-3,9	-3,6	-3,5	-2,8	-2,5
Chorvatsko	-6	-6,5	-7,9	-5,4	-5,3	-5,3	-3,3	-1,1	0,8	0,3
Itálie	-5,1	-4,2	-3,6	-2,9	-2,9	-3	-2,6	-2,4	-2,4	-2,2
Kypr	-5,4	-4,7	-5,7	-5,6	-5,8	-8,7	-1	0,1	1,7	-4,4
Lotyšsko	-9,5	-8,6	-4,2	-1,2	-1,2	-1,4	-1,4	0,1	-0,5	-0,7
Litva	-9,1	-6,9	-9	-3,1	-2,6	-0,6	-0,3	0,2	0,5	0,6
Lucembursko	-0,7	-0,7	0,5	0,3	1	1,3	1,4	1,8	1,4	2,7
Maďarsko	-4,7	-4,4	-5,2	-2,3	-2,5	-2,8	-2	-1,8	-2,4	-2,3
Malta	-3,2	-2,4	-2,4	-3,5	-2,4	-1,7	-1	0,9	3,4	1,9
Nizozemsko	-5,1	-5,2	-4,4	-3,9	-2,9	-2,2	-2	0	1,3	1,5
Rakousko	-5,3	-4,4	-2,6	-2,2	-2	-2,7	-1	-1,5	-0,7	0,2
Polsko	-7,3	-7,4	-4,9	-3,7	-4,2	-3,6	-2,6	-2,4	-1,5	-0,2
Portugalsko	-9,9	-11,4	-7,7	-6,2	-5,1	-7,4	-4,4	-1,9	-3	-0,4
Rumunsko	-9,1	-6,9	-5,4	-3,7	-2,1	-1,2	-0,6	-2,6	-2,6	-3
Slovinsko	-5,8	-5,6	-6,6	-4	-14,6	-5,5	-2,8	-1,9	0	0,8
Slovenko	-8,1	-7,5	-4,5	-4,4	-2,9	-3,1	-2,7	-2,5	-1	-1,1
Finland	-2,5	-2,5	-1	-2,2	-2,5	-3	-2,4	-1,7	-0,7	-0,8
Švédsko	-0,7	0	-0,2	-1	-1,4	-1,5	0	1	1,4	0,8
Velká Británie	-10,1	-9,3	-7,5	-8,2	-5,5	-5,6	-4,6	-3,4	-2,4	-2,3
EU (28)	-6,36	-6,31	-4,69	-3,86	-3,61	-2,97	-1,95	-0,99	-0,29	-0,29
EU (17)	-6,28	-6,81	-4,70	-4,46	-3,78	-3,11	-2,15	-0,95	-0,19	-0,29
EU (11)	-6,48	-5,54	-4,66	-2,94	-3,35	-2,75	-1,63	-1,06	-0,44	-0,30

Zdroj: EUROSTAT dostupné z:

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00127>

Příloha 5: Nezaměstnanost – vstupní data

(%)

země/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	7,9	8,3	7,2	7,6	8,4	8,5	8,5	7,8	7,1	6
Bulharsko	6,8	10,3	11,3	12,3	13	11,4	9,2	7,6	6,2	5,2
Česko	6,7	7,3	6,7	7	7	6,1	5,1	4	2,9	2,2
Dánsko	6,4	7,7	7,8	7,8	7,4	6,9	6,3	6	5,8	5,1
Německo	7,6	7	5,8	5,4	5,2	5	4,6	4,1	3,8	3,4
Estonsko	13,5	16,7	12,3	10	8,6	7,4	6,2	6,8	5,8	5,4
Irsko	12,6	14,6	15,4	15,5	13,8	11,9	10	8,4	6,7	5,8
Řecko	9,6	12,7	17,9	24,5	27,5	26,5	24,9	23,6	21,5	19,3
Španělsko	17,9	19,9	21,4	24,8	26,1	24,5	22,1	19,6	17,2	15,3
Francie	9,1	9,3	9,2	9,8	10,3	10,3	10,4	10,1	9,4	9,1
Chorvatsko	9,3	11,8	13,7	15,8	17,4	17,2	16,1	13,4	11	8,4
Itálie	7,7	8,4	8,4	10,7	12,1	12,7	11,9	11,7	11,2	10,6
Kypr	5,4	6,3	7,9	11,9	15,9	16,1	15	13	11,1	8,4
Lotyšsko	17,5	19,5	16,2	15	11,9	10,8	9,9	9,6	8,7	7,4
Litva	13,8	17,8	15,4	13,4	11,8	10,7	9,1	7,9	7,1	6,2
Lucembursko	5,1	4,6	4,8	5,1	5,9	6	6,5	6,3	5,6	5,5
Maďarsko	10	11,2	11	11	10,2	7,7	6,8	5,1	4,2	3,7
Malta	6,9	6,8	6,4	6,2	6,1	5,7	5,4	4,7	4	3,7
Nizozemsko	4,4	5	5	5,8	7,3	7,4	6,9	6	4,9	3,8
Rakousko	5,3	4,8	4,6	4,9	5,4	5,6	5,7	6	5,5	4,9
Polsko	8,1	9,7	9,7	10,1	10,3	9	7,5	6,2	4,9	3,9
Portugalsko	10,7	12	12,9	15,8	16,4	14,1	12,6	11,2	9	7
Rumunsko	6,5	7	7,2	6,8	7,1	6,8	6,8	5,9	4,9	4,2
Slovinsko	5,9	7,3	8,2	8,9	10,1	9,7	9	8	6,6	5,1
Slovenko	12,1	14,5	13,7	14	14,2	13,2	11,5	9,7	8,1	6,5
Finland	8,2	8,4	7,8	7,7	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6	7,4
Švédsko	8,3	8,6	7,8	8	8	7,9	7,4	6,9	6,7	6,3
Velká Británie	7,6	7,8	8,1	7,9	7,5	6,1	5,3	4,8	4,3	4
EU (28)	8,96	10,19	10,14	10,85	11,18	10,50	9,65	8,69	7,60	6,56
EU (17)	8,28	8,95	9,32	10,55	11,26	10,82	10,17	9,35	8,38	7,39
EU (11)	10,02	12,10	11,40	11,30	11,05	10,00	8,84	7,65	6,40	5,29

Zdroj: EUROSTAT, dostupné z

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tps00203>

Příloha 6: Chudoba - vstupní data

(%)

geo\time	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	20,2	20,8	21	21,6	20,8	21,2	21,1	20,7	20,3	19,8
Bulharsko	46,2	49,2	49,1	49,3	48	40,1	41,3	40,4	38,9	32,8
Česko	14	14,4	15,3	15,4	14,6	14,8	14	13,3	12,2	12,2
Dánsko	17,6	18,3	17,6	17,5	18,3	17,9	17,7	16,8	17,2	17,4
Německo	20	19,7	19,9	19,6	20,3	20,6	20	19,7	19	18,7
Estonsko	23,4	21,7	23,1	23,4	23,5	26	24,2	24,4	23,4	24,4
Irsko	25,7	27,3	29,4	30,1	29,9	27,7	26,2	24,4	22,7	22,7
Řecko	27,6	27,7	31	34,6	35,7	36	35,7	35,6	34,8	31,8
Španělsko	24,7	26,1	26,7	27,2	27,3	29,2	28,6	27,9	26,6	26,1
Francie	18,5	19,2	19,3	19,1	18,1	18,5	17,7	18,2	17	17,4
Chorvatsko	31,1	31,1	32,6	32,6	29,9	29,3	29,1	27,9	26,4	24,8
Itálie	24,9	25	28,1	29,9	28,5	28,3	28,7	30	28,9	27,3
Kypr	23,5	24,6	24,6	27,1	27,8	27,4	28,9	27,7	25,2	23,9
Lotyšsko	37,9	38,2	40,1	36,2	35,1	32,7	30,9	28,5	28,2	28,4
Litva	29,6	34	33,1	32,5	30,8	27,3	29,3	30,1	29,6	28,3
Lucembursko	17,8	17,1	16,8	18,4	19	19	18,5	19,8	21,5	21,9
Maďarsko	29,6	29,9	31,5	33,5	34,8	31,8	28,2	26,3	25,6	19,6
Malta	20,3	21,2	22,1	23,1	24,6	23,9	23	20,3	19,3	19
Nizozemsko	15,1	15,1	15,7	15	15,9	16,5	16,4	16,7	17	16,7
Rakousko	19,1	18,9	19,2	18,5	18,8	19,2	18,3	18	18,1	17,5
Polsko	27,8	27,8	27,2	26,7	25,8	24,7	23,4	21,9	19,5	18,9
Portugalsko	24,9	25,3	24,4	25,3	27,5	27,5	26,6	25,1	23,3	21,6
Rumunsko	43	41,5	40,9	43,2	41,9	40,3	37,4	38,8	35,7	32,5
Slovinsko	17,1	18,3	19,3	19,6	20,4	20,4	19,2	18,4	17,1	16,2
Slovenko	19,6	20,6	20,6	20,5	19,8	18,4	18,4	18,1	16,3	16,3
Finland	16,9	16,9	17,9	17,2	16	17,3	16,8	16,6	15,7	16,5
Švédsko	17,8	17,7	18,5	17,7	18,3	18,2	18,6	18,3	17,7	18
Velká Británie	22	23,2	22,7	24,1	24,8	24,1	23,5	22,2	22	22
EU (28)	24,14	24,67	25,28	25,68	25,58	24,94	24,35	23,79	22,83	21,88
EU (17)	20,98	21,42	22,05	22,71	23,04	23,09	22,72	22,24	21,55	21,08
EU (11)	29,03	29,70	30,25	30,26	29,51	27,80	26,85	26,19	24,81	23,13

Zdroj: EUROSTAT dostupné z:

https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=en

Poznámka: Šedé kolonky jsou doplněny na nejbližší hodnotu

Příloha 7: Vzdělanost - vstupní data

(%)

geo\time	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	7,1	7,4	7,4	6,9	6,9	7,4	6,9	7	8,5	8,5
Bulharsko	1,6	1,6	1,6	1,7	2	2,1	2	2,2	2,3	2,5
Česko	7,1	7,8	11,6	11,1	10	9,6	8,5	8,8	9,8	8,5
Dánsko	31,3	32,6	32,3	31,6	31,4	31,9	31,3	27,7	26,8	23,5
Německo	8	7,8	7,9	7,9	7,9	8	8,1	8,5	8,4	8,2
Estonsko	10,5	11	11,9	12,8	12,6	11,6	12,4	15,7	17,2	19,7
Irsko	6,6	7,1	7,2	7,5	7,6	7	6,5	6,5	9	12,5
Řecko	3,5	3,3	2,8	3,3	3,2	3,2	3,3	4	4,5	4,5
Španělsko	10,8	11,2	11,2	11,2	11,4	10,1	9,9	9,4	9,9	10,5
Francie	5,7	5	5,5	5,7	17,8	18,4	18,6	18,8	18,7	18,6
Chorvatsko	3	3	3,1	3,3	3,1	2,8	3,1	3	2,3	2,9
Itálie	6	6,2	5,7	6,6	6,2	8,1	7,3	8,3	7,9	8,1
Kypr	8,3	8,1	7,8	7,7	7,2	7,1	7,5	6,9	6,9	6,7
Lotyšsko	5,6	5,4	5,4	7,2	6,8	5,6	5,7	7,3	7,5	6,7
Litva	4,6	4,4	6	5,4	5,9	5,1	5,8	6	5,9	6,6
Lucembursko	13,8	13,5	13,9	14,2	14,6	14,5	18	16,8	17,2	18
Maďarsko	3	3	3	2,9	3,2	3,3	7,1	6,3	6,2	6
Malta	6,2	6,2	6,6	7,2	7,7	7,7	7,4	7,8	10,6	10,9
Nizozemsko	17,1	17	17,1	16,9	17,9	18,3	18,9	18,8	19,1	19,1
Rakousko	13,9	13,8	13,5	14,2	14,1	14,3	14,4	14,9	15,8	15,1
Polsko	4,7	5,2	4,4	4,5	4,3	4	3,5	3,7	4	5,7
Portugalsko	6,4	5,7	11,5	10,5	9,7	9,6	9,7	9,6	9,8	10,3
Rumunsko	1,8	1,4	1,6	1,4	2	1,5	1,3	1,2	1,1	0,9
Slovinsko	14,8	16,4	16	13,8	12,5	12,1	11,9	11,6	12	11,4
Slovenko	3,1	3,1	4,1	3,2	3,1	3,1	3,1	2,9	3,4	4
Finland	22,1	23	23,8	24,5	24,9	25,1	25,4	26,4	27,4	28,5
Švédsko	22,5	24,7	25,3	27	28,4	29,2	29,4	29,6	30,4	29,2
Velká Británie	20,7	20,1	16,3	16,3	16,6	16,3	15,7	14,4	14,3	14,6
EU (28)	9,64	9,82	10,16	10,23	10,68	10,61	10,81	10,86	11,32	11,49
EU (17)	12,35	12,51	12,69	12,89	13,74	13,89	14,02	13,85	14,42	14,52
EU (11)	5,44	5,66	6,25	6,12	5,95	5,53	5,85	6,25	6,52	6,81

Zdroj: EUROSTAT dostupné z:

https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=sdg_04_60

Příloha 8: Odpad - vstupní data

kg/osoba

geo/time	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Belgie	478	465	455	453	445	436	425	412	419	410
Bulharsko	599	598	554	508	460	432	442	419	404	435
Česko	306	317	318	320	308	307	310	316	339	344
Dánsko	830	762	762	781	791	790	789	789	783	781
Německo	589	592	602	626	619	615	631	632	633	633
Estonsko	392	339	305	301	280	293	357	359	376	390
Irsko	718	651	624	616	585	585	562	562	581	581
Řecko	458	464	532	503	495	482	488	488	498	504
Španělsko	551	542	510	485	468	454	448	456	463	462
Francie	538	534	534	534	527	520	516	515	515	514
Chorvatsko	415	405	379	384	391	404	387	393	403	416
Itálie	552	543	547	529	504	491	488	486	497	489
Kypr	728	729	689	672	657	618	614	638	640	637
Lotyšsko	345	352	324	350	323	350	364	404	410	438
Litva	428	381	404	442	445	433	433	448	444	455
Luxembursko	697	679	679	666	652	616	626	607	609	607
Maďarsko	454	430	403	382	402	378	385	377	379	385
Malta	674	649	601	589	590	579	591	606	593	604
Nizozemsko	600	589	571	568	549	526	527	523	520	513
Rakousko	600	590	562	573	579	578	565	560	564	570
Polsko	320	316	316	319	317	297	272	286	307	315
Portugalsko	518	520	516	490	453	440	453	460	474	487
Rumunsko	411	381	313	259	251	254	249	247	261	272
Slovinsko	542	524	490	415	362	414	432	449	457	471
Slovenko	313	307	319	311	306	304	320	329	348	378
Finland	521	480	470	505	506	493	482	500	504	510
Švédsko	483	470	439	449	450	451	438	447	443	452
Velká Británie	541	522	509	491	477	482	482	483	483	468
EU (28)	521	505	490	483	471	465	467	471	477	483
EU (17)	593	575	565	561	550	539	537	539	542	542
EU (11)	411	395	375	363	350	351	359	366	375	391

Zdroj: EUROSTAT dostupné z: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

Poznámka: Šedé kolonky jsou doplněny na nejbližší hodnotu, rok 2018 není v době zpracování dostupný

Příloha 9: Ekologické zemědělství - vstupní data

(%)

geo\time	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	3	3,6	4,1	4,48	4,67	5	5,17	5,8	6,28	
Bulharsko	0,2	0,5	0,5	0,76	1,13	0,96	2,37	3,2	2,72	
Česko	10,6	12,4	13,1	13,29	13,47	13,44	13,68	14	14,09	
Dánsko	5,9	6,1	6,1	7,31	6,44	6,25	6,33	7,81	8,6	
Německo	5,6	5,9	6,1	5,76	6,04	6,18	6,34	6,82	6,82	
Estonsko	11	12,8	14,1	14,86	15,65	15,96	15,68	18,02	19,6	
Irsko	1,1	1,1	1,1	1,16	1,2	1,16	1,65	1,72	1,66	
Řecko	8,5	8,4	5,2	9,01	7,36	6,72	7,7	6,5	7,96	
Španělsko	6,6	6,7	7,5	7,49	6,85	7,26	8,24	8,48	8,73	
Francie	1,9	2,9	3,4	3,55	3,66	3,87	4,54	5,29	5,99	
Chorvatsko	2,4	2,4	2,4	2,4	3,13	4,03	4,94	6,05	6,46	
Itálie	8,1	8,6	8,4	9,3	10,6	10,91	11,79	13,99	14,86	
Kypr	2,6	2,8	2,9	3,38	4,03	3,63	3,72	4,94	4,57	
Lotyšsko	8,7	9,2	10,1	10,63	9,89	10,86	12,29	13,42	13,92	
Litva	4,8	5,2	5,4	5,51	5,74	5,57	7,11	7,5	7,98	
Lucembursko	2,7	2,8	2,8	3,14	3,39	3,43	3,21	3,47	4,15	
Maďarsko	2,4	2,4	2,3	2,45	2,45	2,34	2,43	3,48	3,73	
Malta	0,5	0,2	0,2	0,32	0,06	0,29	0,25	0,21	0,35	
Nizozemsko	2,6	2,5	2,5	2,61	2,65	2,67	2,67	2,91	3,14	
Rakousko	18,5	19,5	19,6	18,62	18,4	19,35	20,3	21,25	23,37	
Polsko	2,3	3,3	4,1	4,51	4,65	4,56	4,03	3,72	3,41	
Portugalsko	4,3	5,8	6,1	5,48	5,31	5,74	6,52	6,75	7,04	
Rumunsko	1,2	1,3	1,6	2,1	2,06	2,09	1,77	1,67	1,93	
Slovinsko	6,3	6,4	7	7,32	8,07	8,55	8,85	9,12	9,6	
Slovenko	7,5	9,1	8,6	8,53	8,18	9,37	9,47	9,75	9,9	
Finland	7,2	7,4	8,2	8,65	9,07	9,29	9,91	10,47	11,41	
Švédsko	12,8	14,3	15,7	15,76	16,5	16,53	17,14	18,3	19,16	
Velká Británie	4,2	4,1	3,7	3,41	3,24	3,02	2,89	2,82	2,87	
EU (28)	5,48	5,99	6,17	6,49	6,57	6,75	7,18	7,77	8,23	
EU (17)	5,65	6,04	6,09	6,44	6,44	6,55	6,96	7,50	8,06	
EU (11)	5,22	5,91	6,29	6,58	6,77	7,07	7,51	8,18	8,49	

Zdroj: EUROSTAT dostupné z:

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00127>

Poznámka: Šedé kolonky jsou doplněny na nejbližší hodnotu, rok 2018 není v době zpracování dostupný